

TRANSCRIPT VAN STATENCOMMISSIE RUIMTELIJKE ONTWIKKELING EN WONEN VAN PROVINCIE UTRECHT

23 januari 2025

Aanwezig:

Voorzitter: Odile de Man

College van Gedeputeerde Staten: dhr. van Essen, dhr. van Muilekom, mw. Sterk

Commissieleden: mw. Ghijsels-Kerkhoff (BBB), dhr. van Vuuren (BBB), dhr. Rigler (BBB), mw. de Jong (GroenLinks), dhr. Hossain (VVD), dhr. Gilissen (VVD), dhr. Peer (VVD), mw. de Widt (D66), mw. Veen (D66), dhr. Westerlaken (CDA), dhr. Draisma (CDA), dhr. Adriani (PvdA), dhr. Travaille (Partij voor de Dieren), mw. Buttermann (Partij voor de Dieren), dhr. Schaddelee (ChristenUnie), mw. Kennedy-Doornbos (ChristenUnie), dhr. Berlijn (UtrechtNu!), dhr. de Jong (Volt), dhr. Limmen (Volt), mw. Blekxtoon (Volt), dhr. van den Dikkenberg (SGP), dhr. van der Linden (SGP), dhr. Daniels (PVV), dhr. Schipper (SP), mw. Hoek (50PLUS)

Van ambtelijke zijde: dhr. van As (Statenadviseur), mw. Kievits (commissiesecretaris)

1. Opening

Odile de Man: Goedemorgen allemaal. VVD ook, als laatste binnen. Fijn om te zien. Ga lekker zitten. Welkom statenleden, GS, Mijnheer Van den Dikkenberg, belangstellenden via teams en via de livestream bij de commissie ruimtelijke ontwikkeling en wonen.

2. Vaststellen agenda

Odile de Man: Vandaag op de agenda, tweede agendapunt, het vaststellen van de agenda. Twee staten voorstellen, twee doorgeschoven agendapunten van de vorige vergadering en vijf geagendeerde statenbrieven, memo's of ontvangen berichten, dus een hele volle agenda. We proberen zo ver mogelijk te komen en natuurlijk is het streven om het af te ronden. Wat mij opvalt bij de agenderingen is de argumentatie voor de agendering is soms wat technisch van aard en heeft ook het karakter van het echt wel bevragen van GS, en wat ik wat meer zou willen terugzien is, waar wil je het nou met elkaar over hebben? Dan kunt u wel lachen mijnheer Van Essen, maar het zijn er steeds best veel en we proberen dat gesprek hier in de commissie te stimuleren en het bevragen van GS kan ook op een andere manier. Dus ik vraag er gewoon vriendelijk aandacht voor en de volgende keer gaan we gewoon met zijn allen weer beter ons best doen. Zijn er nog voorstellen of aanpassingen aan de agenda gewenst? Nee? Dan is die bij deze vastgesteld.

3. Mededelingen

Odile de Man: Mededelingen, agendapunt drie. We werken vandaag met spreektijden. Iedere fractie heeft negen minuten. Sorry. Dertig minuten voor GS. Interrupties tellen niet mee, drie interrupties per debat. Interrupties en beantwoordingen kort en bondig. Zeker gezien onze vele agendapunten. Dus geen herhaling van standpunten alstublieft. En gedeputeerde Huib van Essen heeft een mededeling.

Huib van Essen: Dank voorzitter. Goedemorgen allemaal. Het gaat over bestemmingsplan Vinkeveense Plassen. Stukken daarvoor zijn door het college van de gemeente De Ronde Venen naar de raad gestuurd en het is de verwachting dat de raad daar in april, heel misschien als alles meezit al eind maart, een besluit over neemt. We hebben als provincie, zoals u wellicht nog weet, eerder daar een zienswijze op ingediend. Een plan om aandacht te vragen voor natuurborging en handhaving, waren de meest springende punten daarin. Voordat het bestemmingsplan door de raad vastgesteld kan worden, moet er nog een overeenkomst tussen provincie en gemeente ondertekend worden over het meertje, de natuurcompensatie en de natuurvriendelijke oevers. En we verwachten u over ongeveer een maand een statenbrief te kunnen sturen over het bestemmingsplan, hoe de vlag erbij hangt en uiteindelijk ligt natuurlijk de bal nu bij de raad van De Ronde Venen. We hopen dus die overeenkomst ook tijdig vast te kunnen stellen. Dat was het.

Odile de Man: Dank u wel. Zijn daar nog vragen over? Nee? Ja, mevrouw De Widt.

Marianne de Widt: Ik had er een actuele vraag hierover willen indienen, maar dat werd niet geaccepteerd. Dus ik ben heel blij met de mededeling, want mijn vraag was hoe staat het er eigenlijk mee? Is het college overtuigd van de handhaafbaarheid van het bestemmingsplan? Is daar al wat over te zeggen? Want dat was natuurlijk altijd de achilleshiel daar.

Huib van Essen: Voorzitter, nou wij hebben daar zeker ook voortdurend aandacht voor en aandacht voor gevraagd. Daar is een uitvoeringsplan door de gemeente is ook vastgesteld, dat wordt ook nog verder aangevuld. Ik heb daar ook deze week nog een goed gesprek met de wethouder over gehad, dus daar van portefeuillehouder gewisseld, dus wij hebben daar ook echt wel de gemeente aangedrongen om daar nog een aantal punten dat aan te vullen en dat wordt nu opgepakt. Dus ik heb wel de indruk dat dat de goede kant op gaat, maar goed de laatste loodjes wegen soms het zwaarst. Maar ik heb wel de indruk dat de gemeente daar ook echt nu wel de stappen aan het zetten is die nodig zijn. Dat beeld heb ik wel.

Odile de Man: Dank u wel.

4. Vaststellen verslag ROW

Odile de Man: Agendapunt vier, vaststellen van het verslag. Er zijn geen opmerkingen binnengekomen, dus ik neem aan dat dat verder in orde is. Het verslag is hierbij vastgesteld.

5. Termijnagenda ROW

Odile de Man: Agendapunt vijf, termijnagenda ROW. Er zijn geen aanmerkingen of opmerkingen binnengekomen, dus die laten wij zo op deze manier.

6. Actuele vragen

Odile de Man: En dan agendapunt zes, actuele vragen. Mijnheer Van den Dikkenberg van de SGP heeft actuele vragen ingediend, die hebben wij beoordeeld als actueel, omdat binnenkort een besluitvorming plaatsvindt in de gemeente Rhenen. Mijnheer Van den Dikkenberg, ik geef u het woord.

Bertrick van den Dikkenberg: Voorzitter dank u wel. Ik heb hem ook, volgens mij staat hij ook op de agenda en is die ook rondgestuurd, dus de inleiding is bekend. Ik kreeg onlangs een brief in de brievenbus dat er plannen zijn om een azc in '...' te realiseren. Dat is interessant, want dat is in het NNN met een behoorlijke omvang, tweehonderd personen. En ik denk dat biedt kansen in de rest van de provincie, ook voor andere doelgroepen en ontwikkelingen. Dus vandaar de vraag of het college op de hoogte is van de ontwikkeling en hoe de het college deze ontwikkeling beoordeelt. En of dat past binnen de kaders die de provincie hanteert voor de NNN. En als er een ontheffing verleend moet worden, of dat college voornemens is en of dat dan ook daadwerkelijk meer kansen biedt, ook op andere plaatsen in de provincie om zaken te ontwikkelen of te legaliseren. Dat zijn mijn vragen in deze. Dank u wel.

Odile de Man: Mijnheer Van Essen.

Huib van Essen: Dank voorzitter. Ja, we zijn zeker op de hoogte van deze ontwikkeling, voorgenomen ontwikkeling. Het ligt op de locatie Eikelkamp, negentienhonderd vierkante meter groot. Het is een voormalige '...'-locatie. En die vraag werd gesuggereerd dat hij aan de natuur teruggegeven zou worden, dat is niet zo. Het heeft ook in het huidige bestemmingsplan nog steeds bouw- en gebruiksmogelijkheden. En dat is voor een zorghotel of een hotel van honderdveertig kamers. Het plan voor natuurbegraafplaatsen refereert er ook aan en andere plannen. Natuurbegraven krijgt u binnenkort nog een memo over, maar dat is echt een ander soort casus, want daar heb je niet zo'n al bestemd bouwvak zeg maar, wat wel in deze casus het geval is. Hoewel ze in het NNN zijn, beoordelen we daarom deze ontwikkeling op die '...'-locatie als kansrijk, omdat er gewoon geldende bouwruimte op die grond ligt. De gronden die in het NNN liggen waarvoor een bouwvlak is opgenomen, die mogen gewoon bebouwd worden, ook conform de bestemming die daar gewoon op rusten. Dat is hier aan de orde. En de effecten op het gebruik van een asielopvanglocatie, die is gelijk of waarschijnlijk zelfs nog minder dan een verzorghotel. Dat maakt ook dat een ontheffing niet nodig is voor deze ontwikkeling, zoals wij het nu inschatten, en dat die bouw mogelijkheden er gewoon zijn. Er zijn soortgelijke locaties ook in beeld voor de plaatsing van flexwoningen of andere starters of zo, had u bij de schriftelijke vraag aangegeven. Dus waar mogelijkheden in het nl liggen waar die ook al gewoon bestemd zijn, daar geldt gewoon hetzelfde voor. Dus dat is niet anders. Soms gaat het alleen om locaties die niet bestemd zijn en dat is natuurlijk een ander geval.

Odile de Man: Dank u wel. Mijnheer Van den Dikkenberg?

Bertrick van den Dikkenberg: Ja voorzitter, dan een vervolgvraag. Ik heb de bestemming ook genoemd in de in de vraag, dat is verblijfsrecreatie met horeca. Nu zijn we bezig met mogelijke legalisering van wonen op vakantieparken, dat is ook bestemd als verblijfsrecreatie met horecagelegenheid. Geldt het dan dat u datzelfde benadert als-

Want een azc is volgens mij permanent bewoond. Kunnen we dan ook voor vakantieparken eenzelfde parallel trekken in de provincie, op basis van uw beantwoording?

Odile de Man: Mijnheer Van Essen.

Huib van Essen: Vakantieparken is natuurlijk een veel groter vraagstuk. Er zijn heel veel gemeentes met vakantieparken. We hebben daar een aanpak voor, waarbij we ook kijken wat is de perspectief voor een vakantiepark? Er is ook behoefte aan vakantieparken in onze provincie, dat kan ik op collega Van Muilekom beamen, ook als portefeuillehouder recreatie. Ze zijn daar in goed overleg met gemeenten, ze hebben binnenkort ook nog een soort extra bestuurlijke sessie over, om te zien hoe we zorgen dat de verschillende uitdagingen rond vakantieparken een plek krijgen. Voor sommige parken betekent dat dat die recreatieve functie vakantiepark een toekomst is, voor andere parken, waar misschien ook al veel ondermijning plaatsvindt, kan het nodig zijn om ook te kijken, moet daar een andere functie komen? Of dat dan altijd wonen is de vraag, dat zou soms misschien kunnen, in bepaalde gevallen, maar het zou ook heel goed een andere functie kunnen zijn die daarin past. Dus daar hebben we een aanpak voor en die zijn we ook verder invulling aan het geven, omdat dat inderdaad een belangrijk vraagstuk is. Maar dat is weer echt een andere orde dan deze toch vrij ja specifieke casus in Rhenen.

Odile de Man: Dank u wel. Even een mededeling van technische aard, er zijn een aantal dingen. De fractie van Volt zit met drie personen in de ring, wat een afwijking is. Daarvoor heb ik toestemming gegeven, omdat zij moeite hebben met een pasje, maar zoals u ziet hebben we allemaal moeite met een pasje. De spreektijden regeling wordt niet zichtbaar in het scherm, die wordt netjes bijgehouden en die krijgt u toegezonden ergens over app, zodat u weet hoeveel spreektijd u nog heeft. Dank u wel.

7. SV Tenderregeling Groen Groeit Mee

Odile de Man: Dan gaan we nu over naar de te bespreken voorstellen en dat is het statenvoorstel tenderregeling Groen Groeit Mee. Dit statenvoorstel vraagt u in te stemmen met het beschikbaar stellen van tien miljoen uit de Saldireserve voor de tenderregeling Groen Groeit Mee, en voorheen was dat het groeifonds. Eind november heeft u hierover een infosessie gehad en we behandelen dit statenvoorstel in twee termijnen. Eerste termijn kan GS nog vragen beantwoorden, daarvoor is mevrouw Sterk aanwezig in deze commissie, voor het eerst, welkom mevrouw Sterk, en in de tweede termijn richten fracties zich primair tot elkaar en reageert GS alleen om onjuistheden weg te nemen. En ik maak een ronde langs de fracties om te kijken wie er het woord wil en ik begin aan de rechterzijde bij mevrouw Hoek. Wilt u het woord? Mevrouw De Widt? Ja, mevrouw De Widt.

Marianne de Widt: Eigenlijk nauwelijks, want we zijn heel blij dat het nu gaat starten en we denken dat dit een heel mooi vliegwiel kan zijn. Dank u wel.

Odile de Man: Mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Dank. Groen Groeit Mee is misschien wel in de top drie van de ambitieuze programma's van de provincie. Als we hem helemaal zouden willen uitrollen, gaat dat een komma twee miljard in twintig jaar kosten, zestig miljoen per jaar. Dat gaat de provincie natuurlijk nooit kunnen opheffen en dan gaat deze regeling ook niet het hele grote verschil maken, anders dan misschien het vliegwiel functie. Wat de PvdA zich vooral afvraagt, hebben wij nou een strategie om, voor de komende twintig jaar, die middelen bij elkaar te krijgen? Want wij denken dat je daar meer voor nodig hebt dan goed lobbyen en kijken of er een interessante Europese regeling langskomt. Er is een heel dik rapport gemaakt, volgens mij wel honderd pagina's een jaar of drie vier jaar geleden over welke veelheid aan instrumenten je zou kunnen inzetten. En onze zorg is een beetje, zijn we dat nou robuust genoeg aan het doen en kan het college daar wat over duiden?

Odile de Man: Meneer Daniels.

Reindert Daniels: Hoe zwaar weegt het programma Groen Groeit Mee ten opzichte van de andere groene opgaves, zoals bijvoorbeeld N2000, NNN, Habitatrichtlijn, KRW stikstofrichtlijn, et cetera, is het verstandig om de beperkte middelen, die we hebben nu het NPLG van tafel is, aan het Groen Groeit Mee uit te geven, als er wellicht vele andere veel harder worden afgerekend op andere doelen? Je kan dat geld maar een keer uitgeven en kunt u deze keuze onderbouwen?

Odile de Man: Dank u wel. Mijnheer Van Vuuren, BBB.

Kees van Vuuren: Dank u wel voorzitter. Dat Groen Groeit Mee programma is een van de programma's die wij als BBB het minst goed begrijpen sinds wij twee jaar geleden hier de provinciale staten binnenkwamen. Want het lukt niet om in de stad voldoende groen te behouden, dus gaan we maar op een andere plek in de provincie proberen dat groen te realiseren. En groen, wat is dan groen vraag je je af? Landelijk gebied is toch groen, maar kennelijk is het niet groen genoeg dus daar moet flink wat geld tegenaan om die kleur groen wat te veranderen. Laat ik vooropstellen dat wij als BBB wel echt voorstander van zijn, van een groene leefomgeving, en dat juichen wij ook toe. We hadden ook in ons verkiezingsprogramma iets van de bekende norm van drie dertig driehonderd staan. Maar daarbij vinden we dus wel opvallend dat in die Groen Groeit Mee opgave geen duidelijke koppeling met de bouwopgave is gemaakt. En onze vraag is dan ook, waarom zetten we ook niet meer in op groenontwikkeling in de stad zelf en waarom we niet een duidelijkere koppeling zouden maken met nieuwbouwlocaties? Want nu is het zo dat er geen duidelijke koppeling is, dus waar je ook bouwt, maakt niet uit waar je dan die Groen Groeit Mee opgave in de provincie realiseert. En wij zouden er best wat voor voelen om te kijken, kun je dat nou niet duidelijk aan elkaar verbinden? Dus dat je daar, waar je die nieuwbouw realiseert, in de buurt in ieder geval die Groen Groeit Mee opgave realiseert.

Odile de Man: Een interruptie van Mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Dank u wel voorzitter. De BBB maakt de link tussen de Groen Groeit Mee opgave en de bouwopgave, dat spreekt ons zeer aan. Tegelijkertijd, Groen Groeit Mee opgave geldt voor twee onderdelen, voor nieuwbouw en voor bestaande bouw. Hoe kijkt de BBB dan aan tegen de realisatie van groen bij bestaande bouw?

Odile de Man: Mijnheer Van Vuuren.

Kees van Vuuren: Voorzitter, volgens mij moeten we daarmee dus ook beter kijken, wat kunnen we nou binnen die bestaande bouw doen om daar ook meer groen te realiseren? Dus niet primair te focussen op het landelijk gebied, maar echt kijken wat kunnen we nou in die steden en die dorpen daar doen, om daar dat groen te realiseren en zeker ook te behouden. Daarbij natuurlijk ook, wat ook ons punt is wel, waarom is het landelijk gebied nog niet groen genoeg? Waarom moet daar nou zoveel geld tegenaan om daar van alles te realiseren? Maar daar verschillen wij denk ik van over van mening.

Anjo Travaille: Voorzitter, ik ben eigenlijk klaar. Ik heb alles gezegd. Dank u wel.

Odile de Man: Dank u wel. Mag ik het woord geven bij het CDA. Ja, gaat u verder, mijnheer Westerlaken.

Chris Westerlaken: Dank voorzitter. Wij hebben een vraag, en die zal beantwoord moeten worden, denk ik, in samenwerking tussen het college en het presidium, en dat is de vraag, waarom staat dit stuk hier op de agenda terwijl het tot nog toe altijd behandeld is in voorheen de commissie RGW en later aansluitend daarbij hebben we ook in LWM daarover gesproken? En je kunt zelfs je nog afvragen, omdat het een financieel verhaal is, dat het ook of in wet komt.

Odile de Man: Dank u wel mijnheer Westerlaken. Misschien even gelijk te reageren. Dat is natuurlijk via de programmalijnen hier terechtgekomen, bij aanpassing van de nieuwe vergaderorde. Maar ik zal hem wel even meenemen in het presidium. Marijke de Jong, gaat uw gang.

Marijke de Jong: Dank voor het voorstel. Ik sluit me aan bij de vraag van de PvdA en mijn vraag is nog, we hadden een inspirerende conferentie op Fort Voordorp en wat gebeurt er met alle voorstellen die daar te berde zijn gebracht? Zou jammer zijn als de resultaten van zo'n conferentie niet worden meegenomen. Dat hoor ik graag van de gedeputeerde.

Odile de Man: Dank u wel. En voor de VVD kan ik mijnheer Peer het woord geven? Ja, mijnheer Peer, digitaal.

Edgar Peer: Dank u voorzitter. Goedemorgen. U heeft gevraagd geen dubbeling te doen, dus ik wil me graag aansluiten bij de opmerking van mevrouw De Widt en ook de vraag naar de vliegwielfunctie van mijnheer Adriani. Dan rest mij alleen nog maar een opmerking te maken. Ik was bij de conferentie Fort Voordorp en ik vond zowel in aantallen mensen die daar aanwezig waren, maar ook in vertegenwoordigende organen, het heel bemoedigend dat het zo leeft bij ons in de provincie. Dus ga zo door, complimenten.

Odile de Man: Dank u wel. Mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Dank u wel. Prachtige conferentie Fort Voordorp, dat was helemaal prima, al was ik iets minder gelukkig met de Rabobank als de keynote speaker over groen en gezondheid. Van links tot rechts, gezonde

leefomgeving, dat willen we allemaal en daar hoort groen ook bij. In de inleiding wordt gerefereerd aan de groei van de regio en het Groen Groeit Mee akkoord, Partij van de Dieren had liever gezien dat-

Edgar Peer: Voorzitter, hoe kan ik interrumpen?

Odile de Man: Dat kunt u doen zodat ik moet beter opletten. Dus u heeft hierbij het woord, mijnheer Peer.

Edgar Peer: Mijnheer Travaille, we waren beiden bij de conferentie en u heeft daar ook al als spreker toen de Rabobank, ik vond geschoffeerd. Als een partij als de Rabobank, als zeg maar een van de weinige private partijen, zijn best doet om in dit programma mee te doen, dan vond ik het eerlijk gezegd niet kunnen dat u, en dat doet u nu weer, zo'n private partij aan de kant zet als zijnde die hoort hier niet het woord te voeren of die hoort niet mee te doen in dit programma. Ik neem daar afstand van.

Odile de Man: Dank u wel mijnheer Peer. Wilt u via de voorzitter spreken? Dus mijnheer Travaille vindt dat en ik vind daar dat van. Dank u wel. Mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Dank u wel voorzitter. Ja, ik kijk daar iets anders tegen aan.

De Rabobank uitnodigen voor een bijeenkomst om te praten over vergroening en over gezondheid, vind ik niet zo gepast. Maar daar verschillen mijnheer Peer en ik van mening over, dat kan. Ik ga verder met mijn bijdrage. Ik had dus graag gezien dat we eigenlijk veel meer uit zouden gaan van de meerwaarde van groen in beleving, gezondheid, economische zin, daar zijn ook heel veel cijfers over, dus dan redeneer je veel meer vanuit de meerwaarde in plaats van min of meer noodzaak tot compensatie. Partij van de Dieren vindt de Groen Groeit Mee regeling eigenlijk wel prima. Overigens hadden we liever een Rood Groeit Mee regeling gehad, waarbij groen geregeld is voordat het rood gebouwd kan worden. Wat ons wel een beetje stoort, is dat gerefereerd wordt weer aan het coalitieakkoord, waarin financiële reserveringen zouden zijn gemaakt van tien miljoen. Volgens mij is het coalitieakkoord een akkoord tussen vijf van de vijftien partijen en volgens mij kunnen die vijf partijen niet zomaar een reservering maken van tien miljoen, dat doet PS. Ons verzoek is daarom in staat te voorstellen niet steeds te refereren aan het coalitieakkoord, maar gewoon te onderbouwen waarom iets noodzakelijk is en ook aan te geven of PS of GS daar al een besluit over genomen heeft.

Odile de Man: Mijnheer Travaille, u heeft een interruptie van mevrouw De Widdt.

Marianne de Widdt: Dank u wel. Ik hoor de Partij voor de Dieren steeds deze opmerking maken, en dat is natuurlijk heel goed recht, maar inmiddels is hierover wel door PS een besluit genomen in het kader van begrotingen en zo, dus daarmee liggen daar denk ik wel de basis en het is niet gek om dan terug te verwijzen naar het coalitieakkoord, omdat daar nou eenmaal de kiem ligt voor waarom we hiermee bezig zijn. Dat wou ik graag meegeven.

Odile de Man: Mijnheer Travaille?

Anjo Travaille: Dank u voorzitter. Ja, dat ben ik eigenlijk wel met mevrouw de Wit eens. Er is een PS besluit geweest en daar is ook naar verwezen, maar er wordt ook verwezen naar het coalitieakkoord, waar een reservering is gemaakt. En die reservering is natuurlijk niet in het coalitieakkoord gemaakt, dus daar maak ik bezwaar tegen. Wees correct in waar is dan een besluit over genomen, en dat staat ook in de tekst, maar refereer dan niet alsof het coalitieakkoord een besluit is van PS over tien miljoen. Dat gaat natuurlijk niet op. Waar het coalitieakkoord wel over gaat, zijn de ambities van de vijf coalitiedragende partijen. In het coalitieakkoord staat ook de mooie ambitie om natuurinclusief als uitgangspunt te hanteren voor elke ruimtelijke ontwikkeling. Dat sluit een klein beetje aan bij de opmerking van de BBB denk ik. In staten voorstel, stimulering is prima, daar kunnen initiatiefnemers overigens ook gewoon negeren, maar daarom mijn vraag aan GS, kunnen we ook iets minder vrijblijvend eisen stellen aan ontwikkelingen, bijvoorbeeld door te stellen dat er minimaal een hoeveelheid groen komt bij iedere ruimtelijke ontwikkeling? Dank u wel.

Odile de Man: Mijnheer Van den Dikkenberg.

Bertrick van den Dikkenberg: Voorzitter dank. Ons wordt gevraagd tien miljoen vrij te spelen voor het Groenfonds en de tenderregeling Groen Groeit Mee. En dat Groenfonds, dat leek heel interessant toen ik het coalitieakkoord las van de provincie, van als de ontwikkelaar geen ruimte had, dan kon dat Groenfonds ervoor zorgen dat er alsnog kwalitatief groen gerealiseerd werd. En waar het nu naar tendeert is dat er voornamelijk in Groen Groeit Mee naar de buitengebieden gekeken wordt, terwijl als je als ontwikkelaar bezig bent met groen in je ontwikkeling, is het al moeilijk genoeg om de hele puzzel qua bouwkosten en dergelijke te leggen. Dan wil je juist groen in die ontwikkelingen hebben, om voor iedereen welzijn, geestelijk welzijn, te creëren. En wat er nu gedaan wordt, is dat we eigenlijk de

groen opgave naar buiten parkeren, met de parkpartners, parken aanleggen die niet door iedereen bezocht worden, terwijl dat dan een vermindering van het groen oplevert in de ontwikkelingen. Dus ik zou eigenlijk de scope breder willen trekken van Groen Groeit Mee en dat de tenderregeling ook kan gelden voor de park-

Als mensen toetreden tot Groen Groeit Mee, voor ontwikkelende partijen, dat het ook in ontwikkelingen een functie kan hebben en dat we daar dus meer een stevige groen kunnen maken met een lagere woningdichtheid.

Odile de Man: Mijnheer Van den Dikkenberg, u heeft een interruptie van Mijnheer Westerlaken.

Chris Westerlaken: Dank u voorzitter. Hier wreekt zich wat het probleem wat ik net heb aangegeven, want dit verhaal is inhoudelijk natuurlijk al breeduit in een andere commissie besproken. En wat ik nu merk is dat bij veel van de insprekers die inhoud weer besproken gaat worden, de voorkeuren voor vormen van Groen Groeit Mee beleid weer aan de orde worden gesteld, terwijl het hier over een zuiver financiële aangelegenheid gaat. Dus misschien dat we ons daartoe kunnen beperken.

Odile de Man: Ja, dat is het voorstel wat hier voorligt inderdaad, de financiële toekenning, en dit gaat meer over de aanpak. Maar u bent vrij om dat naar voren te brengen.

Bertrick van den Dikkenberg: Voorzitter dank. Dat doe ik dus niet, want we hebben nergens een voorstel gehad wat Groen Groeit Mee precies is en dat inhoudelijk kunnen wegen en beoordelen. Dus dat doe ik bij deze graag bij dit voorstel, want anders dan hebben we nooit een inhoudelijk gesprek gehad over de kaders van Groen Groeit Mee, maar fietst die overal tussendoor. Dus dat gesprek hebben we eigenlijk nooit echt gevoerd, zoals mijnheer Westerlaken wel suggereert. Dan over het vrijgeven van het geld. Voorzitter, onder de voorwaarden die er nu voor gelden heb ik daar wel moeite mee, omdat het alleen maar naar buiten de ontwikkelingen kijkt en ik zou het dus graag integreren in de ontwikkelingen, ook in lijn met de zinstrekking en de context van het Groenfonds in het coalitieprogramma. Dank u wel.

Odile de Man: Dank u wel, mijnheer Van den Dikkenberg. U vindt het nog niet rijp voor besluitvorming leid ik daaruit af, of gaat dat wat ver?

Bertrick van den Dikkenberg: Nee, dat gaat wellicht wat ver, maar we zullen het niet steunen in de huidige hoedanigheid.

Odile de Man: Dank u wel. Wie kan ik voor Volt het woord geven? Gaat u verder, mijnheer Limmen.

Wouter Limmen: Dank u wel voorzitter. Volt is zeer positief over Groen Groeit Mee en de tenderregeling. Volt ondersteunt de transitie naar publiek welzijn met groen van ganser harte. Een groene omgeving is volgens ons cruciaal voor het publiekelijk welzijn. We hebben twee, een licht zorgpunt, dat heeft de PvdA al aangemerkt, dat is de financiering op de lange termijn in relatie tot het ravijnjaar, en we zouden graag van gedeputeerde willen weten of hij ook die overtuiging heeft dat Groen Groeit Mee met de woningbouwopgave in gelijk tempo mee kan draaien. Dus daar zouden we graag de mening over horen. Dank u wel.

Odile de Man: Dank u wel. Dan voor de SP, mijnheer Schipper.

Tim Schipper: Dank je voorzitter. Als SP hebben we steeds bedenkingen geuit over het realiteitsgehalte van het groeiscenario, zeker in combinatie met het ruimtebeslag dat het met zich meebrengt. Mijn Zuid-Hollandse fractievoorzitter, die heeft al gevraagd, kunnen jullie provincie Utrecht niet leeg opleveren, want dan kunnen wij ook onze ambities realiseren? Maar goed. Tegelijkertijd staat in ons verkiezingsprogramma behoorlijk overeenkomstige teksten over de noodzaak van meer groen. Dan zal veel afhangen van de uitvoering en welke vooral private partijen er dan bij betrokken zijn. Wij hebben als SP weinig zin om de projectontwikkelaars te spekken bijvoorbeeld. Maar goed, het is een coalitie dingetje, dus ik denk dat er...Ik hoor een stem. Die techniek toch. Maar het is een coalitie ding dus ik denk dat er sowieso weinig te halen zal zijn en in grote lijnen staan we er ook gewoon achter.

Odile de Man: Dank u wel en excuses voor de onderbreking, daar wordt aan gewerkt. Wie kan ik voor de ChristenUnie het woord geven? Mevrouw Kennedy Doornbos.

Simone Kennedy-Doornbos: Dank u wel voorzitter. Wij zijn voorstander van Groen Groeit Mee. Prachtig initiatief, ook mooi dat daar geld voor beschikbaar komt. Het enige punt van zorg wat wij hebben, is dat in deze tenderregeling wordt subsidie verstrekt als aan ten minste twee van de volgende vijf groene waarden wordt voldaan. Dat is sprake van publiek toegankelijk groen en/of landschapsinclusieve landbouw en/of veerkrachtige natuur en/of landschap dat

beleefbaar is en bijdraagt aan herkenbaar erfgoed, cultuur en biodiversiteit en/of zichtbaar water. Maar daar zijn dus een heel aantal initiatieven die dan gesubsidieert zouden kunnen worden die niet publiek toegankelijk zijn, terwijl het wel bij een uitleggebied ligt waar woningbouw plaatsvindt. Dus een boer die landschapsinclusieve landbouw doet en met veerkrachtige natuur, kan ook al subsidie krijgen. Op zich worden al die aanvragen natuurlijk beoordeeld op basis van kwaliteit en in hoeverre het bijdraagt aan deze doelstellingen, maar wij zouden eigenlijk toch iets meer nadruk willen hebben op publiek toegankelijk regionaal groen, of dat je zou zeggen drie van de vijf waarden waar je aan zou moeten voldoen om subsidie te mogen verkrijgen. Daar zouden we ook graag de discussie over aan willen gaan.

Odile de Man: Interruptie van mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Dank u voorzitter. Als ik de ChristenUnie zo hoor, dan klinkt dat als de aanzet voor een amendement. Klopt dat?

Simone Kennedy-Doornbos: Afhankelijk van de discussie, de uitkomsten van de discussie.

Odile de Man: Zijn er nog mensen digitaal aanwezig die ik het woord kan geven? Volgens mij niet. Alleen mijnheer Peer, maar die was al geweest. Dan schorsen we de vergadering even. Hoe lang heeft u nodig? Voor vijf minuten. Beste statenleden, gedeputeerde Sterk, mijnheer Van den Dikkenberg. Dank u wel. Mevrouw Sterk is terug. Ik heropen hierbij de vergadering en geef mevrouw Sterk het woord.

Mirjam Sterk: Dank u wel voorzitter. Ten eerste maar even beginnen van waarom zit ik nou hier en niet in de commissie LWM te praten over dit onderwerp? Nou dat heeft alles te maken met dat dat gewoon in het programma een zit, maar ik merk ook wel uit de opmerkingen die zijn gemaakt dat het misschien ook niet zo gek is dat ik hier zit, want er zit natuurlijk een hele belangrijke koppeling met ook woningbouwopgaves en die zit ook in deze commissie. Dat zou in die andere commissie ook kunnen, want er zit ook een koppeling met groen, maar ik denk dat de grote uitdaging is om juist rood met groen te gaan verbinden en dat is natuurlijk de inzet van Groen Groeit Mee, dus ik kan me alles bij voorstellen dat de staten ervoor heeft gekozen om hem hier te behandelen. Daarom zit ik nu vandaag hier. Er zijn een aantal vragen ook over wat is nou eigenlijk het originele idee geweest van deze tenderregeling en in hoeverre is dit nou een oplossing voor het vraagstuk wat we hebben voor de toekomst? Het is natuurlijk een terechte vraag, want met tien miljoen ga je die een komma twee miljard natuurlijk niet binnenhalen, bovendien deze tien miljoen is ook maar voor de komende twee jaar. En die een komma twee miljard, die overigens niet alleen door de provincie gefinancierd moet worden, die was in 2040 eigenlijk nodig als we alle woningen ook gaan realiseren, daar gaan we natuurlijk voor, maar goed dat moet nog wel gebeuren, die honderdvijfenzestigduizend woningen die daar aan de basis liggen. Dus wat wij met deze tenderregeling hebben gedaan, is dat wij hebben gekeken... Het is niet alleen van de provincie, het is nadrukkelijk een pact van eenenveertig organisaties in de provincie en dat is ook de kracht. Met die organisaties samen willen wij zorgen dat groen meegaat als er rode ontwikkelingen zijn, dat de recreatie daarin belangrijk is en de toegankelijkheid van het recreatie en van het groen ook wordt gerealiseerd. Die tenderregeling heeft nou juist als uitgangspunt dat deze partners nu ook, en dat moeten er minstens twee zijn omdat je juist ook wil dat die samenwerking daarbinnen goed op wordt gezet, voorstellen kunnen indienen. En het mooie eigenlijk van de tijdigheid van deze tien miljoen is dat, we hebben nu vierenvijftig miljoen gekregen vanuit het rijk voor maatregelenpakket een, dat is eigenlijk vooral op groenblauwe dooradering gericht, maar niet op recreatie. En wat willen we nou juist met Groen Groeit Mee, dat het ook toegankelijk is, dat groen. Deze tenderregeling kan in ieder geval voor een deel gebruikt worden om ook door gemeentes, door waterschappen, te zorgen dat je er bruggetjes van kunt aanleggen, dat er wandelpaden kunnen komen, dat er fietspaden kunnen komen, zodat we die slag in het groen die we gaan maken vanuit het maatregelenpakket ook kunnen verbinden aan de verbreding van de opgaven die we ook binnen Groen Groeit Mee hebben. Nou dan is het natuurlijk ook gevraagd, hoe zit het nou eigenlijk met bijdrages van het rijk en misschien zelfs ook wel Europa? Dat is op dit moment best wel ingewikkeld zeg ik u dan maar even, want de minister van woningbouw heeft gezegd leuk allemaal dat groen, maar van mij krijgt u geen cent, zeg ik maar even heel plat. Dat is voor ons heel teleurstellend, want wij zijn natuurlijk al langere tijd bezig om met het rijk te kijken of er ook een manier is om ook het rijk te verbinden aan deze opgave. We zijn wat dat betreft wel goed in overleg vanuit het GIOS, Groen in en om de Stad, dat doen we ook samen met de gemeente Utrecht en met de gemeente Amersfoort, en daarom proberen we ook met elkaar te kijken, en ik merk ook overigens de ambtenaren van het ministerie van maar wat kunnen we dan nog wel doen? En in ieder geval pakken we dat met elkaar samen op. Positief is ook dat Groen Groeit Mee ook op het BO MIRT en het BO leefomgeving staat nu. Dat geeft natuurlijk toch ook wel verwachtingen, maar wij hopen ook, en dat is op de conferentie van Groen Groeit Mee ook al gemeld, een koppeling te kunnen gaan maken met ook een gezonde leefomgeving, want dat is ook een van de drijvers achter deze regeling. Groen is gewoon gezond voor je en daarmee willen we eigenlijk ook een verbinding gaan maken met VWS. Daar zijn we ook mee bezig, met ambtenaren van LVVN en VWS, om te kijken hoe we dat eventueel ook daar in het programma

kunnen doen. Als je dat erin krijgt, dan heb je natuurlijk een hele andere manier van financiering ook te pakken, waarmee je ook dit programma kunt gaan regelen. Nou in die tenderregeling...

Odile de Man: Mevrouw Sterk, er is een interruptie van mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Dank voorzitter. Ik vind de koppeling die gedeputeerde legt heel mooi. We hebben in maatregelenpakket een veel geld en door daar deze tendermaatregel tegenaan te zitten is eigenlijk het hele bedrag ineens ontsloten voor het programma Groen Groeit Mee. Het is een beetje toevallig dat dat nu zo kan, en eigenlijk was mijn vraag daarop gericht, zijn we nou met voldoende strategies bezig om dit niet alleen voor nu voor de komende twee jaar uit te denken, maar ook voor de komende jaren? En ik koppel daar dan nog even aan vast de Europese ingang, dat gaat vaak om grotere projecten en is niet bijvoorbeeld een van die strategieën om meer regionaal of misschien wel provinciaal een aantal kleine dingen aan elkaar te verbinden, zodat je wel een grote robuuste aanvraag zou kunnen doen.

Odile de Man: Mevrouw Sterk.

Mirjam Sterk: Voorzitter, ik was bezig om te gaan zeggen dat wij ook financiële expertise hebben ingehuurd nu om die tenderregeling ook mee te sturen. Dus de Rebel Group zal dat doen op het financiële aspect en landschappelijk zal de Wing dat gaan doen, juist om ook met elkaar te zoeken in die aanvragen voor die tenderregeling, om te kijken of er ook mogelijkheden zijn om bijvoorbeeld Europese financiering te krijgen of financiering van het rijk, maar goed die zal zeer beperkt zijn. En ik ben het met u eens nogmaals dat dit niet de grote knaller zal zijn richting Europa, maar het zijn wel de eerste stappen op weg om te verkennen waar zit dat dan en waar kan dat dan bijvoorbeeld uit bestaan? Wij hebben zelf een handreiking voor de Europese subsidies. We hebben overigens, we zijn bezig geweest met een live subsidie samen met een andere regio, maar dat is helaas vorig jaar geklapt. Dus we proberen daar wel ook onze weg in te vinden, maar dat is gewoon wel iets van lange adem. Zo'n Europese subsidie, dat duurt gewoon een hele tijd voordat je daar helderheid op hebt, dus dan zijn we alweer bijna over deze coalitieperiode heen. Niettemin is het belangrijk om nu wel te gaan werken aan die strategie. Dus deels zien wij dat richting het rijk om een koppeling te maken aan ook VWS, want ik denk dat dat een belangrijk... En deels zal het inderdaad ook zijn dat je gaat kijken, ook met andere regio's in Europa, of je met elkaar subsidies kunt gaan aanvragen om daar een impuls aan te geven. En daar zit op zich nog wel geld voor in deze pot hoor, want we hebben waarschijnlijk drie miljoen nodig voor dat maatregelenpakket een. Zo blijft er ook nog steeds geld over om ook dit soort initiatieven te nemen. Maar de redelijkheid gebiedt wel te zeggen dat het de eerste stappen zijn op die weg en daarmee dat er nog niet een volledige strategische visie ligt die ons probleem in 2040 gaat oplossen. Dan waren er een aantal vragen ook nog over de woningbouw. De BBB vroeg daar ook expliciet naar. Het is een pact, dus ook gemeentes hebben hier een rol in en als het gaat over bestaande woningbouw, dan ligt daar ook eigenlijk de eerste verantwoordelijkheid. Als het gaat over uitleglocaties, is het een verantwoordelijkheid die wij met elkaar dragen. Als je bijvoorbeeld kijkt naar de Kersenweide in Bunnik, is daar ook Groen Groeit Mee goed in meegenomen en dat kan omdat we het in onze Omgevingsvisie hebben staan, maar ook in onze Omgevingsverordening. Juist daar zie je dus dat die groene maatregelen ook echt meegenomen moeten gaan worden bij die nieuwbouw. We hebben daarnaast ook een handreiking ontwikkeld, en die hebben we inmiddels ook weer opnieuw bekeken en weer bijgesteld, juist voor projectontwikkelaars en voor gemeentes van hoe doe je dat nou? Waar moet je dan aan denken? Dus juist om dat proces ook te begeleiden. Voorzitter, dan kijk ik, er waren nog een aantal wat kleinere vragen. Dat was een vraag van de ChristenUnie over een punt van zorg als er maar aan twee van de vijf voorwaarden voldaan gaat worden. Nou sowieso gaat bij elke aanvraag er een adviescommissie naar kijken, van twee externe en een interne mensen, maar uiteindelijk zal GS besluiten of het geld gaat worden toegekend. En bereikbaarheid is natuurlijk een voorwaarde die voor alles geldt, want als we dingen gaan ontwikkelen... Het is geen NNN die we gaan ontwikkelen of zo, of Natura 2000-gebied, waar bepaalde gebieden zijn waar je niet in mag komen, dit gaat natuurlijk gewoon om groen wat juist toegankelijk moet zijn voor mensen, juist vanuit het idee dat dat ook beter is voor mensen, als ze in hun leefomgeving ook naar buiten kunnen en kunnen genieten van de natuur. Dus dat zal absoluut een toets zijn, ook voor ons. Dus ik hoop dat ik u daarmee enigszins gerust kan stellen.

Odile de Man: Mevrouw Sterk, u heeft een interruptie van mevrouw Kennedy-Doornbos.

Simone Kennedy-Doornbos: Maar waarom is het publiek toegankelijke element dan maar een van de vijf waarden en hoeft er alleen maar aan twee van de vijf voldaan te worden? Waarom staat dat dan niet als overkoepelende waarde?

Odile de Man: Mevrouw Sterk?

Mirjam Sterk: Ja, op zich een goede vraag denk ik. En tegelijkertijd, volgens mij is de insteek nou juist van Groen Groeit Mee, dat het natuurlijk altijd toegankelijk moet zijn, want dat is nou het idee achter Groen Groeit Mee, dat je zorgt dat groen toegankelijk is voor de mensen die in het rood gaan wonen, zal ik maar zeggen.

Simone Kennedy-Doornbos: Als wij een soort amendement in zouden dienen waarbij we dat een overkoepelende waarde zouden maken, zou u daar mee kunnen instemmen?

Odile de Man: Mevrouw Sterk.

Mirjam Sterk: Ik zou er op zich geen bezwaar tegen hebben, maar ik denk dat dat eigenlijk al een regel is. Maar goed, dat is aan u om dat af te wegen. Even kijken hoor. Ik denk eerlijk gezegd dat ik daarmee de opmerkingen die zijn gemaakt wel heb bestreken. Dus ik kijk graag of dat ook het geval is.

Odile de Man: Ik ga het rijtje langs en ik begin bij mijnheer Limmen.

Wouter Limmen: Onze zorg was of gedeputeerde overtuiging heeft dat we het tempo kunnen bijhouden van de woningbouw als het gaat om groen groeit mee. En overigens vind ik de relatie die u legt ten aanzien van de verbinding naar VWS, de World Health Organisation heeft uitgesproken een vuistregel de 3-30-300, dat betekent dat je eigenlijk ernaar streeft om binnen de wijken binnen drie meter uitzicht op een boom te hebben, dertig procent van de wijk bladerdek heeft en binnen driehonderd meter een parkje ligt. En dat wordt door de Health Organisation heel sterk ondersteund, ook door Europa. Hier liggen volgens mij heel interessante mogelijkheden om met VWS een koppeling te maken. Ik weet niet of je dat zelf ook ziet?

Odile de Man: Mijnheer Limmen, dit is eigenlijk een soort extra vraag aan u allen. Het is dan misschien wel de bedoeling om in debat te gaan met de gedeputeerde tijdens dat zij haar betoog houdt, want nu lijkt deze ronde op een tweede termijn. En dat is heel slim van u. En ik sta het deze keer toe, maar de volgende keer zal ik daar wat strenger op zijn. Wie kan ik het woord geven hierna? Mijnheer Van den Dikkenberg.

Bertrick van den Dikkenberg: Voorzitter, wij hadden net tijdens de schorsing een soort van onduidelijkheid op tafel liggen, of dat Groen Groeit Mee nu kijkt naar de totale ontwikkeling of dat Groen Groeit Mee meekijkt naar de opgave die buiten ik noem het even de stedelijke ontwikkeling ligt? En volgens mij is het altijd zo geweest dat er een claim, of een soort van claim, ligt van vijfhonderd vierkante meter aan recreatief groen, maar dat er naar binnenstedelijk groen minder gekeken wordt in Groen Groeit Mee. Ik ben benieuwd naar de reactie van de gedeputeerde daarop, ook in lijn met mijn vraag in de eerste termijn. Dank u wel.

Odile de Man: Dank u wel mijnheer Van den Dikkenberg. Mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Dank u. Dank voor de beantwoording. Wij hadden nog twee belangrijke punten. Een, daar wil ik wel een kleine nuance bij maken, ik zit inderdaad altijd een beetje fel op dat coalitieakkoord en, wat ik in beantwoording op de vraag van mevrouw De Widt al aangaf, dat er een reservering is gemaakt en dat die door PS is bekrachtigd, lijkt me goed, maar het gaat me ook even om de exacte formulering. Ik zal er niet vaak meer op terugkomen, maar het is wel een dingetje als je-

Het hoeft niet zo. Het kan netter. Het inhoudelijke punt waar wij een vraag over gesteld hadden, ging eigenlijk over het meer verplichtende karakter. We hebben in het coalitieakkoord kunnen lezen natuurinclusief is het uitgangspunt voor alle ruimtelijke ontwikkelingen en we hebben gevraagd, kunnen we ook zorgen dat dat Groen Groeit Mee iets verplichtender is? Dat het als een eis wordt gekoppeld aan rode ontwikkelingen, bijvoorbeeld via verordening of Omgevingsvisie.

Odile de Man: Dank u wel. Hou de interruptie, want dit is een interruptie, kort en bondig alstublieft. Mevrouw De Jong.

Marijke de Jong: De gedeputeerde sprak over een handreiking. Ik denk dat zij de handreiking natuurinclusief bouwen bedoelt. Nee? Laat ik het zo zeggen, dat is niet zo, maar mijn vraag is wel, hier valt regelmatig het woord natuurinclusief bouwen en wij hebben het nu over Groen Groeit Mee, misschien kan ofwel een van de twee gedeputeerden, want het raakt ook aan de andere portefeuille, voor mij nog eens verduidelijken, waar is het nou Groen Groeit Mee en wat is nou natuurinclusief bouwen? Want mij is dat soms echt onduidelijk.

Odile de Man: Dat is ook wat meer een technische vraag en niet zozeer een interruptie. Daar komt de gedeputeerde misschien wel even schriftelijk op terug. Wie kan ik nog verder het woord geven? Mijnheer Daniels.

Reindert Daniels: Ja, nog gemis een openstaande vraag. Je kan het geld maar één keer uitgeven en we hebben allemaal opgaven.

Odile de Man: Dank u wel. Mijnheer Adriani, wilt u nog het woord? Nee? Mevrouw De Widt, nee? Mevrouw Hoek? En meneer Peer, u krijgt het woord.

Edgar Peer: Dank u wel voorzitter. U heeft ons verzocht om ook onderling de discussie te voeren. Ik heb geen vragen meer voor de gedeputeerde, maar ik heb nog een vraag aan onze coalitiepartner, mijnheer Adriani van de PvdA. Wij zaten ook op de lijn, is het nou belangrijk dat we de vliegwielen nog extra benadrukken? Ik ben overtuigd door het antwoord van het college dat het niet noodzakelijk is, is mijnheer Adriani dat ook?

Odile de Man: Dank u wel mijnheer Peer. Ik parkeer deze vraag even voor de tweede termijn en dan mag mijnheer Adriani in de tweede termijn daarop reageren. Mevrouw Kennedy-Doornbos.

Simone Kennedy-Doornbos: Dank u wel. Dit is een vraag, die gaat niet per se over die tien miljoen, maar wat we hebben gemerkt is dat sommige gemeenten die al een heel dorpskarakter hebben en al heel veel uitloop hebben, zeg maar recreatiemogelijkheden voor hun inwoners in de omgeving, dat die nou niet mogen bouwen, omdat zij niet voldoen aan de voorwaarden van Groen Groeit Mee. Want dan moet je extra groen reserveren. Klopt dat of niet? En kunnen zij dan ook nog een beroep doen op deze financiering om dat mogelijk te maken of niet? Dat je bijvoorbeeld als je zegt een fietspad erbij of een bruggetje erbij en dan mag het hele woningbouwproject wel doorgaan.

Odile de Man: Mevrouw Sterk, bent u toe aan de beantwoording? Even een moment, dank u wel. Ik sta nu geen interrupties toe bij de beantwoording, want anders lopen we echt uit en dan gaat de hele vergaderorde naar de gallemiezen en dat zou ontzettend zonde zijn. Mevrouw Sterk geeft nu antwoord, daarna kunt u met elkaar in debat.

Mirjam Sterk: Voorzitter, ik zal mijn best doen zo kort mogelijk te antwoorden. Ik denk dat wat Volt zegt, dat het een onderstreping is van de richting die wij ook kiezen. We hebben natuurlijk ook een norm zelf opgenomen in onze Groen Groeit Mee verordening, maar ik denk dat dat wel een richting is dat je duidelijkheid biedt over waar gaat het dan over? Groen Groeit Mee gaat zowel over zeg maar landelijke ontwikkeling als ook stedelijke, want het gaat er eigenlijk over dat je dat groen als het ware meeneemt naar buiten toe. Dus het is dicht bij je huis, heb je bepaalde vierkante meter groen nodig, maar uiteindelijk heb je ook gebieden nodig waar je kunt recreëren. In maatregelpakket een zitten we vooral eigenlijk op dat buitengebied, wat eigenlijk aansluit, die scheg als het ware, in dat landschap die we gaan ontwikkelen, en daar hoort ook recreatie natuurlijk bij, maar we zijn juist in die uitleglocaties, zoals bijvoorbeeld Kersenweide, dan heb je het juist over dat je het bij de kern of bij het dorp zelf dat groen wilt. Als het gaat over binnenstedelijk groen, en daar ligt natuurlijk wel meer de verantwoordelijkheid bij de gemeente, heb je het natuurlijk ook over Groen Groeit Mee. Dus het gaat eigenlijk over beiden, het is een totale ontwikkeling. Partij voor de Dieren over de formulering, wij zullen daarop letten de volgende keer. Blijft natuurlijk staan dat het uit het coalitieakkoord komt, maar het is uiteindelijk inderdaad ook een besluit geweest van PS om te zorgen dat het geld dan ook wordt vrijgemaakt. Dat verplichtende karakter, ik snap wat u zegt, maar ik denk dat dat alleen zin heeft als we een level playing field op rijksniveau kunnen gaan creëren. Daar zit ook onze inzet op gericht, ook vanuit het GIOS, want eigenlijk zou je... Hetzelfde geldt natuurlijk ook voor het Convenant duurzaam bouwen. Dat hebben we nu wel in de provincie, maar eigenlijk wil je dat dat een soort pakket is wat over heel Nederland wordt uitgerold, zodat je ook projectontwikkelaars echt aan het werk zet. Dus daar onze inzet op gericht. We komen schriftelijk even terug op het verschil tussen natuurinclusief bouwen en die handreiking groen bij uitbreidingslocaties, want daar had ik het over. Dat is een ander type handreiking. We hebben heel veel handreikingen hier in de provincie. En dat geld uitgeven, we hebben natuurlijk ook geld voor Natura 2000 gelukkig, daar hebben we ook geld voor gekregen in de maatregelenpakketten. Ik denk nou juist dat het belang van dit geld is dat je die meekoppelkansen ook kunt pakken. Daarmee kun je ook dat geld meer waard maken. Dat doen we juist ook met deze tenderregeling door die cofinanciering, dus ik denk dat het juist heel belangrijk is dat we ook dat geld voor deze ambitie '...'

Odile de Man: Dank u wel mevrouw Sterk. Dan rond ik hiermee de eerste termijn af, dan gaan we over naar de tweede termijn, waarbij u onderling in debat kunt. Er was een vraag van mijnheer Peer aan mijnheer Adriani en daar wilde ik graag mee beginnen. Mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Dank voorzitter. De vraag was een klein beetje omslachtig geformuleerd, dus ik vind hem lastig met ja of nee te beantwoorden, maar laat ik het zo zeggen. Ik ben een ongeduldig mens. Ik had gehoopt dat we meer multipliereffect uit deze tien miljoen zouden hebben dan dat we nu bereiken. Tegelijkertijd heeft de gedeputeerde denk ik goed neergezet hoe, met name ook door die koppeling met die maatregelenpakketten, je wel meer bereikt. Ik hoop echt op een robuuste financieringsstrategie naar de komende periode toe, maar binnen die toelichting denk ik

wel dat wij voor dit voorstel gaan stemmen en zijn wij ook positief in afwachting van een amendement van de ChristenUnie over de overkoepelende randvoorwaarde publiek toegankelijk.

Odile de Man: Dank u wel. Wie kan ik verder nog het woord geven in de tweede termijn? Mijnheer Van Vuuren.

Kees van Vuuren: Voorzitter, ik wilde ook even reageren op de vraag rondom het publiek toegankelijk. Ik wil daar twee dingen over zeggen. Eerste is dat het daarmee ook wel-

Wat we nu afgelopen zomer hebben gedaan, we hebben het echte groen afgesloten vanwege de wolf, dus hoe verhoudt zich dat dan tot publieke toegankelijkheid? En een van de opgaven is ook bijvoorbeeld erfbeplanting op een boerenerf. Betekent dat dan dat zo'n boer een wandelpad over zijn erf krijgt, door zijn land krijgt, en hoe verhoudt zich dat dan weer tot allerlei risico's rondom dierziektes, et cetera? Dus misschien kan ChristenUnie daar ook iets over zeggen. Dank u wel.

Odile de Man: Mevrouw Kennedy-Doornbos.

Simone Kennedy-Doornbos: Nou als het gaat om zeg maar dat bepaalde natuurgebieden ook afgesloten zouden kunnen worden in die overkoepelende voorwaarde, dat is dus voorwaarde A, staat, er is sprake van publiek toegankelijk regionaal groen, waarbij de inwoners toegang hebben tot landschappen met een kwaliteit die aansluit bij recreatieve wensen en behoeften en waarbij kwetsbare natuurgebieden worden ontlast. Dus er is ruimte om te zeggen, er moet ook kwetsbare natuur zijn, waar je dan bijvoorbeeld niet kan komen. Maar het idee is, dat je natuur ontsluit denk ik voor de inwoners van die nieuwbouwwijken of de plekken waar woningbouw plaatsvindt. Dus we moeten even nadenken over hoe je dat dan precies zou gaan formuleren in het amendement en dan zou ik graag jullie inbreng daarbij willen hebben. En die erfbeplanting, er zullen waarschijnlijk ook wel initiatieven zijn waarbij je zegt het wordt publiek misschien wel meer beleefbaar of er komt een wandelpad naast, maar niet op het gebied van de boer zelf, die dan wel bijvoorbeeld veerkrachtige natuur toevoegt aan zijn eigen land. Dus we moeten even kijken, want ik begrijp inderdaad je wilt niet bepaalde goede initiatieven onmogelijk maken door dit te wijzigen.

Odile de Man: Mevrouw Doornbos, wilt u gelijk gebruikmaken van uw tweede termijn of was dit uw bijdrage in de tweede termijn?

Simone Kennedy-Doornbos: Ja, ik vind het gewoon leuk om inderdaad te horen wat mensen te zeggen hebben over een eventueel amendement. Daar gaan we dan op kauwen en dan komen we met een voorstel.

Odile de Man: Fantastisch, dank u wel. Mevrouw Hoek.

Mieke Hoek: Dank u voorzitter. Ik werd even getriggerd door de opmerking van de BBB bij de agrariërs. In het gebied links van de Vecht, laat ik het maar zo zeggen, daar hebben wij een aantal klompenpaden en dat loopt dwars door alle gebieden heen. Mijn vraag is eigenlijk, indien een agrariër ook bereid is, of meerdere, want het is een combinatie, om toch nog klompenpaden te realiseren, is daar dan ook ruimte voor wat betreft de subsidie? Dus dat wilde ik nog even vragen, als dat kan. Anders dan stel ik hem schriftelijk wel.

Odile de Man: Dan kunt u hem schriftelijk stellen, maar misschien in de commissie een oproep doen hoe de rest van de statenleden nadenken hierover. Mijnheer Van den Dikkenberg.

Bertrick van den Dikkenberg: Voorzitter, ik heb nog een vraag aan de collega's, want in het voorschrift, wat natuurlijk aan GS is, waar wij niet over gaan, staat dat er twee jaar onderhoud mee afgekocht moet worden. Dat is natuurlijk heel weinig, want de eerste twee jaar hoeft er nauwelijks iets te gebeuren. Is dat iets waar de collega's over hebben nagedacht? En wat is het ons waard om in onderhoudsgeld deze als extra opgave op de structurele financieringslasten krijgen? Want we hebben al geeneens voldoende geld om al onze natuurgebieden netjes te onderhouden en te maaien als het moet, laat staan dat we er heel veel extra onderhoudslasten bij krijgen. Ik ben benieuwd hoe de anderen dat hebben beoordeeld.

Odile de Man: Zou iemand daarop willen reageren? Ja, mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Ja, dat is eigenlijk best een verstrekkende vraag en wij gaan daar vanmiddag bij de startnotitie Recreatie, Toerisme, Sport en Beweging iets over zeggen, want daar zit precies die link met de uitbreiding van recreatiegebieden en hoe doen we dat nou in het beheer en onderhoud? Dus vanmiddag kom ik erop terug.

Odile de Man: Iemand anders nog? Een reactie op mijnheer Van den Dikkenberg of in de tweede termijn. Een reactie op mijnheer Van den Dikkenberg of in de tweede termijn? Dan geef ik u het woord mijnheer Daniels.

Reindert Daniels: Mijn interpretatie van de stukken was dat dat beheer vooral over de schutting wordt gegooid en dat het dus bij de partners terechtkomt, en dan is het de vraag of dat dan ook geborgd wordt zo. Ik heb daar wel twijfels over, of dat allemaal dan-

Het kan wel heleboel opleveren maar inderdaad, het is wel een zorgpunt wat er daarna mee gebeurt. Maar dat had ik ook al in de technische vragen gesteld.

Odile de Man: Niemand meer een reactie? Ja, u ook, mijnheer Van Vuuren.

Kees van Vuuren: Ik wil even onderstrepen wat SP zegt. Ik was vergeten om het in mijn termijn mee te nemen, maar dat was mij ook opgevallen.

Odile de Man: Mooi. Mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Nou ik ben blij dat dat vanmiddag dan opgelost wordt. Mijn enige aanvulling zou zijn op het voorstel van de ChristenUnie, daar staan wij positief tegenover.

Odile de Man: Ik zie mijnheer Peer, u krijgt het woord.

Edgar Peer: In antwoord op de vraag over de financiële consequenties voor beheer en onderhoud. VVD is bij uitstek de partij die zich altijd op goed beheer en onderhoud en goede financiering stort. Wij hebben ons in verdiept in die zin dat we zeggen nou, laten we nou eerst maar zorgen dat Groen Groeit Mee een succes wordt, maar dat het consequenties heeft op de begroting die je uiteindelijk vast moet stellen en de kosten voor beheer en onderhoud, dat moge duidelijk zijn. In hoeverre dat door partners opgepakt wordt, ik zou niet willen spreken het over de muur gooien, maar daar waar andere partners verantwoordelijk zijn, moet je natuurlijk ook andere partners daarop aanspreken. En anders komt het voor de verantwoordelijkheid van de provincie.

Odile de Man: Dank u wel. Zijn er nog andere mensen die ik in de tweede termijn het woord kan geven? Nee? Dank u wel allemaal. Dan is dit het einde van de tweede termijn. Dan inventariseer ik of het een hamerstuk of een bespreekstuk is. Ik hoorde van mevrouw Kennedy-Doornbos dat zij in voorbereiding wellicht een amendement aan het opstellen is, dus dan wordt dit meegenomen als bespreekstuk in eerste instantie. Agendapunt acht, we hebben trouwens-

Edgar Peer: Voorzitter, mag ik een punt van de orde vragen?

Odile de Man: Ja natuurlijk, gaat uw gang mijnheer Peer.

Edgar Peer: Excuus dat ik het misschien niet helemaal begrepen heb, maar ik ben niet zo vaak in deze commissievergadering. Is het zo, en ik maakte daar net een fout mee denk ik, u heeft een eerste termijn, daarna is er een soort interruptierondje, wat ik eigenlijk gewend ben als een tweede termijn te zien, waarin we nog allemaal vragen kunnen stellen aan gedeputeerden in tweede termijn, en daarna is er nog een keer een tweede termijn waarop het debat tussen de partijen onderling plaatsvindt. Is dat de orde?

Odile de Man: Nee, mijnheer Peer. Terecht dat u dit vraagt, want dat was zojuist ook mijn opmerking, dat de commissie eigenlijk na beantwoording van mevrouw Sterk denkt nou dat is mooi, dan ga ik nu nog een rondje vragen stellen. Dat is absoluut niet de bedoeling, dat moet eigenlijk tijdens de bijdrage van mevrouw Sterk, zodat er een soort onderling debat ook bestaat. En een tweede termijn is alleen maar bedoeld voor een gesprek onderling. Ik zie dat in deze commissie vaak het gesprek al in de eerste termijn plaatsvindt, wat hartstikke mooi en goed is, maar het moet heel duidelijk zijn, daarom had ik uw vraag aan mijnheer Adriani naar de tweede termijn verschoven, want dat is juist het mooie aan onderling debat. Ik zal er wat sterker op sturen om verwarring te voorkomen, mijnheer Peer. Mevrouw De Jong.

Marijke de Jong: De laatste zin is me uit het hart gegrepen. Doe gewoon een eerste en tweede termijn en wees daar echt streng op, want ik kijk naar de klok en we hebben een overvolle agenda. Nu zijn we al vijftig minuten verder.

Odile de Man: Ja, dat wou ik dus ook zeggen. We moeten echt een klein beetje vaart gaan maken, maar misschien was dit echt een onderwerp wat gewoon heel erg leeft en zijn de andere, kosten wat minder tijd. Laten we daarvan uitgaan.

8. SV Bestedingsvoorstel Versnelling Woningbouw & SB Concept programma Versnelling Woningbouw

Odile de Man: Agendapunt acht, statenvoorstel Bestedingsvoorstel Versnelling Woningbouw en statenbrief Conceptprogramma Versnelling Woningbouw. De portefeuillehouder is mijnheer Van Muilekom en dit statenvoorstel vraagt u te besluiten in middels een begrotingswijziging de resterende middelen van het fonds versnelling woningbouw à achttien miljoen voor de periode 2025-2027 te onttrekken aan de Saldireserve en deze middelen op te nemen in de meerjarenbegroting van het programma Versnelling Woningbouw. We behandelen dit in twee termijnen. In de eerste termijn, zal het nog een keer herhalen, vragen aan GS, in de tweede termijn onderling debat. Houdt u alstublieft, als u een interruptie krijgt, de beantwoording kort en bondig en houd de interruptie ook kort en bondig. Ik heb het volste vertrouwen in jullie. We gaan van start en wie kan ik als eerste het woord geven hierover? Mevrouw De Jong. Mevrouw De Jong, uw microfoon.

Marijke de Jong: Dank voor het voorstel. Samengevat heb ik maar weer eens gezien dat in de prognoses tot 2013 tot nu toe drieëntwintig procent sociale woningbouw zit, terwijl onze doelstelling dertig is en dat voor wat betreft het percentage betaalbaar van zesenzestig, er nu op dit moment pas tweeënveertig procent wordt voorzien. Nu voorzie ik al het antwoord dat we het allemaal nog niet precies weten, maar mijn vraag is wel, wat draagt dit programma Versnelling Woningbouw nou precies bij? Niet alleen aan het versnellen van woningbouw, maar ook aan het behalen van deze percentages, want dat is voor GroenLinks van het grootste belang. We hebben met veel belangstelling bij de stukken nog even gekeken naar de evaluatie door Twijnstra en Gudde. Daarin wordt gezegd dat de stakeholders de flexpool waarderen, dat die effect heeft, maar dat gemeentes dreigen af te haken omdat de subsidieprocessen veel tijd kosten. Daar is de aanbeveling om bij andere provincies te kijken naar bijvoorbeeld het afsluiten van een raamcontract met experts. Mijn vraag is aan de gedeputeerde of dit ook gaat gebeuren. Ik heb net iets gezegd over het natuurinclusief bouwen. U karakteriseerde dat als een technische vraag, maar ik blijf zeggen dat ik blijf vinden dat het onduidelijk is wat natuurinclusief precies is en waar de grens ligt, bijvoorbeeld tussen natuurinclusief en Groen Groeit Mee. Dank.

Odile de Man: Dank u wel mevrouw De Jong. Wie kan ik nog meer het woord geven? Mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Dank voorzitter. Volgens mij is er breed consensus over het feit dat er echt een grote opgave ligt in de woningbouw en dat we daar ook als provincie een rol in hebben en die dus ook voortzetten in faciliterende zin. En we krijgen natuurlijk ook een meer sturende rol als de wet Versterking regie volkshuisvesting ooit door de Kamer komt. PvdA is dus blij dat er een nieuw programma ligt met ook een nieuwe financiële inzet. Ik heb drie suggesties bij het programma en een opmerking over de financiën. Ervaring leert dat het heel helder zijn, heel duidelijk zijn, over locaties een enorme bijdrage levert aan de versnelling van de woningbouw. We hebben daar met het provinciaal programma Wonen en Werken denk ik een goed systeem voor om dat te doen, maar het college heeft wel altijd nog de houding, gemeentes moeten met locaties komen en dan beoordelen wij ze, en ik zou eigenlijk toch nog een keer een oproep willen doen. De druk is zo groot, soms helpen vreemde ogen ook om anders te kijken. Neem ook als provincie, grijp de mogelijkheid aan om met eigen suggesties naar gemeentes toe te gaan, om te zeggen heb je aan deze locaties gedacht? Zie je hier mogelijk een kans in? Natuurlijk is het dan uiteindelijk aan de gemeente om daar wel of niet mee aan de gang te gaan, maar ik zie daar nog wel mogelijkheden om extra productie aan de planning toe te voegen?

Odile de Man: Mevrouw De Widt, u heeft een interruptie op mijnheer Adriani.

Marianne de Widt: Ik zou mijnheer Adriani willen vragen, we hebben voor de herziening van de omgevingsvisie een aantal dingen in het vooruitzicht, sessies denk ik dat ze heten, waarvan eentje gebiedsgericht en ik verheug me er eigenlijk op om het dan over dit onderwerp te hebben. Ziet mijnheer Adriani dat ook zo?

Odile de Man: Mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Ieder moment dat we het hierover kunnen hebben grijp ik met beide handen aan, dus ja, die ook, maar het is ook een kwestie van houding, van hoe zit je in de wedstrijd? En het college is tot nu toe heel duidelijk geweest, wij wachten af tot waar gemeentes mee komen. En daar zou ik wat mij betreft verandering in willen zien. En het tweede punt, ook daar komen we steeds meer achter, het maakt niet alleen uit hoeveel je bouwt, maar vooral ook wat en voor wie je bouwt. Mevrouw De Jong heeft al iets over betaalbaarheid gezegd. Ik zou heel graag ook aandacht willen vragen voor bijzondere aandachtsgroepen en dan met name ouderen, wat ook heel goed is voor de doorstroming. Maak van de gelegenheid gebruik om complimenten te geven voor de statenbrief daarover, die ook bij de vergaderstukken van nu zat. Volgens mij beschrijft die op een uitstekende manier wat ons te doen staat. Het staat ook wel in het programma genoemd, maar daar staan geen acties aan gekoppeld. Op intentie niveau wordt er wel iets over gezegd, maar in die hele bijlage met acties komt het eigenlijk niet terug. Dus het verzoek om daar aandacht voor te hebben en ik zou aandacht willen vragen voor het beter benutten van de bestaande woningvoorraad. Tot nu toe

gaat het veel over optoppen, maar het kan ook gaan over splitsen, het kan ook gaan over delen en het lijkt mij heel goed om gemeentes op te roepen om dat thema ook expliciet bespreekbaar te maken bij het maken van de jaarlijkse prestatieafspraken met woningcorporaties. Maak het een vast onderdeel van de agenda die gemeentes met elkaar bespreken. Dan over de financiën, wat opvalt is dat de reservering die we met de begrotingswijziging in PS als vertaling van het coalitieakkoord hebben gemaakt, dat bedrag is goed voor drie jaar. En dan is het op en dan zitten we weer met elkaar te kijken, hoe gaan we dat doen? Volgens mij is het tijd, voorzitter, om te accepteren dat het faciliteren van de woningbouwopgave een structurele taak van de provincie is, in ieder geval voor de komende twintig jaar.

Odile de Man: Mijnheer Adriani, de hele laatste zin is weggefallen. Zou u die nog een keer willen herhalen?

Hans Adriani: Voorzitter dank, ik denk dat woningbouw een structurele taak is voor de provincie, een structurele taak is geworden. Dat we daar de komende twintig jaar nog wel mee bezig zijn. En ik zou het college willen oproepen om daar in de Kamernota voorstellen voor te doen, om dan ook daar structureel middelen voor op te nemen.

Odile de Man: Hartelijk dank. Mevrouw Hoek.

Mieke Hoek: Dank u voorzitter. In grote lijnen sluit ik me eigenlijk aan bij het hele betoog van mijnheer Adriani, dus dat gaan we allemaal niet herhalen. Wel zou ik nog willen opmerken dat een grote vertragingfactor om te realiseren, als gemeentes met voorstellen komen is toch iedere keer de provincie. Dus ik zou eigenlijk willen oproepen, geef de gemeentes meer vrijheid om zelf sneller de processen te ontwikkelen. Zeker buiten de stedelijke begrenzing, dat is helemaal een drama, want daar kom je bijna niet doorheen als gemeente. En ook daar zou ik willen pleiten, 50PLUS voor willen pleiten, om meer ruimte te geven aan de gemeente om daar wel, tenzij met onzinnige verhalen gaan komen, maar dat is toch echt niet zo. En we hebben natuurlijk ook heel veel woningen nodig omdat we ook nog eens een keer een opdracht hebben, dat is straks wel bij een volgende onderwerp, om asielzoekers te huisvesten. En dat is ook allemaal in de sociale sector. Als we geen woningen hebben, dan worden we wel onder druk gezet om dat wel te forceren en dat gaat dan weer ten koste van, ik wil niet zeggen helemaal niet, want dat is ook helemaal niet mijn intentie, eigen volk eerst, maar we moeten het verdelen, dus dan gaat het weer ten koste van. De grote steden, in dit geval de stad Utrecht, die toch een gigantische vijfendertigduizend woningenzoekenden heeft en in de U16 zit, dus ook daar, laten we daar eens naar kijken, dat dat redelijker verdeeld wordt, de woningen die vrijkomen. Dat niet degene die het eerst komt het eerst maalt en eerst in aanmerking gaat komen voor een sociale woning, maar laten we gewoon kijken dat ook daar eens naar gekeken wordt. Mijn vraag is eigenlijk dan ook nog even, voorzitter, wordt dit ook in de U16 helemaal besproken? Of is het alleen hier? Of wordt het ook nog eens een keer in de U16, als die bij elkaar komen, ook besproken? Hoe gaan we om met de verdeling van de sociale woningen die vrijkomen? Ik richt me vooral op sociale woningen, om degenen die hun huis kunnen kopen, die redden zich toch wel over het algemeen. Daar wil ik toch wel voor pleiten en zeker ook wat mijnheer Adriani al zei, de doorstroming van de senioren naar een appartement. Ik hoor zoveel we zijn op zoek naar een appartement, we willen eigenlijk wel weg uit ons huis. Maar we zijn al een paar jaar bezig en het is er niet. Dus dat vind ik wel een punt waar eigenlijk wel heel veel aandacht voor moet zijn. Ik weet wel, de babyboomers zijn er over twintig jaar niet meer ongeveer, laat ik niet negatief denken, maar gemiddeld, dan komen al die eengezinswoningen vrij, dus ik zou toch zeggen, neem ook dat mee in de planningsstrategie voor de toekomst. Tot zover voorzitter, dank u wel.

Odile de Man: Dank u wel, mevrouw Hoek. Ik ga nu gewoon het rijtje even af, want ik zag heel veel handen. Mijnheer Daniels.

Reindert Daniels: Ten aanzien van het gedoogbeleid, het rijk wil bewoning van vakantiewoningen meer gedogen, maar de provincie lijkt dat juist niet te willen. Heeft het voornemen van het rijk geen impact dan op de overwegingen van de provincie met betrekking tot gedogen van bewoning van vakantiewoningen? Over de wet Versterking regie volkshuisvesting, wat voor impact zal dat hebben op het ambtenarenapparaat voor GS zelf en hoeveel denkt GS dat de mogelijkheden voor de wet Versterking regie volkshuisvesting de komende jaren in Utrecht toegepast zullen gaan worden? In de antwoorden op de technische vragen van BBB werd gesteld dat aanvullende eisen ten aanzien van duurzaam, circulair en natuurvriendelijk bouwen niet dermate kostenverhogend werkt dat het een negatief financieel effect zou hebben op de haalbaarheid. Kunt u toezeggen, met ons alle onderbouwen, de onderzoeken die geraadpleegd zijn om tot deze conclusie te komen te delen? Is het ten gevolge van de enorme netcongestie problematiek niet belangrijk om niet alleen aan de aanbodkant van de netcapaciteit actie te ondernemen, maar ook aan de vraagkant, door bijvoorbeeld in de regio geen nieuwe laadpalen meer aan te sluiten? Want het gaat daar toch knellen, dus daar moeten gewoon keuzes gemaakt worden. Er is ons in het verleden verteld dat er zat planvoorraad is voor de woningbouwopgave, nu is zijn de doelstellingen alweer niet gehaald, dus honderddertig procent lijkt

onvoldoende te zijn. Hoe groot is de voorraad en hoe hard en zacht is de planvoorraad op dit moment? Er staat in het rapport evaluatieprogramma Versnelling Woningbouw, pagina vier, staat er "Wel missen gemeenten een integrale benadering van de fysieke leefomgeving. Vanuit het programma wordt ingezet op het zo snel mogelijk realiseren van de woningbouwprojecten, terwijl tegelijkertijd vanuit beleidsdomein en mobiliteit, natuur, et cetera, voor deels dezelfde locaties randvoorwaarden worden gesteld en initiatieven worden beoordeeld op een manier die volgens de stakeholders een zo snel mogelijke realisatie van de woningbouw belemmerd. Ze ervaren geen duidelijke afstemming tussen deze twee rollen. Aanjagend, beoordelend en toetsend." Dit klinkt wat mij betreft wel enigszins als een stapeling van randvoorwaarden die belemmerend werkt en waar veel politieke partijen in de staat al jaren voor gewaarschuwd hebben. Hoe gaan we hier aanzienlijke verbeteringen in aanbrengen? Dat was mijn vraag.

Odile de Man: Dank u wel mijnheer Daniels. Mevrouw Ghijssels.

Dimf Ghijssels-Kerkhoff: Er is veel te zeggen en ook wel zoveel dat ik het niet in die tijd kwijt krijg. Volgens mij gaan we geld besteden om de woningbouw te versnellen. Dat is het doel. En vervolgens dan ga ik het lezen met veel interesse en dan lees ik betaalbaar, natuurinclusief, circulair, energieneutraal, toekomstbestendig bouwen en het zijn allemaal hele mooie ambities, maar wat gaat de provincie nou zelf doen? Wat kan de provincie zelf doen? Wanneer realiseert zij dat er een moment komt dat er misschien nood breekt wet situatie ontstaat? Dan sluit ik aan bij mijn buurman, we gaan niet gedogen, maar ik mis een beetje wat kan je als provincie nou zelf doen? Dan lees ik wat gaan die, op mijn vraag, acht fte's, wat gaan ze nou doen? Ze gaan contact met de partijen houden, ze gaan overleg voeren over de woondeals, gaan verkennen en onderzoeken en dan denk ik dat daaruit spreekt wel onze ambitie, maar het is niet zo heel erg concreet. Wat is wel concreet? Dat is toch financiële haalbaarheid en mensen leveren die kunnen helpen bij de versnelling van de processen en soms ook kijken naar je eigen regelgeving, je eigen ambitie. We hadden afgelopen maandag iemand op bezoek bij de BBB-fractie en dat ging over volgens mij splitsen van twee, drie woningen, en een bepaald voorbeeld wat eigenlijk niet groot genoeg is in mijn perceptie om door een provincie überhaupt serieus genomen te worden, en toch is ondanks goedkeuring bij de gemeente de provincie hier de dwarsligger. En dan denk je, moet je je hier nou mee bezighouden? Kortom, misschien moeten er maatregelen komen, bijvoorbeeld onder de tien woningen in het buitengebied. Laat het over aan de gemeente. Als gemeente het akkoord vindt, als er aan alle regels is voldaan, laat het gaan. Financiële middelen, flexpool, hartstikke belangrijk. Ik vind de suggestie van GroenLinks best een goede, want niets is zo dodelijk als halverwege proces er een projectontwikkelaar weer verdwijnt. Dus als dat op een meer consistente manier kan gebeuren, dan heel graag. Tot slot, ik heb ooit een motie ingediend, rekenen aan woningbouw, ik heb nog steeds het gevoel dat hier soms onvoldoende kennis zit, echt aan de keiharde cijferkant, over de financiering van alle ambities, de kosten van alle ambities. Ik gun iedereen daar wat meer inzicht in. Tot zover.

Odile de Man: Dank u wel mevrouw Ghijssels. Ik wil even, gezien de klok en gezien de bijdrages die ik tot nu toe heb gehoord, u even herinneren aan het voorstel wat hier voorligt. Ik hoor ontzettend veel opmerkingen die betrekking hebben op daadwerkelijke ruimtelijke ordening, dus dat is een onderwerp wat we dadelijk in de Omgevingsvisie en verordening met mijnheer Van Essen, die even niet aanwezig is, gaan bespreken, ook in deze commissie. En dat begon eigenlijk al bij de bijdrage van mijnheer Adriani, wat voor rol moeten we daarin pakken, in de ruimtelijke ordening voor woningbouw? Het voorstel wat hier voorligt is, wat hebben we in de omgevingsvisie opgeschreven over specifiek de woningbouw en zit dat voldoende in het voorliggende programma opgenomen? Wilt u zich daar alstublieft toe beperken? En mevrouw Ghijssels, ik zie dat u met uw ogen draait, dat snap ik ook wel. U wilt de vrijheid hebben om een bijdrage te geven, maar ik zit ook met een agenda en een klok en als we doorschuiven, dan blijf ik doorschuiven tot december '25. Mevrouw Ghijssels.

Dimf Ghijssels-Kerkhoff: Aangezien ik zo persoonlijk aangesproken word, ik duid heel duidelijk op de gelden en hoe we de gelden zouden moeten besteden. En dat dat raakt aan de woningbouw ruimte ordening, dat kan je ons niet helemaal vergeven.

Odile de Man: Ik roep alleen op om te beperken tot het agendapunt en ik snap heel goed dat het ook andere punten raakt. Dank u wel. Gaat uw gang mijnheer Draisma.

Arjen Draisma: Dank u wel voorzitter. Elke woning die je kan versnellen is er weer een bij. Zo kijken we hier tegen dit voorstel aan. Dus hartstikke goed dat we die middelen daarvoor reserveren en gaan uitgeven. We hebben wel een vraag, waarom wordt gefocust op de grote projecten boven de vijfhonderd? Daar wordt prioriteit aan gegeven. Daar is meestal bij de gemeente wel capaciteit voor om dat te ontwikkelen. De grondexploitaties zijn dan wel rond te rekenen. Wij zouden ook wel willen insteken zeg maar in het kader van vitale dorpen en wijken, juist op de kleinere locaties, want daar ontbreekt vaak de capaciteit voor om woningen te realiseren. Capaciteit zowel in projectontwikkelaars als

financieel en daar zou het een steuntje kunnen helpen. En verder zouden wij ook wel weer de dimensie van de doelgroepen die moeilijker te realiseren zijn ook hierin willen meenemen, bijvoorbeeld ouderen zoals gezegd. Dat was het voorzitter.

Odile de Man: Dank u wel. Mevrouw De Jong. Excuses. Mijnheer Hossain.

Ronnie Hossain: Dank u wel voorzitter. Allereerst dank aan de organisatie voor de uitvoerige beantwoording van de technische vragen. De VVD is blij dat we doorpakken op de broodnodige versnelling van de woningbouw, dat is het grootste probleem van onze inwoners, met name jongeren trouwens, en ik vrees dat dat voor de komende decennia nog in de top drie blijft staan. Het is goed dat we waken voor het stapelen van eisen, maar juist integraal omgaan met toekomstbestendig bouwen, zodat we vooruitzien investeren maar wel echt doorpakken. En terecht dat er aandacht is, ook bij een aantal eerdere sprekers, voor de het gebrek aan ambtelijke capaciteit in de flexpoolregeling. Maar ook met structurele hervorming van vergunningstrajecten zouden we misschien wel een bijdrage kunnen leveren aan die versnelling. En ook aandacht voor innovatie op het gebied van modulair bouwen en prefab woningen kunnen versnellend werken, dus daar vragen we graag nog extra aandacht voor. De VVD is altijd terughoudend met te veel eisen stellen aan type woningen. Een goede mix is uiteraard noodzakelijk voor een gezonde woningmarkt met doorstroom, maar kan natuurlijk ook heel beknellend werken en ervoor zorgen dat we grote publieke tekorten krijgen. Ik denk dat daar nu een goeie balans in wordt aangebracht. En tot slot, voorzitter, is het een interessant voorstel van PvdA om na te denken over de kerntaak van de provincie voor wat betreft woningbouwlocaties. Ik twijfel enigszins hoe vrijblijvend mijnheer Adriani dat precies bedoeld, zeker regie en dingen signaleren is een ding, maar het zou ook de implicatie kunnen hebben dat wij bij wijze van spreken projectbesluiten gaan nemen. Ik denk dat dat een uitvoerige discussie op een ander moment vraagt, over hoe we die rol van de provincie voor ons zien, want de VVD hecht, net als bij tribunes overigens, ook heel erg aan lokale democratie, terwijl we onderkennen dat het een groot probleem zal zijn de komende tijd. Ik zie volgens mij ook een interruptie.

Odile de Man: Ja, interruptie van mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Voorzitter, ter verduidelijking, de PvdA was nog niet op het idee gekomen om met projectbesluiten of onteigeningen of iets dergelijks dwingend daarin te gaan zitten. Maar het feit dat we misschien wel de stap moeten maken naar structurele financiering in onze begroting van de faciliterende activiteiten, die we in het vorige programma en ook in dit programma willen doen, dat lijkt ons wel een goede zaak.

Odile de Man: Mijnheer Hossain.

Ronnie Hossain: Dank u wel. Nou in ieder geval enigszins gerustgesteld dat we niet heel veel macht direct naar ons toe willen trekken, of in ieder geval dat de heer Adriani dat niet wil. Tegelijkertijd nog steeds denken we belangrijk om daar goed gesprek over te voeren, over waar die bevoegdheden precies zouden moeten liggen. Want uiteindelijk als wij meer naar ons toe trekken, meer financieren, gaan we ons er ook meer mee bemoeien en meer sturen. Dat heeft heel veel haken en ogen die ik niet in een interruptiedebatje zo even kan overzien of daar een nagel in zou willen slaan in die kist. Dus ik denk dat dat iets is om een keer te agenderen en het verdere gesprek over te voeren. Interessant, maar we erkennen de urgentie en tegelijkertijd hebben we ook enige reserves bij de mogelijke implicaties. Ik zie volgens mij ook de BBB?

Odile de Man: Mevrouw Ghijsels.

Dimf Ghijsels-Kerkhoff: Nee, ik constateerde alleen dat jouw klok niet liep. Good for you.

Ronnie Hossain: Volgens mij bent u een van de weinige bij wie het pasje werkt, dus volgens mij kan het... Kijk, nou loopt hij wel. Ik ga ervan uit dat de griffie het goed bijhoudt. Hoe dan ook, heel kort nog mijn vragen aan mijnheer Van Muilekom, aan GS. Hoe flexibel kunnen we omgaan in de begroting bij onvoorziene kansen en uitdagingen? Het lijkt nu vrij gestructureerd wanneer we het geld voor die versnelling uitgeven. Kunnen we nog meer doen om die innovatie die versnellend werkt, zoals ik net noemde modulair bouwen en prefab woningen, aan te wakkeren? Liggen er naast de flexpoolregeling ook nog kansen voor structurele hervorming van vergunningstrajecten? Het wordt wel genoemd, maar nog niet helemaal concreet volgens mij in het voorstel en de beantwoording van vragen. En dan laat ik het hierbij voor de eerste termijn. Dank u wel voorzitter.

Odile de Man: Dank u wel. Mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Dank u voorzitter. In de evaluatie hebben we gezien dat de resultaten met betrekking tot betaalbare woningen en toekomstbestendige woningen grotendeels onbekend zijn en waarschijnlijk niet gehaald worden. Onze

vraag aan GS is daarom, hoe kunnen we beter sturen op betaalbare woningen en toekomstbestendig bouwen? En hoe zorgen we dat we beter kunnen meten wat de resultaten zijn? Onze hoofddoelstelling volgens de huidige aanpak is tienduizend nieuwe woningen per jaar. Misschien is dat helemaal niet zo'n handige doelstelling. De samenleving wil namelijk niet per se nieuwe woningen, maar wil meer woonruimte. Dat kan je onder andere doen met realiseren van woningbouw of met optoppen. In Zuid-Holland bijvoorbeeld kun je met optoppen ongeveer dertigduizend woningen realiseren. Het kost geen enkele vierkante meter extra en alle voorzieningen zijn al aanwezig. En naast optoppen kunnen we ook woning splitsen, aanplakken, delen, uitplinten en we kunnen ook nog meer verhuren en leegstand beter benutten. Allemaal interessante innovaties, waar juist provincie Utrecht een initiërende rol in zou kunnen spelen.

Odile de Man: Mevrouw Ghijsels. Een interruptie mijnheer Travaille.

Dimf Ghijsels-Kerkhoff: Ik sla even aan op het woord innovatie. Verhuren, woningdelen en al dat soort zaken, dat deden we altijd al. Het vervelende is dat er steeds meer regels en het eigenlijk ons steeds moeilijker is gemaakt. Dus het is niet zozeer een innovatie, het is regelgeving die het weerhoudt.

Odile de Man: Mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: En dat vereist dus innovaties over hoe we daar slim mee omgaan, zodat we het hele palet goed kunnen benutten.

Odile de Man: Mijnheer Hossain, interruptie.

Ronnie Hossain: Dank u voorzitter. Ik heb ook deze vragen gelezen, technische vragen van Partij voor de Dieren over het beter benutten eigenlijk, waar mijnheer Adriani ook aan refereerde. Mijn vraag is, er wordt eigenlijk gewoon erkend, en er is ook aandacht voor, wat mist mijnheer Travaille dan precies in het voorstel?

Odile de Man: Mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Ik zit halverwege mijn betoog. Dat is het tweede gedeelte natuurlijk, dus daar zou ik graag een voortzetting aan geven want wat wij constateren zijn allemaal interessante mogelijkheden om juist meer woonruimte te creëren. Het huidige voorstel, het statenvoorstel, gaat eigenlijk alleen over nieuwbouw en een pilot met optoppen. Ik wil eigenlijk de Gedeputeerde Staten voorstellen om naast het huidige statenvoorstel, ook de mogelijkheden voor al die andere opties voor het creëren van woonruimte te onderzoeken en dan samen met ons af te wegen wat dan de meest effectieve manier is om meer woonruimte te kunnen creëren. En waar provincie Utrecht uiteraard de meeste meerwaarde heeft in ondersteuning daarbij. Graag een reactie daarop van GS en wat mij betreft in de tweede termijn van PS. Dank u wel.

Dank u wel. Mijnheer Berlijn. Nee, geen bijdrage? Mijnheer Van den Dikkenberg.

Bertrick van den Dikkenberg: Voorzitter dank. Dan moet me toch van het hart dat ik voor de tweede keer vandaag eigenlijk in lijn met de Partij voor de Dieren dit stuk heb gelezen, als ik het zo hoor. Dat gebeurt niet zo vaak. Maar achttien miljoen is niet niks en we geven met dit besluit dus heel veel geld vrij en het is een erg open voorstel. Waarom achttien miljoen? Waarom geen twintig? Waarom geen vijftientwintig? Ik had in het programma graag gelezen dat als we, bijvoorbeeld met een extra investering van twee miljoen per jaar, als we dan wel de doelstellingen zouden halen, misschien was dan het overwegen waard geweest om dat erbij te doen. Maar er staat-

Ik mis een onderbouwing in het stuk van waarom deze achttien miljoen voldoende geld is en doelmatig is om onze doelen, woningbouw doelen te halen. En welke knoppen zouden we dan in kunnen zetten om meer woningen te bouwen in het programma? Dat kan een financiële knop zijn, dat kan een plan technische knop zijn. We hebben daar in de evaluatie-

Nee, dat zijn de onderliggende stukken, daar mag ik niet over spreken van de voorzitter. Dan rond ik af. Dank u wel.

Odile de Man: Meneer Van den Dikkenberg. Nou, helemaal goed. Volt, gaat uw gang.

Anneloes Blekxtoon: Voorzitter dank. Die versnelling is natuurlijk nodig omdat in het verleden niet voldoende actie is genomen voor voldoende woningbouw, waardoor met name onze jongeren nu bij onze ouders op zolder moeten blijven wonen. Goed dat het nu versneld gaat worden door middel van deze stimuleringsrol. Wij zijn ook groot voorstander van het beter benutten van de huidige voorraad door middel van het optoppen, splitsen, et cetera, zoals door anderen al genoemd vandaag. We maken ons wel zorgen over wat er gebeurt als die achttien miljoen uit het fonds Versnelling Woningbouw, die nu voorliggen ter besluit, straks is uitgegeven en daadwerkelijke uitvoering van de

bouw niet op tijd kan worden uitgevoerd. Dan verlopen zaken, dan moeten zaken opnieuw worden gedaan, deelt gedeputeerde deze zorg? Hoe kunnen we dit zo veel mogelijk voorkomen, gezien de huidige vertraging? Dank u.

Odile de Man: Dank u wel. Mijnheer schipper.

Tim Schipper: Dank voorzitter. Grote vraag die bij ons opkwam bij het lezen van dit voorstel is, wat is er nou vanuit het rijk te verwachten? Want bij het bod wat de provincie gedaan heeft richting het rijk, was die financiële steun randvoorwaardelijk. Maar het lijkt er nu op, en dat las ik daar ook in, dat het kabinet slechts achteraf zou willen meebetalen, na de realisatie van betaalbare woningen. En dit terwijl de gemeentes juist behoefte hebben aan voorfinanciering. Oftewel, mijn vraag is, wat gaat ervan terechtkomen en, dat is ook door anderen al gezegd, wat gebeurt er na 2027? Want ik ben het wel eens met mijnheer Adriani, dat het woningtekort dan nog niet is opgelost. Maar een ander dingetje waar echt geen enkele aandacht meer voor is. In september 2022 werd onze motie echte sociale huur aangenomen door de staten. En wat stond daarin? Gemiddeld verhuurbaar vloeroppervlak van zestig vierkante meter tegen de gebruikelijke condities bij voorkeur te leveren aan de woningcorporatie. Woningtoewijzing via Woningnet, passen toewijzen voor de primaire doelgroep. Nou pak de motie er maar bij, hij heet echte sociale huur. Daar riepen wij op gemeentes aan te dringen, ga nou inzetten op deze voorwaarden. Hoe staat dat ervoor? Ik zou graag willen dat de gedeputeerde daar nog iets over kan zeggen. Tot zover.

Odile de Man: Mijnheer Schipper, u heeft een interruptie van mevrouw Ghijsels.

Dimf Ghijsels-Kerkhoff: Wij kennen deze motie natuurlijk, of natuurlijk moet ik niet zeggen, maar die kennen wij niet. Is de SP het met ons eens dat op het moment dat je dus de huidige voorraad sociale voorraad dusdanig interessant maakt voor de zittende huurder, dat de zittende huurder blijft zitten? Want die kan nergens anders heen. De personen die een sociale huurwoning hebben, die voorraad of die personen die vergrijzen, waardoor dus doorstroming minder tot stand komt en wat vervolgens weer eigenlijk een nadeel voor onze jongeren heeft. Dus hoe moet dat in dit pakket volgens u opgelost worden?

Odile de Man: Mijnheer Schipper.

Tim Schipper: Ik kan de vraag niet helemaal duiden, voorzitter. Onze motie van destijds, die ging over nieuwbouwprojecten. Daar hadden wij aantal voorwaarden aan gekoppeld, waar het aan zou moeten voldoen. En de vraag aan de gedeputeerde destijds was, hoe ga je daar nou richting gemeenten mee om? En die vraag, die stel ik nu weer, omdat er in deze stukken helemaal geen woord over wordt gesproken. Tot zover.

Odile de Man: Mevrouw Kennedy-Doornbos voor de ChristenUnie.

Simone Kennedy-Doornbos: Dank u wel voorzitter. We hebben nu natuurlijk een groot tekort aan woningen. Niet per se denk ik door gebrek aan inzet, want de afgelopen jaren stond het ook al hoog op de agenda, maar door conflicterende eisen over ruimtegebruik door gebrek aan stikstofruimte, door netcongestie, en nu krijgen we een heleboel geld wat we kunnen investeren, maar tot 2027, maar bijvoorbeeld de stikstof eis en de netcongestie zijn nog niet opgelost in die periode. Dus daarna blijft er inderdaad ook nog heel veel behoefte aan subsidies om woningbouw te kunnen realiseren. Dus ik sluit me aan bij de eerdere bijdrage over dit punt. Daarom lijkt het ons beter dat we nu dit geld gericht inzetten op projecten die ook daadwerkelijk in deze periode gerealiseerd kunnen worden, maar waarbij we wel oog houden voor het niet verspillen van geld. Want na 2027 hebben we ook geld nodig als we dan meer zouden kunnen bouwen, als we misschien meer stikstofruimte hebben of als de netcongestie meer is opgelost. En als het gaat over conflicterende eisen, in de evaluatie staat dat veel gemeenten een integrale benadering vanuit de provincie missen. Dan wordt er vanuit de gemeente ingezet op het realiseren van woningbouwprojecten, maar dan vanuit beleidsdomeinen, zoals mobiliteit en natuur, worden voor diezelfde locaties randvoorwaarden gesteld en initiatieven beoordeeld op een manier die belemmerend werkt voor gemeenten. Dan wordt er dus gezegd in het conceptprogramma, dat het programmateam Versnelling Woningbouw en de portefeuillehouder bij conflicten, waarbij de voortgang te lang wordt vertraagd, het voortouw gaan nemen om dit zo snel mogelijk vlot te trekken. Maar is het niet beter om conflicten te voorkomen? Dat je al van tevoren gaat zeggen tegen elkaar, we gaan even om tafel zitten vanuit de diverse afdelingen en gaan zeggen, hoe kunnen we dit programma mogelijk maken zonder dat er een vertraging optreedt? Dat was mijn bijdrage.

Odile de Man: Hartelijk dank. Mijnheer Van Muilekom, bent u direct toe aan de beantwoording of wilt u even schorsen? Ja, dan geef ik u het woord.

Rob van Muilekom: Dank u wel. Dank u wel ook voor al uw opmerkingen en ik herken ze ook allemaal heel goed, dus het is niet zo dat ik denk het zijn geen vraagstukken waar we het niet over hebben. Ik probeer er themagewijs even doorheen te lopen. Even over percentage sociaal en twee derde en zo. Daar zijn we nog niet en daar willen we wel naartoe. Dus in de afspraken die we maken, nu ook met alle gemeenten in onze provincie, willen we ook gewoon laten zien dat ze iedere keer voor die twee derde betaalbaar gaan. Dat zal langzaam groeien. Het is ook zo dat in die percentages sommige projecten die we komende jaren gaan bouwen, de verdeling van welke categorie woning nog niet duidelijk is, maar u heeft helemaal gelijk. Het moet echt nog verder doorgroeien, dus we zetten er erg hard op in, ook op projecten die we toelaten in het kader van PPWW en ook in ondersteuning van dit programma. Als ze die niet aan voldoen, dan lopen ze dat mis. De kwaliteitseisen, diverse fracties hebben daar iets over gevraagd en gezegd. Over expliciet het Groen Groeit Mee en natuurinclusief, ik wil alleen maar zeggen, wij werken met ons convenant. In ons convenant hebben we echt uitgewerkt wat we onder natuurinclusief verstaan. Ik zou eigenlijk zeggen kijk daar even naar, want ik denk dat dat Groen Groeit Mee, dat gaat meer over inrichting van vierkante meters en ook nog verder van de woning. Ik denk dat dat net even iets anders is dan de projecten zelf. En nog steeds is het zo dat we in ieder geval op die honderddertig procent zitten. Er zijn een aantal vragen, wat u al zei, over PPWW, over locaties en locaties aanwijzen. We zijn er zeker over aan het nadenken en er zit soms ook in het PPWW, een vraag van mevrouw Ghijssels over ruimte in het buitengebied, met splitsen van woningen bijvoorbeeld, daar zitten soms niet in PPWW, maar ook in onze verordening, soms beperkingen. Dus ik denk dat dit het moment is dat we met de omgevingsvisie aan de gang gaan om dit aan de orde te stellen. Aandachtsgroepen, die hebben we genoemd. We hebben dat ook goed proberen in beeld te brengen. Dank u wel, mijnheer Adriani, voor uw compliment hierover. Die wet komt eraan, wij proberen daar nu al op voor te sorteren. We zijn nu al met afspraken bezig in woondeal verband met al onze gemeenten, om aan te geven van wat gaat u nu doen om die aandachtsgroepen te realiseren? Er zitten ook verdelingsvraagstukken in de regio. Is die nieuwe wet er, dan krijgen wij een strakkere taak, dan kunnen we er strakker op handhaven, er zitten allerlei dingen in. Wanneer die wet er komt, ik weet niet of dat nou nog voor de zomer is of na de zomer, maar dan wordt het wat geformaliseerd, maar we proberen daar nu wel aandacht aan te geven. Beter benutten, ook een thema wat vaak terug is gekomen. Mijnheer Travaille, we hebben het expliciet benoemd. We hebben eerder al een keer het optoppen proberen we in de steigers te zetten, dan proberen we tot afspraken te komen met gemeenten, corporaties en we wij denken ook dat het soms best wel complex is dat we pilots om-

Er moet een aantal goede voorbeelden zijn om het verder te krijgen. De primaire rol en verantwoordelijkheid ligt wel bij de corporaties, vaak in de gemeente.

Odile de Man: Dank u wel. Mevrouw Ghijssels.

Dimf Ghijssels-Kerkhoff: Aanvullende vraag over dat optoppen, want het is inderdaad best technisch, best complex. Wat kan de provincie in concreto doen, behalve stimuleren? Is dat een gesprek erover? Is dat technische kennis leveren of regelgeving versoepelen? Hoe ziet dat er concreet uit?

Rob van Muilekom: Ja, wat we gedaan hebben, we hebben een uitwerking laten maken met een aantal andere provincies, want het is niet alleen in Utrecht. We doen dat samen, over tegen wat voor type vraagstukken loop je nou aan? We hebben hier ook in het provinciehuis een grote bijeenkomst gehad met allerlei partijen en ook goede voorbeelden uit het land. Optoppen, waar loop je tegenaan? Hoe kun je daar rekening mee houden? Ook de kansen benutten en tegelijkertijd even over het perspectief, u had er ook een technische vraag over, wat kan het nou opleveren? Het zijn vaak projecten die twintig, dertig, veertig woningen kunnen opleveren. Dus wij proberen ook goed de gemeente in beeld te brengen. Kijk naar de kansrijkheid van complexen. Dat hebben we in beeld gebracht, de potentie, en we proberen hen iets mee te geven, waar je aan moet denken om dat voor elkaar-

We hebben ook een handreiking gemaakt met de vier provincies.

Odile de Man: Mevrouw Ghijssels.

Dimf Ghijssels-Kerkhoff: Ik wou zeggen, dat er een handreiking wordt gemaakt, dat kan concreet bijdragen. Ik probeer gewoon bij de provincie te zorgen dat er ook gebeurt wat in machten van de provincie ligt. Je kan namelijk niet zelf gaan optoppen, dus hoe kan je het faciliteren? Maar goed, dank u wel.

Odile de Man: Mijnheer Van Muilekom.

Rob van Muilekom: Wij gaan er niet over, het zijn complexen van coöperaties en het gaat vaak over de gemeente zelf. Daarom zeg ik daar ligt de primaire verantwoordelijkheid. Even over het splitsen, dat hebben we ook opgenomen in het programma, dat we ook, je kunt zeggen de spitspotentie, in beeld te brengen, maar dat loopt op dit moment. We

zijn dus op dit moment bezig te kijken, wat voor type woningen zouden nou in aanmerking kunnen komen? En ook hier merk je weer dat we dat proberen, omdat het in alle gemeenten dit vraagstuk speelt. Pakken wij een rol om kennis te vergaren, om inzicht te creëren en als er goede projecten zijn, daar ook wel steun aan te geven. Maar de primaire rol en verantwoordelijkheid om dat te gaan doen, ligt bij die eigenaar en die gemeente.

Odile de Man: Mijnheer Adriani en daarna mevrouw Hoek.

Hans Adriani: Dank voorzitter. Ik hoor de gedeputeerde zeggen, dit speelt in alle gemeenten. Dan heb ik even specifiek over splitsen. Mijn beeld is eigenlijk dat het maar nauwelijks speelt in gemeente, dat het een onderwerp is wat niet hoog op de agenda staat. Ik ken maar heel weinig gemeentes in het land die succesvol zijn met op grotere schaal woningen toevoegen door woningsplitsing dan een enkele woning per jaar. En dan moet je kijken naar Nijmegen, naar 's-Hertogenbosch, in de provincie Utrecht ken ik eerlijk gezegd geen een. Die zijn succesvol omdat de gemeente daar echt heel doelbewust met de corporaties in de prestatieafspraken doelstellingen over heeft vastgelegd. En mijn vraag aan het college is, bent u bereid om dat gesprek ook met gemeentes te voeren, om het juist wat hoger op de agenda te krijgen? Want mijn beeld is, zo hoog staat het nog niet.

Odile de Man: Mijnheer Van Muilekom.

Rob van Muilekom: Dat is precies even de discussie die we met de corporaties ook hebben gehad en de gemeente, om dat echt in prestatieafspraken op te nemen. Op die manier komt er ook een soort iets van weggaande voor. Daarom zei ik het ook heel eerlijk net, optoppen, ik zie dat bij projecten die er voorbijkomen, het gaat over twintig, dertig woningen. Je kunt heel veel je best doen om een woning te splitsen en dat gaat over enkele woningen, u heeft ook gelijk. Dan maak ik meteen even een bruggetje naar u. U noemt in uw stuk projecten sleutellocaties meer dan vijfhonderd woningen. Ik heb dat echt heel bewust opgenomen en waarom? Omdat er een groot tekort is aan woningen. Ik merk dat een gemeente, en wij hier intern ook, net zoveel tijd kwijt zijn met het minimum wat we hebben gesteld, vijftig woningen, dan een project met vijfhonderd.

Odile de Man: Mijnheer Van Muilekom, u had nog een interruptie van mevrouw Hoek en ik zag een interruptie van mijnheer Travaille. Nee, u hoeft geen sorry te zeggen, ik let er wel op. Mevrouw Hoek.

Mieke Hoek: Dank u voorzitter. Ik hoorde zojuist de gedeputeerde Van Muilekom zeggen, waar loop je tegenaan? Mijnheer Van Muilekom zit ook al heel lang, is aanwezig in de provinciale staten, net zoals ik. Ik iets langer, maar ook al heel lang. Maar we hadden ooit de PIP, Provinciaal Inpassingsplan Planetenbaan. Ik weet niet, een paar duizend woningen zouden daar kunnen gebouwd kunnen worden en een nieuwe wijk van vijfhonderd. Waar liep men tegenaan? Omdat er een heel klein stukje grond van de provincie was en de ontwikkelaar wilde dat kopen, maar dan krijg je, ik heb die brief ook van de provincie, nee wij verkopen niet aan derden, dus dan moet het een soort Abc'tje worden bij de notarissen.

Odile de Man: Mevrouw Hoek, wat is uw vraag aan mijnheer Van Muilekom?

Mieke Hoek: Mijn vraag is, waardoor gaan projecten niet door? Want de hele Planetenbaan, miljoenen subsidie voor geweest, allemaal weg, dat het gewoon nog steeds niet helemaal honderd procent gerealiseerd is, omdat je dan stuk loopt op bepaalde regelgeving vanuit de provincie. Mijn vraag is, is het mogelijk om mee te nemen dat de provincie gemakkelijker omgaat met dit is ons stukje grond? Maar dat is heel belangrijk om een woningbouwproject te ontwikkelen, om dat gewoon wel te verkopen. Daar loopt het op stuk en daardoor is dit hele plan nog steeds niet compleet gerealiseerd, al veertien jaar lang. Tot zover, voorzitter.

Odile de Man: Dank u wel mevrouw Hoek. Mijnheer Van Muilekom.

Rob van Muilekom: Ik pak deze vraag even mee met de vraag die mevrouw Kennedy ook stelde over de integrale advisering. In de evaluatie, en ik erken dat, dat derden klagen er soms over dat er meerdere loketten bij de provincie zijn. Wat we dus doen, we proberen als er vragen zijn over concrete issues dat naar voren te halen. Dan is nog niet dat het allemaal in dat PPWW is opgenomen, maar aan de voorkant, ze noemen dat snelkooksessies, om gemeenten de indruk te geven, u komt met de locatie, hoe kijken we daartegenaan? En dat is niet alleen vanuit RO, dat is vanuit alle disciplines, dus dat is een. Een tweede is dat we ook constateren dat er soms projecten zijn die toch moeilijk lopen, dit is misschien wel een voorbeeld daarvan. Dan geldt uiteindelijk dat de medewerkers van woningbouw, maar ook ikzelf bestuurlijk, probeer daar toch een beetje het voortouw te nemen om dat aan de orde te stellen intern. Dat hebben we bedoeld ook met dat punt integraal advisering, dat is aan de voorkant beter, maar soms lopen we vast, pakken we wel een en een rol. Tot zover.

Odile de Man: Dank u wel en dan was er nog een interruptie van mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Dank u voorzitter. Ik zag namelijk dat er een opmerking van mevrouw Ghijsels, mijnheer Adriani en mijnheer Van Muilekom heel mooi samenkwamen in het voorstel wat wij gedaan hebben. Mevrouw Ghijsels vroeg wat kan de provincie dan echt betekenen? Daarvan gaf mijnheer Adriani volgens mij al ook een mooi voorbeeld, zoals mijnheer Van Muilekom dat ook deed, met de handleiding. Wat ook mijnheer Van Muilekom zegt, we doen al wat met splitsen en we doen al iets met optoppen, maar we zien eigenlijk een heel breed pakket aan mogelijkheden om woonruimte te creëren. En ons verzoek was dus, kunnen we niet dat hele brede pakket in beeld brengen? En ik noem alleen maar dertigduizend woningen in Zuid-Holland, alleen al via optoppen dertigduizend. Zouden we niet dat hele pakket goed in beeld kunnen brengen?

Odile de Man: Mijnheer Travaille, let u op dat het een beetje een korte-

De inleiding mag weg en dan direct naar de vraag. Dat helpt in de snelheid. Mijnheer Van Muilekom en daarna een interruptie van mevrouw Blekxtoon, maar eerst beantwoording van deze vraag.

Rob van Muilekom: Mijnheer Travaille, we hebben niet voor niks in dit programma het benutten van de bestaande voorraad als een van de topprioriteiten benoemd. Dus wat dat betreft willen we er echt mee aan de gang. We willen ook nieuwbouw realiseren. We denken dat het ook keihard nodig is en dan juiste nieuwbouw, maar het benutten van de bestaande voorraad is echt een issue wat we al gestart zijn in de vorige periode. We willen ermee doorgaan, ook met dat splitsen, hoe we dat verder kunnen krijgen. Dus dit is echt iets wat we verder gaan doen. En het splitsen is nu dat er een onderzoek loopt, optoppen zijn we net alweer een paar stapjes verder, en ik merk gewoon dat er veel belangstelling voor is. Dus op moment dat we dat onderzoek hebben gehad en dat er meer duidelijkheid over is, wil ik daar graag met u over informeren en het verdere gesprek over voeren. En dan ook wel misschien over hoe we die rol nog kunnen versterken en wat mijnheer Adriani al zegt, hoe kun je de ambitie die je hebt ook goed vastklikken met de betrokken partijen, zoals gemeenten en eigenaren van panden? Hoe je daar verder in kan komen.

Odile de Man: Dank u wel mijnheer Van Muilekom. Ook in uw beantwoording mag het een beetje korter en ook via de voorzitter en niet rechtstreeks naar meneer Travaille. Mevrouw Blekxtoon, u had een interruptie.

Anneloes Blekxtoon: Ik had nog iets gezegd over jongeren en over die achttien miljoen die dan is uitgegeven, terwijl we misschien toch weer niet kunnen bouwen en hoe zit dat dan? Want dan moeten dingen misschien opnieuw. Dat was mijn vraag.

Odile de Man: Ja, maar mevrouw Blekxtoon, mijnheer Van Muilekom zat nog midden in zijn beantwoording, dus misschien kwam het nog. Als die klaar is, mogen er ook geen vragen meer gesteld worden, dus goed gedaan. En mijnheer Draisma, nee? Mijnheer Van Muilekom, u kunt verdergaan met uw beantwoording van de hele reeks vragen.

Rob van Muilekom: Financiën. De terechte vraag van mijnheer Van den Dikkenberg, waarom twintig, achttien miljoen? Nou dat heb ik meegekregen vanuit het coalitieakkoord, zo simpel is het. Tegelijkertijd, en zo brutaal ben ik wel een beetje geweest, ik heb gezegd het is een vierjarig programma. Als ik kijk hoe het uitgavenpatroon is geweest gemiddeld over de afgelopen tijd, dan constateer ik gewoon dat over drie jaar ongeveer het geld op is. Dat we een discussie hier intern gaan voeren over dat woningbouw een structurele taak is en hoe we dat ook meer beter en structureel kunnen gaan financieren, dat lijkt mij een hele goede. En mevrouw Blekxtoon-

Odile de Man: Mijnheer Van Muilekom? Een interruptie van mevrouw Ghijsels.

Dimf Ghijsels-Kerkhoff: Nou ik sla even aan. U zegt, dat komt gewoon uit het coalitieakkoord en dan kan ik mij helemaal bij ChristenUnie aansluiten, want dat is in die zin wel een beetje de wereld op zijn kop. Op het moment dat we dadelijk een uitspraak over de stikstof hebben en de netcongestie-

Die hebben we? Nou ik weet hem nog niet. Het is niet goed. Dan kan het best verstandig zijn even de gelden te parkeren. Dus hoe bereid bent u daartoe?

Rob van Muilekom: Het meest belangrijke is dat wij projecten verder willen brengen, die ook gerealiseerd gaan worden. Het is nu op dit moment zo dat er, als er dreiging is van netcongestie, dat gemeenten op een gegeven moment zeggen we leggen het stil. Dat gebeurt nu eigenlijk echt al en ik heb het idee dat dat alleen nog maar meer zal worden. En dat is juist even die sleutelprojecten, dat we met gemeenten projecten identificeren, vijfhonderd, maar de ene gemeente heeft misschien net geen vijfhonderd maar kleiner, dat we plekken die kansrijk zijn en die door kunnen

gaan, dat we daarop inzetten dat ze gerealiseerd gaan worden. Wat dat betreft is het echt afstemmen samen met de gemeente hoe zij daarvoor willen gaan.

Odile de Man: Mijnheer Draisma, een interruptie.

Arjen Draisma: Maar ben je dan al niet projecten aan het financieren of aan het helpen die toch al slagen, die kansrijke projecten? Dan krijg je een soort selffulfilling prophecy, terwijl je de dorpen en de wijken die heel veel baat bij hebben, bij wat kleinschalige projecten, waar juist geen capaciteit voor is, die niet goed rond te rekenen zijn, die sneuvelen dan. Dus dat is mijn vraag.

Odile de Man: Mijnheer Van Muilekom.

Rob van Muilekom: Niet elk project in deze provincie zijn wij bij betrokken of financieren wij, dat is misschien twintig à vijfentwintig procent van de projecten. Wat wij ook doen, is projecten ondersteunen met kennis, met steun. Hoe los je die netcongestie op een slimme manier op, of wat dan ook. Dus we doen dat op een diverse en een verschillende manier. Het punt is eventjes, mevrouw Blekxtoon over de hoeveelheid. We willen met projecten aan de gang gaan die ook door kunnen gaan, die kansrijk zijn. Ik vind het een opdracht, ik heb dat in de vorige periode ook wel eens gezegd, wij gaan gewoon als er kansrijke projecten zijn, dan gaan we ze ondersteunen. Projecten met een goed programma, die iets doen aan die betaalbaarheid en dat soort zaken. Op het moment dat we denken dat dat geld opgaat raken, dan ga ik bij u aan de bel trekken. Dan zeg ik het gaat wel drie keer zo snel dan dat ik gedacht had, of het gaat heel traag, dus tijdig moeten er extra middelen voor komen. Weet goed dat we echt kijken naar projecten die we willen ondersteunen, we gaan niet elk project ondersteunen waar iedereen mee komt. Het moet aan een goeie eisen voldoen, zoals we dat ook opgenomen hebben.

Odile de Man: Mevrouw Blekxtoon.

Anneloes Blekxtoon: Dank voorzitter. Dan rijst bij mij de vraag, hoe kunnen we dat dan meten, dat dat gebeurt daadwerkelijk? Dan komt hij terug voor geld, maar kunnen we dan zien dat die projecten kansrijk zijn geweest? Hoe komen we daarachter als PS?

Odile de Man: Mijnheer Van Muilekom.

Rob van Muilekom: Ja, dat laten we elk jaar zien natuurlijk, ook in onze jaarrekening, en we maken elk jaar een voortgangsrapportage over het programma Wonen. Laten we daar zorgen dat de discussie en ook de voortgang goed in beeld komt.

Odile de Man: Mijnheer Van den Dikkenberg.

Bertrick van den Dikkenberg: Voorzitter, de jaarrekening laat zien dat we onze doelen al jarenlang niet halen. Ieder jaar krijgen we een voorstel bij de volgende begroting, dat we voor bepaald geld een doel gaan halen en we halen dat steeds niet. En precies dit antwoord van de gedeputeerde, dat we elke keer bij de jaarrekening in beeld krijgen wat ervoor gerealiseerd is, en als dat meer geld nodig is dan vraagt hij wat meer en anders wat minder, dat is precies het antwoord waar ik niet op zat te wachten bij dit programma, omdat we te maken hebben met volgens mij een hele grote noodzaak van woningen, is het ook noodzakelijk dat we scherp aan de wind zeilen met onze inzet. Kan de gedeputeerde daar nog extra maatregelen op treffen, zodat we scherper kunnen zeilen en eventueel, want hij gaf net in eerder in het antwoord ook al aan, achttien miljoen, dat heb ik gekregen dus dat heb ik ingevuld, dat is volgens mij het paard achter de wagen spannen. Kunnen we niet meer proactief gedurende dit programma aan de slag met de inzet die we plegen?

Odile de Man: Mijnheer Van Muilekom.

Rob van Muilekom: Ik denk dat het meest belangrijke is, is om de zaken verder te krijgen. Kijk, wij hebben dingen in onze macht. Wat we hebben geconstateerd, is een van onze speerpunten. Er is honderddertig procent plancapaciteit en beeldproject in beeld, maar een deel van die projecten zijn zacht. Wij denken dat als wij meer aandacht aan gaan besteden, dat die plannen hard worden en zo snel mogelijk hard worden, dat dat belangrijk is. Wat niet gaat helpen, is nog veel meer projecten in de steigers te gaan zetten, want dan lopen we aan tegen het grootste probleem in deze provincie, maar ik denk heel Nederland, waarom dat woningbouwprojecten niet verder komen, dat is ambtelijke capaciteit. Dus je ziet eigenlijk dat er toch best wel veel projecten bij de Raad van State liggen, omdat mensen bezwaar en beroep aantekenen door netcongestie, door stikstof, dan allemaal in de vertraging komen. Wij kunnen daar, ik zeg even heel eerlijk, verdomd weinig aan doen, maar we kunnen wel kansrijke projecten, waar we net over

hadden, maar die nog zacht zijn, waar nog bestemmingsplannen voor moeten komen, die nog verder moeten komen, dat is echt een van onze belangrijkste inzet, om dat te gaan doen. En om te voorkomen dat we meer projecten gaan doen, want die ambtelijke capaciteit bij gemeenten is echt een groot probleem en daarom blijven ook projecten echt liggen. Daarom maak ik mij ook grote zorgen. Ik maak meteen een vervolg over de flexpool, want die flexpool dat het rijk zegt die willen we stoppen. Ik denk dan ga je juist de belangrijkste knop om die woningbouw verder te krijgen, die ga je afdraaien. Dus wij zijn daar volop mee bezig om dat te voorkomen, want wij merken er wordt in onze provincie ontzettend veel gebruikgemaakt van die flexpool en als die er niet was, dan komen er nog veel minder '...'.

Odile de Man: Mevrouw Hoek, interruptie.

Mieke Hoek: Ja, heel kort. Dank u voorzitter. De gedeputeerde noemde een hele lijst op waarom een aantal zaken niet sneller kunnen, maar ik heb net de voorbeelden genoemd waardoor het wel sneller zou kunnen, maar daar heb ik eigenlijk niet duidelijk een antwoord op gekregen, daar gaan we wat aan doen. Bijvoorbeeld een stukje weg verkopen of een stukje grond verkopen, waardoor het project gewoon door kan gaan. Dus ik heb daar eigenlijk ook niet echt een antwoord op gekregen, zelfs niet de toezegging we gaan kijken wat we hieraan kunnen doen. Ik wil u niet de woorden in de mond leggen, maar ik zou het wel graag horen.

Odile de Man: Ja, mevrouw Hoek, u kunt het altijd proberen natuurlijk. Maar goed, dit is best wel een ruimtelijke vraag weer. Niet zozeer in dit programma, maar mijnheer Van Muilekom.

Rob van Muilekom: Volgens mij heb ik er wel antwoord op gegeven, dat we proberen juist aan de voorkant met die snelkooksessies als gemeente met projecten komen, te kijken waar wringt het nu? En dan te kijken wat er aan te doen. Het is per project anders, dus dat is echt het antwoord. Even over de vakantiewoningen, nog even kort. De minister wil daar heel graag dat woningbouw op vakantiewoningen met instructieregels kan regelen. Wij vinden dat niet en wij zijn ook bezig met een brief te sturen naar de minister, samen met onze collega provincies, om aan te geven dat we daar niet voor zijn. Maar het kan best weleens zo zijn dat er een vakantiepark is waar niet meer ertoe bijdraagt aan de recreatie en toerisme, dat die getransformeerd wordt, en als die op een goede plek wordt, dat daar woningen kunnen komen. Maar om nou instructieregels op te leggen dat het allemaal gelegaliseerd moet worden, zijn wij geen voorstander van. De motie van mevrouw Ghijsels van de BBB, sorry, over het doorrekenen. We zijn aan het voorbereiden en ik heb ook gevraagd aan de mensen die het voorbereiden, mevrouw Ghijsels, om even met u af te stemmen, wat gaan we doen, dat het ook echt voldoet aan de vraag die u heeft. Dus ik hoop dat dat prettig is. Innovatie, meneer Hossain. Heel belangrijk punt, wij proberen dat nu ook al op bepaalde manier invulling te geven door nieuwe onderwerpen aan de orde te stellen, maar ook in het kader van het convenant toekomstbestendig bouwen vindt heel veel innovatie plaats, van hoe kunnen we zaken verder brengen? Hoe kunnen we bepaalde kwaliteitseisen op een goede manier vragen? En in de woontop is ook in die discussie gekomen, we moeten die kwaliteitseisen meer standaardiseren landelijk, zodat ze duidelijk zijn voor de makers, bijvoorbeeld van die prefab, dat ze kwaliteit goede woningen hebben. Die bouwers, de marktpartijen, hebben dan ook duidelijkheid aan de voorkant en dat helpt. Daar wordt die woning ook weer goedkoper van. We hebben ook DigiC, de digitale bouw economie, waar we ook allerlei dingen doen. Dus we proberen allerlei dingen te doen om die innovatie... Maar ik vind het een heel goed punt en we willen daar zeker mee door. Of we gaan ermee door, sorry. Die realisatiestimulans, dat zei de SP. Ik heb precies dezelfde vragen erover. Het is heel mooi dat je een bedrag krijgt als je die woningen gerealiseerd hebt, maar er gaan projecten gewoon niet door, omdat aan de voorkant er onzekerheid is of de financiële doorrekening helemaal op orde is. Dus dat is wel een van de discussies die we op dit moment ook voeren met het rijk hierover. De echte sociale huur. Weet, mede naar aanleiding van uw motie, dat wij in alle woondeal afspraken die er gemaakt zijn, is de opmerking dat het echte sociale huur moet zijn, is opgenomen. Wat dat betreft is het aan ons ook om te kijken of gemeenten daar ook invulling aan geven. Volgens mij heb ik dan alle punten gehad.

Odile de Man: Dan is dit einde van de eerste termijn, dan geef ik nu de gelegenheid aan de fracties voor een tweede termijn als daar behoefte aan is. Nou dat is er, zie ik. Excuus? Mijnheer Daniels, wat wilt u zeggen? Wilt u uw microfoon even aandoen?

Reindert Daniels: De tweede termijn, bedoelt u de gemiste vragen of onderling?

Odile de Man: Nou volgens mij was ik daar net heel duidelijk over, dat dit absoluut niet de bedoeling is om nu nog vragen aan de gedeputeerde te stellen. U krijgt nu de gelegenheid om met elkaar in debat te gaan. Meneer Daniëls, wilt u het woord dan in de tweede termijn? Nee. Mevrouw Ghijsels, wilt u het woord in de tweede termijn?

Dimf Ghijsels-Kerkhoff: Nou, dan heel kort. Of er andere partijen mee willen denken om de provincie in ieder geval wat minder dominant te laten zijn in de hele kleine door projecten, bijvoorbeeld minder dan tien woningen, want dat kost

net zoveel tijd. De BBB onderschrijft absoluut de focus op de vijfhonderd woningen plus, want het is precies zoals mijnheer Van Muilekom zegt, je bent met beide bijna net zoveel tijd kwijt. Maar ik denk dat het heel veel ambtelijke tijd scheelt als je juist de hele kleine projectjes, splitsen acht woningen, drie woningen, zo veel mogelijk aan gemeenten overlaat. Dus daar wil ik graag reactie, stel dat we met een motie komen.

Odile de Man: Dank u wel. Kijk ik even het rijtje terug, mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Dank. Volgens mij heb ik in de eerste termijn best veel bijval gehoord bij mijn oproep om structurele middelen voor de facilitering van woningbouw op te nemen, dus ik zou zeggen laten we met die blik naar de komende Kamernota kijken, zodat we dat vanaf '28 ook geregeld hebben. Ik merk dat ik het een beetje ingewikkeld vind, zeg ik dan ook richting de voorzitter, dat we het, als we het hebben over versnelling van de woningbouw, niet over ruimtelijke ordening mogen hebben, want ruimtelijke ordening is een van de factoren die bijdraagt aan het versnellen of het vertragen van de woningbouw. Tegelijkertijd denk ik dan maar, dan hebben we het in ieder geval, als we het wel over ruimte ordening hebben, ook weer een haakje om het over versnelling van de woningbouw te hebben, dus dat is dan wel weer leuk. En ik wilde nog wel even aansluiten bij het pleidooi van mijnheer Travaille in de eerste termijn over dat brede palet. We hebben het nu over versnelling woningbouw en misschien zouden we apart, aan de hand van een statenbrief of een memo of zo, het een keer moeten hebben over, hoe zorgen we dat we zo veel mogelijk mensen passend gehuisvest hebben? Want volgens mij is dat uiteindelijk een belangrijke vraag die ook opening biedt om andere mogelijkheden dan alleen maar het stapelen van stenen in beeld te krijgen.

Odile de Man: Dank u wel mijnheer Adriani. En omdat u de voorzitter rechtstreeks aansprak hierover, ik probeer u echt te helpen om het debat toe te spitsen op wat voorligt. En ik zie dat bij ruimtelijke onderwerpen het altijd heel erg breed uitwaaiert en dat er heel veel onderwerpen bij komen kijken. En dat klopt ook, want dat is een integrale afweging. Het was louter bedoeld als hulpmiddel, maar ik moet toch echt letten op de tijd. We zijn nu twee uur verder, we hebben twee onderwerpen gehad, dus dat is eigenlijk ook een beetje de reden. Mijnheer Draisma.

Arjen Draisma: Wij begrijpen natuurlijk het argument, van die vijfhonderd woningen, dat je moet focussen op die grote projecten, want er ligt een enorme druk om die woningbouw te versnellen en te realiseren. Aan de andere kant voelen wij ook de druk en willen wij ook oog hebben voor de wijk- en dorpsplatforms als die zelf met projecten komen, dat ze niet steeds tegenaanlopen er is geen capaciteit, er is geen geld, want dat gaat allemaal in het grote zitten. Weet niet of we bij dit onderwerp op terugkomen of bij vitale wijken, maar daar willen we in ieder geval iets mee.

Odile de Man: Mevrouw De Jong.

Marijke de Jong: Ik kom even terug op wat ik ook in de eerste ronde heb gezegd. We zitten nu hier met elkaar als commissie heel erg te praten over grote projecten, kleine projecten, ik wil gewoon nog eens benadrukken, en ik zit ook te denken op welke manier dat zou kunnen, voor mij zou prioriteit moeten liggen bij die projecten waardoor we dichter bij die doelstelling van dertig procent sociaal en zesenzestig procent betaalbaar komen. Groot, klein, dat zal in de grote projecten meer het geval zijn, maar ik zou het graag inhoudelijk willen aanvliegen. De gedeputeerde heeft daar niet op gereageerd, misschien zijn er anderen die er nog op willen reageren, maar dat zou de prioriteit moeten zijn.

Odile de Man: Wilt u concreet een vraag neerleggen of dit is een oproep? Helder. Ja, helemaal goed. Mijnheer Hossain.

Ronnie Hossain: Dank u wel voorzitter. Ik wil vier zaken even kort aanstippen voor discussie. Het beter benutten wat Partij voor de Dieren noemt, dat delen wij, dat belang. Daarom hebben we het ook afgelopen september samen met de BBB en de SGP geagendeerd, toen we daar een brief over kregen van het college. We merkten toen ook dat er heel brede steun en aandacht voor het onderwerp is en dat dat ook verder reikt dan alleen optoppen. Wij zien er ook wel elementen van terug in het voorstel. Tegelijkertijd zouden wij ervoor willen waken dat we in ons ongeduld ons hierop gaan blindstaren, terwijl lang niet alle potentie hiervan in de korte termijn ligt en dit gaat natuurlijk over de korte termijn. Wat betreft de oproep van de PvdA voor die structurelere rol van de provincie, zei ik in de eerste termijn al iets over voorzitter, maar ruimtelijke ordening is natuurlijk de afgelopen jaren ook weer echt in ere hersteld, maar die rolverdeling is nog niet helemaal uitgekristalliseerd tussen de lagen van het Huis van Thorbecke. In beginsel gaan wij uit van subsidiariteitsbeginsel, maar daar past naar mijn overtuiging ook wel een provinciale rol in, maar het lijkt ons ook goed om daar een andere keer uitvoeriger het gesprek over te voeren. Dit voorstel gaat volgens ons over de versnelling op de korte termijn, want er is crisis. De BBB noemt versoepeling voor minder dan tien woningen, met name in het buitengebied neem ik dan aan. Interessant, wij zijn over het algemeen voor minder regels, tegelijkertijd is het ook moeilijk direct te overzien. Dus we hopen dat we ook daarover, met ook feedback van de ambtenaren, misschien een gesprek kunnen voeren en dat we niet in een-

Dus ik hoop dat we in een toekomstige commissie dat verder bespreken. Misschien dat u het kunt agenderen, zodat we daar goed een mening over kunnen vormen. En tot slot wordt er nog een aantal keer iets genoemd over de betaalbaarheid. Ik heb al iets gezegd over de gezonde woningmarkten, mix en doorstroming, maar voor ons is het allerbelangrijkste, de beste manier om woningen betaalbaar, beschikbaar te maken, is ervoor zorgen dat er genoeg aanbod is. Dat is volgens ons nu prioriteit nummer een. Dank u.

Odile de Man: Mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Dank u wel. Voorzitter, steun voor het voorstel van GroenLinks om prioriteiten te leggen daar waar de doelstellingen liggen. Dank voor de steun van PvdA, en in zekere zin ook van de VVD, om juist brede palet in beeld te brengen. En waar de gedeputeerde aangaf, dat gaat onder andere over beter benutten en over optoppen, nogmaals, het is veel breder. Splitsen, aanplakken, delen, uitplinten, verhuuropties. En ik ben ook benieuwd hoe andere fracties daartegen aankijken. Dank u wel.

Odile de Man: Mijnheer Berlijn, nee? Mijnheer Van den Dikkenberg, nee? Volt fractie, mevrouw Blekxtoon, nee? SP, Schippers, nee? Doornbos-Kennedy? Dan is hiermee een einde gekomen aan de tweede termijn. Ik hoorde vanuit de BBB, dan kijk ik even aan, een mogelijkheid tot het indienen van een amendement, motie op dit voorstel. Dus dan zullen we het als bespreek stuk agenderen. Mijnheer Travaille?

Anjo Travaille: Dat geldt ook voor onze fractie met het voorstel wat ik zojuist noemde.

Odile de Man: Ja, klopt. Dank u wel voor de herinnering. Dan wordt het een bespreekstuk. In ieder geval zet ik hem zo door naar het presidium. Zoals ik al net zei, twee uur, dik twee uur in de tijd en twee voorstellen behandeld.

9. Memorandum Beantwoording inhoudelijke vragen commissie ROW Startnotitie wijziging Omgevingsvisie en -verordening

Odile de Man: Het volgende voorstel, agendapunt negen, memorandum Beantwoording inhoudelijke vragen commissie RWO Startnotitie wijziging Omgevingsvisie en -verordening. Deze memo is geagendeerd door Volt, VVD, partij voor dieren en SGP. En in de tussenliggende periode van de agendering tot deze vergadering, is er een memorandum opgesteld door mijnheer Van Essen. En ik vraag eigenlijk aan de indieners, als ik ze zo dadelijk het woord geef, of het tot de mogelijkheid behoort om het voorstel van mijnheer Van Essen ook direct te betrekken hierbij, of het misschien wel te beperken tot dat voorstel. Dus ik hoor graag of dat kan in het kader van een snelle afhandeling van dit agendapunt, maar dat laat ik aan de indieners. Ik geef daarvoor als eerste het woord aan Volt, gaat uw gang.

Amos de Jong: Dank voorzitter. Nou dat was ik precies van plan. Heel kort, we zijn heel blij met de reactie van gedeputeerde, serieus naar gekeken. We erkennen, zeg ik ook even tegen de andere partijen dat het een beetje vreemd is dat dit nog geagendeerd wordt na het statenvoorstel, waar wij overigens tegen hebben gestemd mede door deze reden, maar we zien nu wel een grote verbetering voor de positie van PS. We willen eigenlijk de commissie voorstellen in een keer binnen een minuut gewoon akkoord gaan met het voorstel door gedeputeerde en het daarmee af te doen. We hebben een korte vraag en dat is tijdens de terinzagelegging komt er een proces van aanpassingsvoorstellen. Er wordt gesteld dat er binnen de commissie een gesprek plaatsvindt en eventueel dat kan worden meegenomen, maar de commissie besluit in zekere zin natuurlijk niet, dus ik was even benieuwd, hoe wordt dan als PS aanpassingsvoorstellen ingediend? Hoe gaat dat? En daar wil ik bij houden.

Odile de Man: Dank u wel. VVD, mijnheer Gilissen.

Dimitri Gilissen: Voorzitter, ik kan me kortheidshalve aansluiten bij de bijdrage mijnheer De Jong. Een correctie da, we hebben voor het voorstel gestemd, maar verder zijn zijn woorden de mijne.

Odile de Man: Mijnheer Travaille, Partij voor de Dieren.

Anjo Travaille: Wij sluiten ons aan bij de opmerkingen van mijnheer De Jong.

Odile de Man: Mijnheer Van den Dikkenberg.

Bertrick van den Dikkenberg: Idem en ook bij de vraag. Want er stond nu, opmerkingen worden meegenomen door GS, dus als je hier een opmerking maakt als commissielid, wordt die automatisch meegenomen. Nou dat is effectief vergaderen. Maar ik ben benieuwd hoe dat dan gaat.

Odile de Man: Dank u wel. Nou ik ben heel trots op jullie. Zijn er nog andere statenleden die op dit onderwerp een vraag hebben? Nee? Mijnheer Van Essen.

Huib van Essen: Dank voorzitter. Fijn te horen dat beantwoording van de vragen bij de agendering al veel helderheid geven. Hoe zien we dat voor ons als het gaat om de wijzigingsvoorstellen ten opzichte van het ontwerp? We leggen de '...' visie, het ontwerp om daar '...' op te halen en dat kan natuurlijk tot wijzigingen leiden. Dat hebben we natuurlijk ook bij de vaststelling van de Omgevingsvisie zoals we die nu hebben, is dat zo gegaan en dat zal dan ook bij deze actualisatie ook zo gebeuren. En parallel met de opmerkingen van de buitenwereld, kunt natuurlijk ook zaken meegeven. Want u zegt, dat heeft de college in het ontwerp op deze manier opgeschreven, wij zouden dat graag anders zien. Dat kunt u in debat aan ons meegeven. Dat zullen we dan ook meewegen als college ten opzichte van wat we van de buitenwereld krijgen. En als u zegt, dat is daarna onvoldoende verwerkt in de nota van beantwoording, dan bent u uiteindelijk die bij de finale besluitvorming kunt zeggen, wij vinden dat het college dat toch onvoldoende heeft verwerkt. Wij gaan het uiteindelijke voorstel hierop amenderen. Dat is natuurlijk uiteindelijk de rol die u heeft en dat is eigenlijk precies ook hoe het met de Omgevingsvisie en -verordening is gegaan, toen nog interim verordening, zoals die toen in 2021 zijn vastgesteld.

Odile de Man: Dank u wel. Mijnheer De Jong.

Amos de Jong: Voorzitter, toch even een korte interruptie, want er wordt gesproken over wij en daar heb ik precies een twijfelpunt. Want als de commissie, iemand binnen onze staten, een geluid laat horen waarvan ik denk, daar sta ik eigenlijk heel anders in, maar dat wordt vervolgens als wij meegenomen, dan zie ik daar de wij niet in.

Odile de Man: Mijnheer Van Essen.

Huib van Essen: Voorzitter, nee, als ik spreek over wij dan spreek ik over het college. Dus als college maken we die afweging natuurlijk, wat wij als-

Wij bereiden een statenvoorstel voor. Het statenvoorstel, daar zitten nota van beantwoording bij. Laten we zeggen, we hebben de buitenwereld gehoord, we hebben uw staten gehoord en dit is het voorstel wat we u voorleggen voor de wijzigingen. En daar besluit u over en als u zegt dat is leuk en aardig dat de college dit wel of niet heeft overgenomen, en het is natuurlijk niet dat iedere inbreng in die commissie vanzelf in dat statenvoorstel belandt, vanzelfsprekend niet. Daar zullen we ook met verstand kijken, waar verwachten wij dat hier een meerderheid voor is? En wat sluit ook aan bij wat de buitenwereld heeft meegegeven?

Odile de Man: Dank u wel. Dan hebben we officieel nog een tweede termijn. Kan ik iemand daar het woord voor geven? Nee. Dan is deze afgesloten en deze zal verder niet op de agenda verschijnen van de staten.

10. SB Provinciaal plan van de Provinciale Regietafel (PRT) Migratie & Integratie van de provincie Utrecht

Odile de Man: Agendapunt tien, statenbrief Provinciaal plan van de Provinciale Regietafel Migratie en Integratie van de provincie Utrecht. Mijnheer Van Muilekom is hier de woordvoerder, of in ieder geval de portefeuillehouder. Als jullie ook even weg zijn, dan gaat het opeens-

Nee, geintje. Dit agendapunt is doorgeschoven uit de vergadering van vier december. Deze statenbrief is geagendeerd door de fracties VVD, PvdA, ChristenUnie, Volt, PVV, Forum voor Democratie en 50PLUS. De motivering van de agendering op dit punt lopen behoorlijk uiteen, dus ik hoop dat hier een mooi gesprek plaatsvindt. Ik geef ook dadelijk in die volgorde u het woord en de behandeling vindt plaats in twee termijnen. Forum voor Democratie is niet aanwezig, maar dat blijkt vanzelf. Als eerste fractie, de VVD. Aan wie kan ik het woord geven? Wat zegt u? Als laatste, want mijnheer Hossain is even-

Dan begin ik gewoon achteraan. Mevrouw Hoek, 50PLUS. Nee, u hoeft niet het woord. Forum voor Democratie is afwezig. Dan hebben we PVV, mijnheer Daniels.

Reindert Daniels: De spreidingswet is op controversiële wijze tot stand gekomen en geniet al kort daarna niet op veel steun in de Tweede Kamer. Het kabinet wil het onding zo snel mogelijk afschaffen. Het is een wet die eigenlijk nooit tot stand had moeten komen, maar er met hangen en wurgen doorheen is gedrukt. Ook bij de bevolking is deze wet niet heel populair en heeft deze een afbrokkelend draagvlak, vooral als je lokaal gaat kijken naar de plekken waar de opvang daadwerkelijk plaats moet gaan vinden en de gevolgen steeds meer concreet aan het worden zijn. We komen nu al niet uit met de huidige bevolkingshuisvesting en dan is hier nog een plan om er nog de moeilijkste groepen met de meeste bijkomende uitdagingen op de hoop met problemen te gooien, alsof het nu al allemaal zonder problemen

loopt. De import van deze groep zal een groot aantal problemen ook mee importeren en zullen vrijwel al onze opgaves een stuk moeilijker maken. De vraag rijst, wat doen we onze geliefde provincie in vredesnaam aan? Dit beleid zal leiden tot een sterke toename van criminaliteit, weten we uit ervaring, leidt tot minder sociale cohesie, een lager veiligheidsgevoel, minder betrokkenheid, een aanslag op de geestelijke gezondheidszorg, op de medische zorg, op talloze andere sociale voorzieningen die dus uitgehold worden, tot meer overlast van buiten hangende personen, tot meer seksueel wangedrag tot-

Odile de Man: Mijnheer Daniels, u heeft een interruptie van mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Voorzitter, waar zal ik beginnen? Voorzitter, mijn collega van de PVV criminaliseert hier een totale groep mensen op een manier die ik echt niet passend vindt in deze zaal, dus ik zou hem willen oproepen om daar genuanceerder over te gaan en ik zou hem concreet willen vragen, gegeven het feit dat die mensen in dit land zijn, is hij het niet met ons eens dat gewoon een fatsoenlijke opvang, zoals een rijk fatsoenlijk land als Nederland is betaamd, dan niet het minste is wat je moet doen.

Odile de Man: Dank u wel. Er zijn nog meerdere interrupties over hetzelfde onderwerp. Dat was eerst mevrouw De Jong.

Marijke de Jong: Mijn inbreng is niet anders dan die van mijnheer Adriani, maar ik hecht eraan om hier te zeggen dat ik afstand neem van stigmatisering, discriminatie en racisme. En ik wil nog even de zaken terugbrengen tot de basis en dat is asielzoekers hebben recht op onderdak krachtens internationale verdragen die Nederland getekend heeft en statushouder hebben, net als iedere Nederlander, recht op woonruimte. En dat is gewoon de basis van het hele gesprek wat wij hier voeren.

Odile de Man: Dank u wel. Mevrouw De Widt.

Marianne de Widt: Dat is mevrouw Veen, die voert op dit onderwerp het woord en zij is digitaal aanwezig. Zij wil interromperen.

Lyke Veen: Als dat mag, heel graag.

Odile de Man: Even een hand opsteken de volgende keer.

Lyke Veen: Ik had in de chat iets gezegd. Ik zal een handje opsteken. Ik wilde me even aansluiten bij wat mevrouw De Jong zojuist zegt en toch wel benadrukken dat ik er zeer aan hecht dat we in onze commissie geen feitenvrije en haatzaaiende relazen toestaan met elkaar. De manier waarop mensen hier worden weggezet, zonder enige grondslag of onderbouwing, op een haatdragende manier, daar wil ik me ver van werpen en dat vind ik totaal ongepast in onze democratie waar mensenrechten overigens nog steeds gewoon gelden. Dank u wel.

Odile de Man: Dank u wel mevrouw Veen. Dan zie ik ook nog een interruptie van mevrouw Kennedy-Doornbos.

Simone Kennedy-Doornbos: Dank u wel voorzitter. Ik wil ook afstand nemen van deze bewoordingen en tegelijkertijd ook aangeven dat wij als provincie te maken hebben met het huisvesten van asielzoekers, als provincie en als gemeenten, en als wij dat weigeren te doen en als wij hen veroordelen tot dakloosheid, of als wij hen onvoldoende leefgeld wensen te geven, of als wij niet meewerken aan hun integratie, dat we dan inderdaad negatieve effecten zullen ervaren.

Odile de Man: Dank u wel en mevrouw Blekxtoon had ook nog een interruptie.

Anneloes Blekxtoon: Dank voorzitter. Ook Volt is natuurlijk helemaal niet blij met deze teksten van de PVV. Asielzoekers moeten worden opgevangen, dat is bij wet geregeld, wat je daar ook van vindt. Volt vindt dat natuurlijk een goed idee, maar laten we het gewoon bij de feiten houden.

Odile de Man: Mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Mijn bijdrage zal in dezelfde lijn liggen. Wat ons betreft niet acceptabel.

Odile de Man: Dank u wel allen. Mijnheer Daniels, of wie wou wat zeggen? Ja, mijnheer Daniels, u kunt daarop reageren. Het zijn nogal wat interrupties, maar ze waren allemaal van dezelfde aard, dus daarom heb ik ze even achter elkaar gezet.

Reindert Daniels: Wij gaan natuurlijk als provincie over, uiteraard de gemeente meer, maar wat eraan wat wordt uitgegeven en wij zijn voor een zeer sobere opvang en daar kan je keuzes in maken en die maken we dan ook. En wat betreft discriminatie, ik heb het hier over objectieve feiten die door politie, CBS, sociologen, wetenschappers en dergelijke allemaal in kaart zijn gebracht, dus dit is geen zelfverzonnen werkelijkheid, dit is gewoon de feiten. Dus daar is geen sprake van discriminatie. Verder gaan met mijn betoog. En tot zelfs grotere gevolgen, zoals criminaliteit en zelfs eerwraak en terrorisme. Terrorismen neemt in de EU toe, waarvan een minderheid, maar wel de meest extreme gevallen, ernstige gevallen uit islamitische hoek komen. Het is wachten op de volgende tramschutter. De politie leidt een noodklok over eer gerelateerd geweld. Eerwraak neemt volgens de politie toe, zeshonderdnegentien gevallen in 2023, terwijl dat tien jaar geleden nog maar 460...

Odile de Man: Mijnheer Daniels, nu heeft u de voorzitter aangezet. Dit gaat echt wel even buiten de orde van het agendapunt. Hou het kort en geef uw bijdrage over de provinciale taak in deze.

Reindert Daniels: Waarbij dus relatief vaak Syriërs betrokken zijn. Ik zal u de gruwelijke details besparen. Het is uiteraard ook een aanslag op de voorraad betaalbare woningen. Juist daar waar het meest urgente tekort is. Zeven procent van de sociale huur van woningcorporaties ging in 2023 naar statushouders. Dit percentage zal alleen maar flink sterk stijgen als deze maatregelen worden doorgevoerd. Aangezien zij zeer beperkt uitstromen, betekent dat dit percentage dus elk jaar doorstapelt en een sterk stijgend percentage van de sociale huur buiten het bereik van de gewone Nederlander zou komen. Er is al een voorrangbeleid voor een groot aantal verschillende doelgroepen, dus uiteindelijk zullen gewone mensen gewoon buitenspel komen te staan, ook al staan ze al tien jaar op de wachtlijst voor dergelijke woningen. Dus-

Odile de Man: Mijnheer Daniëls, u heeft een interruptie van mevrouw Veen.

Lyke Veen: Voorzitter dank u wel. Mijn interruptie was eigenlijk al een stukje eerder, het relaas van mijnheer Daniels. Daar greep u ook op in. Het was behoorlijk buiten de orde van deze vergadering. Het had niks meer te maken met ons provinciale beleid, het was gewoon een haatrede richting asielzoekers in Nederland. En dat vind ik echt totaal ongepast in deze commissie. Ik heb wel een vraag voor mijnheer Daniels, ik ben even benieuwd wat uw definitie is van de gewone Nederlander dan.

Odile de Man: Mijnheer Daniels.

Reindert Daniels: Dat is de Nederlander met Nederlands paspoort, die hier gewoon functioneert in de maatschappij en de maatschappij een warm hart toedraagt en daar ook zijn steentje aan bijdraagt, sociaal en economisch.

Odile de Man: Mevrouw Veen, wilt u daarop reageren?

Lyke Veen: Ja graag. Sorry, het is moeilijk vanuit huis toch even te zien wanneer-

Ik ben blij om te horen dat het inderdaad de definitie van een Nederlands paspoort is en dan ben ik ook blij om te horen dat de heer Daniëls dus statushouders met een Nederlands paspoort gewoon een woning toewenst en dat de druk op de woningbouw in Nederland dus eerlijk verdeeld wordt. Dank u wel.

Odile de Man: Mijnheer Daniels, gaat u verder met uw betoog.

Reindert Daniels: Ik ben het niet eens met het huidige beleid, maar het heeft inderdaad wel zijn consequenties.

Odile de Man: Mevrouw De Jong, u heeft een interruptie op mijnheer Daniels?

Marijke de Jong: Ik wil mijnheer Daniels vragen, bij de antwoorden op de technische vragen zijn in de technische vragen verwerkt een aantal linken, onder andere een link naar gegevens van het COA over het huisvesten van statushouders. Heeft mijnheer Daniëls die gelezen en heeft mijnheer Daniëls gelezen dat erin staat dat bijvoorbeeld in 2021 vijf procent van de sociale woningbouw naar statushouders ging? Heeft u die gegevens gelezen?

Odile de Man: Mijnheer Daniels.

Reindert Daniels: Ja en ik heb ook gelezen dat het CBS dus voor de provincie Utrecht grofweg zeven procent nu heeft voor 2023. Dat kunt u nazoeken. Het halen van de globale CO₂-reductie wordt door het massaal huisvesten van mensen uit landen met een lage carbon footprint in een regio met een zeer hoge carbon footprint ook onmogelijk gemaakt. Is dit niet in strijd met het beleid van de coalitie? Waarom doen we dit alles Utrecht aan? En belangrijker nog, wat gaan we aan mitigerende maatregelen treffen om alle negatieve effecten te voorkomen en te verhelpen? Wat

gaan we doen om de sociale cohesie te repareren? Hoe houden we onze gezondheidszorg in stand? Wat doen we voor ons veiligheidsgevoel van de burgers? Wat doen we extra om de criminaliteit te betuigen en wat doen we om eerwaak weer terug te dringen? Daar zijn dus alarmerende berichten van gekomen, ook van de politie.

Odile de Man: Mijnheer Daniels, in herhaling, blijf bij het onderwerp. Mijnheer Hossain heeft een interruptie.

Ronnie Hossain: Voorzitter, ik snap best dat mijnheer Daniels en zijn partij moeite hebben met migratie. Daar zijn heel veel opvattingen over. Ik vroeg me af hoe dat precies te maken heeft met onze taak voor wat betreft de Provinciale Regietafel?

Odile de Man: Mijnheer Daniels.

Reindert Daniels: Ja, daar kom ik zo nog even op terug. Ik zie graag dat GS hier meer aandacht aan besteedt en of ze op zijn minst kunnen erkennen dat het spreidingsbeleid een ongewenst beleid is. Laten we in ieder geval de gemeente, die niet aan deze taakstelling hebben kunnen voldoen, ontzien. We moeten hier niet te hard aan trekken, aangezien de wet toch afgeschaft gaat worden. Dit tijdelijke beleid gaat dus niet of nauwelijks gehandhaafd worden, dus roept de gedeputeerden op om hier zeer los met deze taakstelling om te gaan en verder niet onnodig druk op de gemeente te zetten.

Odile de Man: Dank u wel voor uw bijdrage. Dan geef ik het woord aan de fractie van Volt. Wie kan ik het woord geven? Mevrouw Blekxtoon.

Anneloes Blekxtoon: Dank voorzitter. Ik hoop een wat positievere bijdrage van mijn kant. Volt is tevreden met de beantwoording in de stukken op onze eerdere agendering, dank daarvoor. Goed om te zien dat er een fastlane is ingesteld, waarbij de lijnen tussen GS en de gemeenten zo kort mogelijk worden gehouden. Ook hoorden wij op de nieuwjaarsbijeenkomst van de provincie onlangs dat het Plan Einstein, dat juist gaat over die sociale cohesie, nu ook verder wordt uitgerold in onze provincie. Dus van azc naar abc, wat staat voor asiel buurtcentra. Fijn dat alles op alles wordt gezet door het PRT-team, wij steunen deze aanpak van harte.

Odile de Man: Dan de fractie van de ChristenUnie.

Simone Kennedy-Doornbos: Dank u wel voorzitter. In sommige tabellen blijkt dat een aantal gemeenten onvoldoende doen om asielzoekers en ontheemden te huisvesten. Maar als je dan de toelichting leest die zij geven, dan zien ze dat ze ook daadwerkelijk worstelen met vertragingen bij IND of de COA, koppelingen die niet tot stand komen, nareizigers die lang moeten wachten op nareizigers, en dat je dan niet een persoon in een groot huis kunt zetten terwijl je weet dat de hele familie nog gaat komen, gebrek aan woningen ook ter plekke, te weinig eenpersoonswoningen met een lage huur en te weinig grote woningen voor de grote gezinnen. Dus hoe gaan wij daarop reageren? Sommige punten kunnen misschien wel aangepakt worden, bijvoorbeeld woningtypes bouwen, waardoor je meer opvang kunt realiseren binnen je eigen gemeente, en andere zaken kunnen ook gewoon niet aangepakt worden, omdat termijnen te lang duren. Andere termijnen, zolang je bijvoorbeeld in een doorstroomlocatie mag wonen, beperkt zijn tot ander een jaar of anderhalf jaar of zoiets dergelijks en dan weer te kort zijn eigenlijk.

Odile de Man: Dank u wel. Dan de fractie van de PvdA.

Hans Adriani: Dank voorzitter. Er wordt door veel gemeentes in de provincie Utrecht snoeihard gewerkt om goede, menswaardige opvang voor asielzoekers hier in Nederland hebben. Dat is solidair met elkaar, dat is solidair met ter Apel, volgens mij iets waar we trots op mogen zijn. De spreidingswet zegt dat moeten opvanglocaties zijn die minimaal vijf jaar in de lucht kunnen blijven en tegelijkertijd zegt de meerjarenbegroting van het ministerie van, nou ik weet niet meer hoe het tegenwoordig heet dat ministerie, dat het budget voor het COA en de IND vanaf 2027 met vijftientig procent gekort wordt. Het COA is in feite de funder voor de azc's en de IND is de partij die straks met geen mensen meer allerlei tijdelijke verleende vergunningen moet gaan herbeoordelen, waardoor mensen nog weer veel langer in die azc's blijven zitten. Heel concreet is onze vraag hoe gaat dat werken? Hoe gaat het werken dat al die gemeentes, die nu plannen maken met businesscases die uit moeten gaan van de wet van vijf jaar exploitatie minimaal, tegen een rijksfinanciering die na 2027 als sneeuw voor de zon verdwijnt?

Odile de Man: Dank u wel. Als laatste de fractie van de VVD, mijnheer Hossain.

Ronnie Hossain: Dank u wel voorzitter. Ik had niet voorzien dat het vorige agendapunt zo snel voorbij zou zijn. Het is een politiek gevoelig onderwerp. We hebben het eerder geprobeerd te agenderen. Fijn dat het nu eindelijk wel is gelukt. En ook heel fijn dat er al zo uitvoerig reacties op alle zorgen en vragen, die wij eerder al schriftelijk hebben

gesteld. Dat maakt en de bespreking nu ook wat efficiënter. Allereerst staan wij als staatsfractie natuurlijk gewoon achter de doelstellingen van de spreidingswet, en zijn we als VVD sowieso voor het ons houden aan de wet, en dat de huidige asielinstroom misschien te hoog is, en dat je daar misschien iets aan zou willen doen, is een discussie die we hier volgens mij niet zouden moeten voeren, want daar gaan wij niet over. Iets met kerntaken. Waar we wel over gaan, is dat de provincie Utrecht terecht met brede politieke en maatschappelijke steun, de zogenaamde Utrechtse aanpak, hanteert, waarbij we met het Kansenmakersteam gemeenten helpen om opvang kleinschalig en passend in de omgeving te realiseren, met ruimte voor eigen inwoners en starters, gemengde woonvormen, enzovoorts. Wij vinden het dan ook belangrijk om de signalen die we krijgen uit verschillende gemeenten, dat dat niet overal even goed verloopt, om die serieus te nemen. Bijvoorbeeld een kern die zegt we zitten net aan de grens van een andere gemeente, die zetten net over de grens een hele hoop opvang neer en dat telt dan niet voor ons mee. Wij vinden het wel belangrijk dat, juist als je een regie voert op een provinciaal niveau, dat je daar ook oog voor hebt, dat die grenzen van gemeenten uiteindelijk voor de mensen minder relevant zijn dan wat het in hun directe leefomgeving betekent. Waar wij aandacht voor zouden willen vragen, is dat wij die regiefunctie actief oppakken. En ook, dat werd ook in de beantwoording van de vragen bevestigd, de rol die wij kunnen pakken, dat we die ook actief pakken, om bijvoorbeeld veel te regelen voor uitruil van statushouders. Ik ben even de term kwijt, statushouders en de asielzoekers, dus mensen die nog geen status hebben. Omdat je ziet dat bijvoorbeeld kleine kernen vaak zeggen, wij willen ook onze verantwoordelijkheid nemen, maar in een kleine kern als de onze willen we eigenlijk kunnen investeren in de mensen die hier komen, om echt een band met ze aan te gaan. Mensen die elke zoveel maanden weer door rouleren, dat past niet bij de schaal van onze gemeente. Het is ook gewoon zo dat er op dit moment heel veel opvangplekken bezet gehouden worden door statushouders, dus dat er ook heel veel kans ligt om opvangplekken vrij te spelen door elders statushouders te kunnen vestigen. Dus wij willen ook heel graag het college aansporen om in kleine kernen, zoals bijvoorbeeld in een Langbroek, om een voorbeeld te noemen, om te kijken ook wat we kunnen betekenen om die opvang beter passend te maken bij de lokale omstandigheden en er ook op die manier voor te zorgen dat het draagvlak van die taak die wij nou eenmaal hebben, dat die zo groot mogelijk is. Dank u wel voorzitter.

Odile de Man: Dank u wel. Mevrouw De Jong, is het een interruptie?

Marijke de Jong: Ik heb geen interruptie, maar ik liet net mijn beurt voorbijgaan.

Odile de Man: Nou nee hoor, want waar we nu mee bezig zijn is het rondje indieners van het agendering verzoek. Maar, omdat u toch de eerste bent, geef ik u hierbij het woord.

Marijke de Jong: Ik ben af en toe wel eens even de draad kwijt over de gang van zaken en daarom zeg ik nu op dit moment ook maar even iets wat misschien ook nog wel later zou kunnen, maar ik denk dat zet misschien even de trend. Ik wil gewoon nog eens even het vertrouwen uitspreken in GS in dit dossier en ook in het Kansenmakers team. Nu is het natuurlijk zo dat er vijftig procent gerealiseerd is van wat er moet worden gerealiseerd, en die andere vijftig procent moet ook, dus die druk moet groot blijven om dat dan te doen. Ik ga ervan uit dat GS voortgaat op het wat pad waar ze nu zitten en PS op de hoogte houden en laten weten als er extra dingen nodig zijn. Dank.

Odile de Man: Dank u wel. Zijn er nog anderen, naast de indienende fracties? Dan ga ik even zo het rondje af. Mijnheer Westerlaken.

Chris Westerlaken: Dank u voorzitter. Ik wil me graag aansluiten bij mevrouw De Jong als het gaat over de waardering die we uit willen spreken naar mijnheer Van Muilekom in zijn rol van secretaris van de Provinciale Regietafel en van de commissaris, die een van zijn rijkstaken uitvoert. Dat is ook de beperking die we hebben. Het verbaast mij elke keer weer hoe hier de discussie inhoudelijk wordt gevoerd over een taak die wij niet hebben. Maak er nou alsjeblieft niet meer van dan het is. Het is een plan van gemeenten in de provincie Utrecht, het is geen provinciaal plan zoals wij dat in onze regels en procedures hebben. En beperk je dan ook tot het beoordelen van of dat het niet je er goed in zit of niet.

Odile de Man: Dank u wel. Dan mijnheer Rigler van de BBB.

Guy Rigler: Namens de BBB-fractie, zou ik mijn spreektijd vandaag graag met name willen wijden aan het provinciaal plan Opvang asielzoekers en huisvesting statushouders. In het kader van de spreidingswet staan ook alle zesentwintig Utrechtse gemeenten aan de lat om conform de landelijke verdeelsleutel een aandeel asielzoekers op te vangen en later als statushouder te huisvesten. De BBB-fractie heeft onder meer aan het college gevraagd hoe ervoor wordt gezorgd dat de opvangplannen niet leiden tot overbelasting van lokale voorzieningen, zoals scholen, gezondheidszorg en sociale diensten. Het antwoord op deze vraag was erg kort. Begin citaat: "COA-opvangvoorzieningen hebben hun eigen gezondheidsdienst. Gemeenten kunnen een extra budget aanvragen voor huisvestingskosten basisonderwijs. Onze vraag ziet namelijk ook op de langere termijn. Zodra asielzoekers statushouder worden, zullen ze in de reguliere

gezondheidszorg, onderwijs en huisvesting terechtkomen. Kunnen de PRT en KMT erop toezien, samen met de betreffende gemeenten, dat deze mogelijke uitputting op sociale voorzieningen strak wordt gemonitord? De BBB-fractie is voor kleine opvanglocaties conform de Utrechtse aanpak. Er zijn echter geluiden vanuit onder andere de gemeente Ronde Venen, dat het COA en Nidos niet ingaan op aanbiedingen van kleine opvanglocaties. Dit kan niet de bedoeling zijn. Kan het college per ommegaande in gesprek gaan met het COA en Nidos om hen hierop te wijzen en met hen het gesprek aan te gaan? De BBB wil de betrokkenheid en inspraak van lokale inwoners bij voorgenomen opvanglanden standaard geboord zijn. Te vaak bereiken ons geluiden-

Odile de Man: Mijnheer Rigler, u heeft een interruptie van mevrouw Blekxtoon van Volt.

Anneloes Blekxtoon: Dank voorzitter. Is mijnheer Rigler het met mij eens dat statushouders gewoon een paspoort hebben en onderdeel uitmaken van onze samenleving? Dus dat het niet zou moeten uitmaken of zij gebruikmaken van de normale voorzieningen?

Odile de Man: Mijnheer Rigler.

Guy Rigler: Ja, zodra ze een paspoort hebben, ben ik het met je eens dat zij inderdaad gebruik mogen maken van de voorzieningen. Zodra ze een verblijfsvergunning hebben, ben ik dat met mevrouw eens. Wij willen wel dat dat goed gemonitord wordt op de voorkant, wat kan, ook kleinere kernen, wat kunnen die hebben? Dus wat zijn de lokale voorzieningen al daar en hoe kan opvang ervoor zorgen, ook gespreide opvang in dit geval, want we hebben het nog over dat dat geborgd wordt, dat er niet te veel impact komt op die lokale voorzieningen? Dus daar gaat het met name om.

Odile de Man: Mevrouw Blekxtoon.

Anneloes Blekxtoon: Ik begrijp niet helemaal wat u nu zegt, maar volgens mij is de spreidingswet, die regelt gewoon dat dit geregeld wordt. Statushouders hebben een paspoort, zijn gewoon Nederlanders.

Odile de Man: Mijnheer Rigler.

Guy Rigler: Dat klopt inderdaad. Wij van de BBB vinden wel dat we moeten kijken naar de gevolgen voor lokale gemeenschappen en daar neem je dus alles in mee, ook huisvesting, ook wonen. En wij doen daar een oproep, om daar goed te kijken met gemeenten en ook met lokale kernen, wat kunnen die dragen? Dus dat vinden wij ook van belang. Niet tegenstaande het feit natuurlijk dat we die spreidingswet nu nog hebben. Dat is mijn oproep.

Odile de Man: De laatste keer mevrouw Blekxtoon, gaat uw gang.

Anneloes Blekxtoon: Dan toch de opmerking dat volgens mij de statushouders een woning toegewezen krijgen en dat dat niet meer of anders zou moeten zijn dan anders.

Guy Rigler: Nou ja goed, dat is inderdaad een feit. Nogmaals, ik roep gewoon het college op om daar rekening mee te houden, omdat er ook wel geluiden zijn vanuit kleinere gemeenten. Wat je vaak ziet is dat er toch veel druk, maar ook op grotere gemeenten, op die voorzieningen. En dat is iets waartoe ik gewoon het college oproep, om daar die geluiden serieus te nemen. Ik weet ook de positie van het college in dit verhaal, dat is ook eerder aan bod gekomen.

Odile de Man: Mijnheer Rigler, u heeft ook nog een interruptie van mevrouw Veen.

Guy Rigler: Ja. Maar ik wil dat toch even benoemen hierin.

Odile de Man: Mevrouw Veen, u heeft het woord.

Lyke Veen: Dank u wel. Ik was even benieuwd naar mijnheer Rigler, uw oproep is volgens mij helder. Ik was even benieuwd of u ook had nagedacht over de praktijk daarvan. We hebben in Nederland het goede gebruik om sinds de Tweede Wereldoorlog etniciteit niet te registreren, of migratieachtergrond niet te registreren zodra hij gewoon een Nederlands paspoort heeft. Hoe stelt u voor dat dit soort druk dan gemonitord wordt?

Odile de Man: Mijnheer Rigler. Trouwens mijnheer Rigler, u mag als u niet aan het woord bent gewoon uw microfoon uitzetten. Gaat uw gang.

Guy Rigler: Dat is een goede vraag. Ik doe een oproep aan het college, het zegt niet dat ik alles daarover heb uitgedacht. Ik ben ook nieuw in deze commissie, dat is ook iets om rekening mee te houden, maar ik vraag dan toch aan het college hoe zij daarover denken. En ik doe een oproep aan het college, dus het is een goeie vraag, maar ik wil

die ook even toch passeren richting het college en kijken of daar in ieder geval ook met gemeenten gesprek over aan kan worden gegaan. Want het is waar veel gemeenten mee zitten en het is gewoon de realiteit dat we dat goed moeten monitoren denk ik.

Odile de Man: Dan ga ik verder het rijtje af. Ik zie mevrouw Veen niet meer, dus wil er nog iemand anders reageren? Mevrouw Hoek.

Mieke Hoek: Dank u voorzitter. 50PLUS vindt gewoon dat iedereen die aan, hoe zeggen we dat, aan onze deur klopt gewoon dat de deur open moet en dat we gewoon gastvrij moeten ontvangen. Nederland doet het al eeuwenlang. Nauwelijks is er nog geen enkele originele Nederlander meer, dus wat dat betreft hebben we altijd gastvrij ontvangen. Het punt is wel, dan kom ik toch wel weer terug bij de huidige werkelijkheid, er zijn nou eenmaal gemeentes die eigenlijk geen capaciteit meer hebben. Dat ze hun eigen inwoners wachtlijsten van vijftien jaar, en natuurlijk moeten we het verdelen, maar als het er niet is, is het er niet. En op een gegeven moment zijn ook alle panden, grotere kantoren, verkocht of heringericht, dus op een gegeven moment is het er gewoon niet en dat wil ik toch wel meegeven.

Odile de Man: U heeft een interruptie van mijnheer Rigler.

Guy Rigler: Ik zeg nogmaals ik ben nieuw in deze commissie. Staat hij aan trouwens? Dus het is mij wat snel gegaan. Ik was namelijk nog niet klaar met mijn tekst, dus ik dacht dat een interruptie van Mieke, van Mieke Hoek. Maar ik was nog bezig in mijn tekst, dus ik sprak haar ook net aan, ik was nog niet klaar.

Odile de Man: Dank u wel mijnheer Rigler dat u dat aangeeft. We moeten nog een beetje aan elkaar wennen denk ik. Helemaal goed.

Guy Rigler: Ik dacht het is een interruptie. Dus vandaar.

Odile de Man: Nee, dit was geen interruptie van mevrouw Hoek, dit was haar bijdrage. Als u het goed vindt, dan maak ik het even af met mevrouw Hoek en dan krijgt u daarna weer het woord. Dank u wel.

Mieke Hoek: Dank u voorzitter. Ik zou gewoon willen pleiten enige coullance naar de gemeentes die echt aantoonbaar op dit moment niet kunnen bijdragen aan opvang, omdat het er niet is. Natuurlijk kunnen we een camping inrichten voor de nood, maar dat is natuurlijk niet de bedoeling. Dat is een kortstondige opvang. Het moet natuurlijk op een gegeven moment wel ook een waardige verblijfplaats zijn. Dat wil toch opgemerkt hebben, dat die situaties er ook zijn bij de kleinere gemeentes.

Odile de Man: Dank u wel, mevrouw Hoek, voor uw bijdrage.

Mieke Hoek: Dan is mijn punt, mijn vraag, of de provincie ook daarmee, ook al zei mijnheer Westerveld, hij is hier nu niet, eigenlijk ligt het bij de gemeente, maar we worden wel aangestuurd door de provincie en ook steeds van kom op, vang op. Dus die mix, dat er meer coullance naar de gemeentes toe vanuit de provincie, dat het soms gewoon even niet kan. En misschien komt er weer een moment als er weer een kantoorpand leegkomt, kunnen we dat weer natuurlijk ombouwen, maar die komen ook... Alhoewel, grote winkels komen ook leeg te staan.

Odile de Man: U heeft uw punt gemaakt. Er zijn meerdere mogelijkheden. Het is denk ik, u bedoelde meneer Westerlaken, bedoelde u.

Mieke Hoek: Ja, wat zei ik?

Odile de Man: Westerveld. Ja, maar dan luistert hij waarschijnlijk ook wel. Mijnheer Rigler, Ik geef u het woord voor het vervolg van uw bijdrage.

Guy Rigler: Bedankt. Tijdens de exploitatie van een opvanglocatie vinden er regelmatig overleggen plaats tussen de betreffende gemeente, politie en welzijnswerk. We vragen het college om er bij gemeenten op aan te sturen deze overleggen ook met lokale inwoners te hebben. Niet alleen tijdens de exploitatie, maar ook daarna wil de BBB dat inwoners betrokken worden. Men moet zich veilig en gehoord voelen. Zijn er al Utrechtse gemeenten bekend waar een aanspreekpunt is ingericht waar men terecht kan met vragen, opmerkingen, tips of klachten over de opvanglocatie? Graag verneemt onze fractie hier meer van. Ook onderdeel van de Utrechtse aanpak zijn gemengde woonvormen. De BBB-fractie is benieuwd hoe het staat met de realisatie van gemengde woonvormprojecten.

Odile de Man: Mijnheer Rigler, u bent door uw spreektijd heen.

Guy Rigler: Laatste zin?

Odile de Man: Een hele korte.

Guy Rigler: Tot slot nog even over de opvang Oekraïners. Wij horen geluiden, en dat hebben we ook vanuit de gemeentes meegekregen, dat er Oekraïners tussen zitten die arbeidsmigrant zijn.

Odile de Man: Mijnheer Rigler, dit is geen korte zin.

Guy Rigler: Graag horen we daar meer over, want dat zou niet de bedoeling moeten zijn uiteraard.

Odile de Man: Is er nog een andere partij die in eerste termijn zou willen reageren? Mijnheer Schipper.

Tim Schipper: Voorzitter, zowel mijnheer Gilissen als ikzelf waren in 2015, 2016 ben ik fractievoorzitter in Utrechtse gemeenteraad, toen het Plan Einstein op de proppen kwam. En ik herinner me tumult wat er aan het begin was en de tevredenheid over de uitkomsten aan de achterkant. In die zin kan ik me dus achter de bijdrage van Volt scharen, dat wij fijn vinden dat deze aanpak nu ook provinciaal wordt voortgezet.

Odile de Man: Dank u wel mijnheer Schipper. Er zijn meerdere gesprekjes gaande in de ring, die mogen ook best op de gang. Dat is misschien beter voor het geluid. Dank u wel. U heeft het woord. Interruptie? Bijdrage, gaat uw gang.

Olivia Butterman: Dank u wel voorzitter. We hebben grote waardering voor de inzet van de provincie en de geroemde Utrechtse aanpak. En ik zal me ook gewoon strikt tot de stukken houden. We lezen dat de grootste knelpunten zijn, voor de gemeente, de ontwikkellocaties en de achterstanden bij het COA. Nou op dat laatste hebben we natuurlijk niet zoveel invloed, maar over die ontwikkellocaties gaat het nog wel, want als we dan de punten van de gemeente lezen, dan lezen we wel eens de oproep om buiten de rode contouren te gaan bouwen. Dan gaan bij ons de rode vlaggen omhoog, want we weten dat er in onze provincie ook vijf miljoen vierkante meter leegstand is, en dat is alleen nog maar in kantoorgebouwen. Dus als we lezen dat vooral de knelpunten zijn om voor eenpersoonshuishoudens of tweepersoonshuishoudens onderdak te bieden, en dat dat knelpunten geeft, zou misschien gemeenten op het spoor gezet kunnen worden om vooral naar dat type leegstand te kijken. Dat is nog een vraag die we hebben aan de gedeputeerde, als suggestie voor de gemeenten. Tot zover, dank u wel.

Odile de Man: Dank u wel mevrouw Butterman. Zijn er nog andere fracties in eerste termijn? Nee, dan geef ik het woord aan mijnheer Van Muilekom.

Rob van Muilekom: Voorzitter, dit ontwerp '...' heel lang en heel breed, maar ik wil even beginnen met iets algemeen. Volgens mij hebben we hier te maken met een groot maatschappelijk vraagstuk. Mensen zijn hier gewoon, in Nederland, ook in deze provincie. En de provincie, die werkt eigenlijk al vier, vijf jaar inmiddels in het kader van het PRT samen met elkaar. En dat is de provincie, dat zijn de zesentwintig gemeenten, dat is het COA, en ook de IND en de VU. Dus dat zijn alle partijen, met al die vragen die u heeft, die hebben om tafel. Hoe we werken is, is dat we zien dat er een vraagstuk ligt en dat we zeggen wij moeten daarop acteren. Dat gebeurt met allerlei zorgvuldigheid en die zorgvuldigheid is eigenlijk wel dat het beleid wordt gemaakt in Den Haag. Het beleid is nog steeds, zoals er is, er is nog geen wet veranderd, het vraagstuk ligt er nog steeds en wij hebben als PRT hebben we gezamenlijk met alle partijen een Kansenmakersteam. Dat Kansenmakersteam, die helpt gemeenten met de vragen die hier zit. Ik heb heel veel vragen van mijnheer Rigler gehoord, maar dat Kansenmakersteam, dat is de verbindende sleutel. Dus als je het hebt over regie voeren, dan is primair de rol van de gemeente om dat goed af te stemmen in hun gemeente, met alle partijen, daar ook inwoners bij te betrekken. Er zit een linkje in de beantwoording van vragen naar de COA vastgoedgids. Ik zou die ergens even bekijken, want die geven echt adviezen mee, hoe kun je dat op een goede en zorgvuldige manier doen? En ik ben heel blij met de complimenten zeg ik maar even, want het is een, zowel voor ambtenaar als bestuurders, het is een heel precair vraagstuk met een giga opgave. Het zijn allemaal bestuurders die allemaal hun nek uitsteken en je weet soms niet wat die mensen over zich heen krijgen. Ik zeg het maar even gewoon. Wat in ieder geval wel is, is dat je merkt in bestuurlijk Nederland, bestuurders van welke partij dan ook zijn ontzettend blij met de spreidingswet. En waarom? Omdat het een groot maatschappelijk vraagstuk is, dat men het ook van belang vindt dat elke partij, elke gemeente, haar best moet doen om daar een bijdrage aan te leveren. We herkennen al die problemen en al die vragen die er zijn, die proberen we toegankelijk en mogelijk te maken. Ik herken dat soms het COA ook acteert met gemeenten en dat de afstemming beter kan. Er zijn soms koppelingstekorten vanuit de IND, die ook achterstanden hebben. We acteren er allemaal op. Weet dat ook onze commissaris, onze commissaris als rijksorgaan die het provinciale verslag en dat soort dingen heeft aangeboden, die vraagstukken die u benoemd heeft, die zijn daar expliciet in benoemd. U vraagt ons om te acteren, maar wij lopen tegen deze vraagstukken aan. Dat is

denk ik even het meest van belang. Het gekke is, wij voeren als gemeente geen regie. Mijnheer Hossain hoor ik zeggen, wij zorgen dat wij om tafel zitten met de partijen. De commissaris doet dit als rijksorgaan, die doet het namens de minister. We proberen dat zo goed mogelijk te doen. Als je kijkt naar de kosten voor asielopvang, ik heb ook een paar keer, ook voorzieningen, dan hebben we het faciliteitenbesluit die zorgt dat de kosten voor asielopvang en dat soort zaken gewoon bekostigd worden vanuit het rijk. Op het moment dat mensen een verblijfsvergunning hebben en mogen blijven en statushouder zijn, dan komen ze in een spel terecht dat ook zij op zoek moeten naar een woning. In die zin, er is nog steeds een voorrangregeling ook nog in Nederland, dat ze voorkeur hebben. Maar we beseffen maar al te goed dat er veel mensen zijn die een beroep doen op dezelfde typen woningen. Dat is eigenlijk ook een gegeven. Belangrijk is denk ik wel dat in Utrecht, om even toe te spitsen op het plan wat er ligt, dat we nu, of de opgave die er is, dat we voor vijftig procent hier hebben ingevuld. Dan kom ik precies bij het punt uit van mijnheer Adriani, je ziet gewoon dat we het nu hebben ingevuld en als je over een half jaar later kijkt, dan zie je dat de ene voorziening, die loopt af en de andere komt er weer bij. Waar je eigenlijk nog op zoek naar bent, is voorzieningen die echt voor meer jaren en daar willen we eigenlijk best wel voor gaan, maar het is lastig omdat we dan ook afhankelijk zijn van onze rijkspartners, dat die ook zeggen dat moet voor langere termijn zorgen dat die financiering het is. Ik ben blij dat er in meerdere gemeenten initiatieven zijn om dat langjarig te doen, maar je komt precies op dat vraagstuk op een gegeven moment uit. Maar het COA, die zet zich daar ook voor in, want die zien ook dat als je mensen op moet vangen in hotels, dan lopen de kosten de klauwen uit. Dus als je een goede voorziening hebt, dat is echt stukken goedkoper. Ik hoorde ook een aantal mensen zeggen, heeft coulance voor gemeenten die achterlopen. Het punt is gewoon dat we maken die afspraken hier met elkaar in deze provincie. De commissaris heeft ook gesprekken gevoerd met gemeenten van wat kan, wat kan wel en wat de mogelijkheden is. En je merkt nu ook dat de minister, minister Faber, een verdeelbesluit heeft gemaakt op basis van die plannen, waarbij op een gegeven moment dat verdeelbesluit zich uitrolt, dat gemeenten die te weinig gedaan hebben, nog een opgave hebben. Die minister, die werkt conform het verdeelbesluit, dus ik denk dat de minister ook moet beseffen dat het eigenlijk best wel, gezien het vraagstuk, dat het goed functioneert. Dat heb ik hem niet horen zeggen. Nog even over de statushouders en onze Utrechtse aanpak. U heeft ook een aantal vragen daarover gesteld. Die Utrechtse aanpak is niet alleen dat dak boven hun hoofd. Die Utrechtse aanpak is onderdeel gaan uitmaken van de samenleving. En je ziet op een gegeven moment dat kansrijke asielzoekers, zeker ook in onze provincie moeten die zo snel mogelijk onderdeel uitmaken van de samenleving, de taal leren, misschien een opleiding doen, bijgeschoold worden, want we hebben die arbeidskrachten hier in deze provincie keihard nodig. Laat die mensen alsjeblieft niet ergens in een centrum zitten zonder al die voorzieningen, want als je twee, drie jaar op een houtje gebeten hebt, dan is het ook lastig om onderdeel uit te maken juist daarvan. Mevrouw Kennedy noemde ook al even over het vraagstuk wat er soms is, COA, IND, soms ook veel alleengaanden en nareizigers. We stimuleren echt gemeenten met doorstroomlocaties, niet eenpersoonshuishoudens in een grote eengezinswoning. We hebben erg veel eengezinswoningen en weinig woningen voor eenpersoonshuishoudens, dus daar ligt echt een groot vraagstuk, ook bij de woningen die toegevoegd moeten worden. Dus we hebben liever, als we weten dat er nareizigers zijn, dat we in een doorstroomlocatie en op moment dat die hier zijn, dat dan pas die woningtoewijzing plaatsvindt. Tegelijkertijd, u heeft een terecht punt, maximaal voor een jaar is te kort. Wij willen die doorstroomlocaties, dat is ook onze lobby weer bij het rijk, dat dat gewoon voor de langere termijn kan. Ik kan op allerlei details nog gaan voorzitter, maar ik denk dat ik daarmee de belangrijkste onderwerpen besproken heb.

Odile de Man: Dank u wel mijnheer van Mulenkom. En u heeft geen interrupties gehad, dus daar ga ik van uit dat het dus heel erg duidelijk was, wat u heeft gezegd. Dank u wel. Er is nog de mogelijkheid voor een tweede termijn, daarbij kunnen de fracties onderling in overleg met elkaar. Is er iemand die daar gebruik van wil maken? Mevrouw Hoek.

Mieke Hoek: Dank u voorzitter. Eigenlijk is het nog een beetje een interruptie, maar de gedeputeerde luistert wel. Wat eigenlijk heel belangrijk is, er zijn veel asielzoekers die al bij ons in het land, gemeente en zo, hier verblijven en eigenlijk ook al in afwachting van een status. Maar er zitten er heel veel bij, u heeft het net wel gezegd, we zitten heel erg te wachten, hebben nodig, arbeidskrachten die zelf al gespecialiseerd zijn, bijvoorbeeld als fietsenmaker of wat dan ook. Dus het echte handwerkelijke ambacht, die bijna in de boeien geslagen worden als ze dat gaan doen. Dan denk ik, laten we daar ruimhartig mee omgaan. Als zij zelf met een bedrijfje beginnen of wat dan ook, wat is daar mis aan? Gewoon doen.

Odile de Man: Dank u wel mevrouw Hoek. Ik geef u niet de gelegenheid om deze vraag te stellen aan de gedeputeerde. Ik zie het als een suggestie richting de rest van de statenleden.

Mieke Hoek: Nou, misschien wil de gedeputeerde nog reageren straks.

Odile de Man: Daar ga ik over en ik zeg nee. Zijn er nog statenleden die willen reageren op mevrouw Hoek in deze, over dit specifieke onderwerp? Nee? Dan sluit ik hiermee dit agendapunt af. Het plan is aangeleverd bij het rijk, een

november, en het wordt jaarlijks geactualiseerd en daarvan wordt u op de hoogte gesteld. Er was wat rumoer in de zaal. Had ik u nog het woord moeten geven mijnheer Travaille, of niet?

Anjo Travaille: Nee hoor, u zei ik sluit het af en op dat moment dacht ik, nu kom ik met een punt van orde.

Odile de Man: U komt met een punt van orde. Nou, pak hem gelijk even door.

Anjo Travaille: Dank u wel voorzitter. We zitten wat krap in de tijd.

11. Ontvangen bericht Heroverwegingsverzoek Landgoed Oude Tempel Soesterberg

Odile de Man: Volgende agendapunt is Heroverwegingsverzoek voor Landgoed Oude Tempel. De volgende vergadering staat bij de agendastukken in ieder geval ook een '...' uitwerking, de financiële kant. Mijn voorstel zou eigenlijk willen zijn, en dat heb ik ook overlegd met de mede-indieners, om dit agendapunt te verplaatsen naar de volgende vergadering en dan te combineren met de RECs.

Odile de Man: Dan wil ik dat voorstel voorleggen aan de partijen. Dan doen we even een rondje langs de velden. Mevrouw Hoek, u bent een van de mede-indieners dus die hoeft ik eigenlijk niet te vragen dan. Mevrouw De Widt?

Marianne de Widt: Maakt mij eerlijk gezegd niets uit.

Odile de Man: Mijnheer Adriani, akkoord. Mijnheer Daniels, akkoord. Mevrouw Ghijsels of mijnheer Rigler? Ja, helemaal goed. Mijnheer Draisma voor, mevrouw De Jong, ja. Mijnheer Hossain?

Ronnie Hossain: Hartstikke goed idee. Volgens mij hebben we het er al heel vaak over gehad.

Odile de Man: Dat is een ander argument. Mijnheer Berlijn, ja. Mijnheer Van den Dikkenberg, ja. Nou, Partij voor de Dieren was mede-indiener. Volt, ja. Volgens mij hebben we een meerderheid. Dat is mooi. Dan schuift dit agendapunt elf door, dan gaan we door met agenda-

12. Memorandum Tussenresultaten Nationaal Programma Ruimte voor Defensie & Agenderingsmotie Wie A zegt moet ook Z zeggen, ingediend door PvdA

Odile de Man: Even stilte. Dan ga ik door naar agendapunt twaalf, wat nu elf is geworden, en dat is het memorandum Tussenresultaten Nationaal Programma Ruimte voor Defensie en Agenderingsmotie Wie A zegt moet ook Z zeggen, ingediend-

Mag ik even wat rust in de zaal? Ingediend door de PvdA. Degene die ik mis, is mijnheer Van Essen. Ik kijk eventjes. Hij is onderweg. Dank u wel. Dit memo is geagendeerd door de fracties van ChristenUnie, BBB, GroenLinks, D66, PvdA en Partij voor de Dieren en ze willen graag met u in gesprek hoe PS betrokken wordt in dit complexe besluitvormingstraject. Ik geef ook in die volgorde de partijen het woord en we gaan hier specifiek niet het debat overdoen uit B&E over de windturbines. Dat wil ik wel even op voorhand gezegd hebben. Dus daar zal ik extra op letten. En de behandeling vindt plaats in twee termijnen en als eerste geef ik het woord aan de ChristenUnie.

Arne Schaddelee: Dank voorzitter. Dankzij het AD hebben we een heel goed verslag gehad van de vorige vergadering, tenminste van de discussie vorige week, dus de windmolens laten we eruit. Allereerst voluit begrip voor de legitimatie en de urgentie van de opgaven waar Defensie aan werkt. Vrede en veiligheid staan serieus op het spel. Tegelijkertijd zoeken we naar manieren waarop we als provincie, MPS, onze democratische bevoegdheden kunnen ontplooiën ten aanzien van de grote opgaven die we als provincie hebben. En hier botsen belangen rond vrede en veiligheid dus met bevoegdheden en spelregels van onze democratische rechtsstaat. In die specifieke context ervaren wij groot ongemak als een bestuurlijke partner eenzijdig bokkensprongen maakt. Dus dit gaat over eigenaarschap, bestuurlijke verhoudingen en samenwerking. We hebben met Defensie bestuurlijke zaken te doen rond woningbouw, de energietransitie, bereikbaarheid en ontsluiting, waterwinning en de vraag die voorligt is, waar de grens voor ons als provincie ligt, ook in het houden van bestuurlijke partners aan gezamenlijke afspraken. Wat de ChristenUnie betreft, trekken we hier duidelijk een lijn. Zolang wij niet in oorlog zijn, moeten we geen onduidelijkheid laten ontstaan over de verdeling van bevoegdheden, daar heeft zelfs Defensie zich toe te verhouden. Een concrete en voor ons belangrijke vraag daarom aan de gedeputeerde, die inmiddels pen en papier in de aanslag heeft. GS heeft volgende week een gesprek met Defensie en wij willen daarom het college vragen om ons als PS zo spoedig mogelijk te informeren over de uitkomsten van dat gesprek. Als het kan, graag per memo en uiterlijk maandag drie februari, want dat geeft ons namelijk de mogelijkheid om hier nog duidelijker onze stellingen te betrekken tijdens de verstandelijke vergadering op woensdag vijf februari. Dank voorzitter.

Odile de Man: Dank u wel. Dan de fractie van de BBB. Gezondheid.

Dimf Ghijsels-Kerkhoff: Dank u wel. Ik heb geen spreektijd meer en volgens mij is alles tijdens de vorige vergadering gezegd en ook toegezegd door mijnheer Van Essen, wat ons belangrijkste punt was.

Odile de Man: Dank u wel, helemaal goed. Fractie van GroenLinks, is niet meer in de zaal. Dan D66, mevrouw De Widt.

Marianne de Widt: Voorzitter dank u wel. Eigenlijk heeft mijnheer Schaddelee al heel erg goed verwoord hoe wij daartegen aankijken. We maken ons er zorgen over, als er met meerdere bestuurslagen samen, afspraken worden gemaakt over gebiedsontwikkeling en Defensie daar zo makkelijk doorheen lijkt te denderen. Uit de schriftelijke stukken begrepen we al dat het college hier minstens zo verontwaardigd over is, maar wat gaan we daar nou aan doen om wel de zeggenschap over onze ruimte te houden? Dat is mijn vraag aan GS. Dank u wel.

Odile de Man: Dank u wel en dan de fractie van de PvdA. Misschien kunt u gelijk ingaan op uw agenderingsmotie?

Hans Adriani: Ja, dat ga ik doen. En dan kan ik de wind niet helemaal buiten beschouwing laten, vrees ik, maar laat ik beginnen met de complimenten aan mijnheer Schaddelee te zetten, die volgens mij uitstekend verwoord heeft hoe ook de Partij van de Arbeid-fractie aankijkt tegen de samenwerking met Defensie, die we belangrijk vinden, in de wetenschap dat we in een hele complexe beperkte ruimte heel veel ruimtelijke opgave met elkaar te doen hebben, daar ook in de A tot Z en OER28 volgens mij goede afspraken over hebben, over hoe we dat met elkaar doen. En dan bokkensprongen vond ik een mooi woord, want zo zie ik het wel. Wij hadden behoefte om daar ook als staten een uitspraak over te doen, dat we die afkeuren, ook als signaal naar het kabinet toe, en daarin ook een oproep, eigenlijk een ondersteuning, aan GS te doen om dit, de manier van samenwerken met als voorbeeld ook dit besluit over de windmolens op het Vlasakkers, met het kabinet te bespreken. We hebben heel doelbewust kabinet opgeschreven, omdat dit volgens mij verder gaat dan de staatssecretaris van Defensie. Dit gaat ook de minister van groene groei en nog iets aan en eigenlijk ook de minister-president, als coördinator van integrale belangenafwegingen. De vraag aan het college is, heeft u iets aan deze motie als we die indienen? En de vraag aan de collega's is, vindt u het een leuke motie om mee in te dienen en heeft u nog tekstsuggesties?

Odile de Man: Nou, heel mooi. Toen zag ik de fractie van GroenLinks terugkomen in de zaal. U heeft ook dit voorstel mede geagendeerd. Wilt u het woord daarover?

Marijke de Jong: Sorry, ik had behoefte aan een sanitaire stop en dat '...', dus ik dacht dan neem ik hem maar even. Ik heb op het ogenblik niet zoveel toe te voegen aan dit voorstel, behalve dat ik me natuurlijk wel ongerust maakt, onder andere bijvoorbeeld over die ontwikkeling op de Leusderheide. En ik moet u eerlijk zeggen dat wij meerdere keren ook bij Defensie zijn rondgeleid, onder andere toen in de buurt van de vliegbasis. Toen heb ik niet altijd bespeurd dat er veel aandacht was voor natuur, dus dit is echt wel een kwestie van provincie, let op je zaakje. En mijn vraag is nog wel in deze even, hoe is de rol van de gemeentes hier? Zitten die nou ook bij alles aan tafel? Dat was het.

Odile de Man: Dank u wel. En de laatste agendeerde partij was Partij voor de Dieren, mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Dank u wel. Mijnheer Schaddelee heeft het uitstekend verwoord denk ik, ons standpunt. Ik wil nog een aanvulling daarop maken en dat is dat helaas dit niet het enige dossier is waar Defensie dit soort bokkensprongen maakt, namelijk ook op fauna en onlangs ook op de kap van bossen in onze provincie. Dank u wel.

Odile de Man: Dank u wel. Dat waren de agenderende partijen. Zijn er nog andere partijen die in de eerste termijn een bijdrage hebben? Mijnheer Daniels.

Reindert Daniels: Dank u voorzitter. We moeten gezien de huidige situatie in de wereld geen spelletjes spelen met de defensiecapaciteiten en verantwoordelijkheid nemen voor het bijdragen aan de verdedigingstaken die ingevuld moeten worden in Nederland en ook in de provincie Utrecht. Defensie kan op dit punt niet gedwongen worden en heeft onderbouwing gegeven, en ik denk ook niet dat we met ons statenjacht op kunnen tegen het materiaal van Defensie.

Odile de Man: Ik zag een hand van mevrouw Hoek. Een interruptie? Excuses mevrouw Hoek, een moment. Interruptie van mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Dank u wel voorzitter. Ik ben benieuwd waarom mijnheer Daniels deze inbreng heeft? Denkt u dat er een fractie is die het hier niet mee eens is?

Odile de Man: Mijnheer Daniels.

Reindert Daniels: Defensie zegt dat ze dat nodig hebben om dus voldoende ruimte te hebben voor oefenen en ze hebben hun motivatie gegeven, dus dat is niet voor niets. Blijkbaar zijn jullie het er dan niet mee eens, dan wil je daarop beknibbelen.

Odile de Man: Mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Ik denk dat hier geen enkele fractie zegt dat Defensie niet mag oefenen. Sterker nog, ik denk dat we dat allemaal heel graag zouden willen dat dat goed kan, maar dat we vooral Defensie aanspreken op de manier waarop ze omgaan met de samenwerking met de provincie. Dat is eigenlijk het hele item wat hier voorligt.

Odile de Man: Mijnheer Daniels.

Reindert Daniels: Nou goed, als u daar bezwaren tegen heeft, dan kunt u inderdaad dat aankaarten. Gaat uw gang, zou ik zeggen.

Odile de Man: Ik was bij mevrouw Hoek. Gaat uw gang.

Mieke Hoek: Dank u voorzitter. Ik vind ook dat omgangsvormen, dat is heel belangrijk dat dat op een fatsoenlijke manier gebeurt. Daar sluit ik me bij aan bij de vorige sprekers. Maar wat mij triggerde bij het verhaal of de inbreng van mijnheer Schaddelee van de ChristenUnie was, zolang we niet in oorlog zijn. Toen dacht ik, zolang we niet in oorlog zijn, we moeten niet wachten tot we in oorlog zijn, dat we dan pas gaan oefenen. Kunt u misschien nog even verklaren wat u nou precies bedoelde met zolang we niet in oorlog zijn? Wat dan eventueel de gevolgen zouden kunnen zijn als Defensie niet kan oefenen? Voorzitter, ik wil nog één punt maken dat Defensie helemaal niet stilzit, want ze hebben ook het voornemen om, vanaf Vreeland naar ons gebied toe, oefenvluchten te gaan doen, laag bij de grond, dus dat kan ook wel gevolgen hebben voor bepaalde plannen van een andere categorie. Tot zover voorzitter.

Odile de Man: Ik vind het heel knap hoe u het niet noemt. Mijnheer Schaddelee.

Arne Schaddelee: Dank voorzitter. Nou misschien even een reactie op mevrouw Hoek. Ik bedoelde daarmee te zeggen dat op het moment dat we natuurlijk een oorlog uitvechten op grondgebied van onze provincie, dat het voor iedereen duidelijk zou zijn dat we niet op onze bevoegdheden gaan staan rond je mag dit wel en dit niet. Dan wijkt even alles. Maar het gaat mij er dan nu om dat zolang wij niet in oorlog zijn, ook Defensie zich heeft te verhouden tot de wet en regelgeving die we hebben in ons land. En tegelijkertijd staat natuurlijk ook, wat mijnheer Travaille net zei, dat je natuurlijk gewoon ook wil dat we goed oefenen en goed geleerd zijn voor het moment dat het nodig is. In die zin is dat een wankale balans en dat is de reden van agendering, dat je aan de ene kant wil dat Defensie gewoon zijn hartstikke belangrijke werk kan doen, daar geen enkele twijfel over, maar dat we tegelijkertijd, en dat is voor mij het werk van bestuurders, belangen hebben af te wegen en dan moeten wij daar als provincie denk ik onze plek in markeren.

Odile de Man: Dank u wel. Mijnheer Daniels.

Reindert Daniels: U zegt dat Defensie zich aan de wet en regelgeving moet houden, maar welke wetten specifiek worden dan overtreden?

Odile de Man: Mijnheer Schaddelee?

Arne Schaddelee: Volgens mij noemde net mijnheer Travaille een paar voorbeelden rond natuurwetgeving die we in onze Omgevingsverordening hebben staan. En daar heeft ook Defensie zich aan te houden.

Odile de Man: Zijn er nog andere fracties? Mijnheer Van den Dikkenberg...

Bertrick van den Dikkenberg: Voorzitter dank. Ik wilde graag reageren op de motie van de PvdA, wie A zegt moet ook Z zeggen. Volgens mij, en dat staat eigenlijk haaks op de inbreng van mijnheer Schaddelee, is als er een hogere overheid nu eenmaal een belangenweging heeft gemaakt van wat nodig is voor de defensie van het land, dan wordt dat soms dus als een mededeling gedaan. Net zoals de provincie Utrecht, en dan vind ik ook dat we eerlijk moeten spiegelen, in de RES-gesprekken heeft gezegd hier komt wind, terwijl daar nog processen liepen van gemeente.

Odile de Man: Mijnheer Van den Dikkenberg, u heeft een interruptie van mijnheer Schaddelee.

Arne Schaddelee: Dank voorzitter, want ik sloeg onmiddellijk al aan op het woord hogere overheid. In het Huis van Thorbecke hebben we geen hogere en lagere overheden, hou daar alsjeblieft mee op. We hebben allemaal naast elkaar verantwoordelijkheden en in die zin moeten wij ons dus ook niet laten aanpraten dat er een hogere overheid,

wie dan ook, en ik denk dat er in de woorden van de SGP maar een echte hogere overheid is, en dat deel ik met u, maar dat er verder in dit rijk of vanuit Europa geen overheden zijn die ons dingen kunnen opleggen, dat je daar binnen je bevoegdheden gewoon gesprekken over kan hebben.

Odile de Man: Mijnheer Van den Dikkenberg.

Bertrick van den Dikkenberg: Ja, heel goed voorzitter. Ik schrok al dat mijnheer Schaddelee pleitte voor geen hogere overheden, maar gelukkig erkent u die ook. Waar het om gaat is dat, ditmaal is het een niet welgevallig besluit vanwege de inhoudelijke belangen die de provincie Utrecht voorstaat, maar er zijn nou eenmaal besluiten die soms doorgezet worden en het rijk heeft die mogelijkheid om dat te doen als grondgebruiker op die plek.

Odile de Man: Mijnheer Van den Dikkenberg, u heeft een interruptie van mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Mijnheer Van den Dikkenberg had best zijn zin af mogen maken hoor. Dan zit hij zo half in het antwoord naar mijnheer Schaddelee nog. Maar mijn vraag zou zijn of mijnheer Van den Dikkenberg met mij eens is dat, even los van of je overheden naast elkaar of onder elkaar positioneert, dat als je met elkaar samenwerkingsovereenkomst aangaat, dat je dan gelijkwaardige partners bent? En dat als onderdeel van die gelijk van die samenwerkingsovereenkomst is, dat je oog hebt voor elkaars ruimtelijke belangen en niet ononderbouwd die zult bemoeilijken? Dat dan dit besluit wel heel erg schuurt daarmee.

Odile de Man: Mijnheer Van den Dikkenberg.

Bertrick van den Dikkenberg: Voorzitter, volgens mij gaat het er hier om dat er heel duidelijk inhoudelijke piketpaaltjes zijn geslagen door Defensie van dit zijn onze randvoorwaarden waarbinnen wij moeten kunnen oefenen et cetera. Er zullen inhoudelijke wegingen voor geweest zijn die vorige week gewisseld zijn in de commissie, maar dat is volgens mij ook een onderdeel van samenwerken, dat je die piketpaaltjes duidelijk slaat, dit zijn onze belangen, dit brengen we in en daar kunnen we niet aan tornen vanwege landsbelang.

Odile de Man: Mijnheer Draisma, interruptie.

Arjen Draisma: Ik heb een beetje het gevoel alsof ik naar Trump zit te kijken, naar Amerikaanse toestanden. In Nederland is het toch als we een overeenkomst aangaan dat we ons daaraan houden? Dat we niet zeggen nou, ik zit hier nu net en ik zeg het maar gelijk op?

Odile de Man: Mijnheer Van den Dikkenberg.

Bertrick van den Dikkenberg: Voorzitter, volgens mij is die overeenkomst niet opgezegd, maar is er wel een inhoudelijk piketpaaltje geslagen door de staatssecretaris en is dat volgens mij ook heel duidelijk samenwerken. Want je kunt wel heel lang onduidelijk blijven over je belang en je doel wat je wil bereiken, maar op het moment dat je dan aan het eind van het gesprek zegt we gaan het toch niet doen, dan heb je iedereen ook voor de gek zitten houden. En dat is wat ik op zich wel waardeer in Trump, dat die wel heel duidelijk is.

Odile de Man: Mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Laat ik even teruggaan naar waar we het hier vandaag over hebben in het provinciehuis. Ik heb een vraag aan de SGP. Onlangs presenteerde Follow The Money een groot artikel waarin ze aangeeft dat Defensie structureel wetgeving overtreedt, onder andere geluidswetgeving. Vindt u als SGP ook dat Defensie zich moet houden aan de Nederlandse wet?

Odile de Man: Mijnheer Van den Dikkenberg.

Bertrick van den Dikkenberg: Voorzitter, dat is een hele lastige bij Defensie, want ik vind ook dat we jarenlang overlast hebben geoutsourcet in het buitenland, door te gaan oefenen met vliegtuigen in het buitenland, et cetera. Als we dat nu terughalen en daardoor geluidsplafonds overschrijden die in het verleden zijn vastgesteld, dan denk ik, dan moet moeten we toch nadenken over die geluidsplafonds. Want het is ook wel eerlijk dat het land dat de overlast veroorzaakt, het ook ervaart. Dat is denk ik ook iets wat we met elkaar moeten opbrengen uit veiligheid van het land.

Odile de Man: Excuses, ik was even afgeleid. Mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Ja, ik was ook een klein beetje afgeleid door het antwoord, want mijn vraag was, vindt u dat Defensie zich moet houden aan de wet?

Odile de Man: Mijnheer Van den Dikkenberg.

Bertrick van den Dikkenberg: Voorzitter, ik denk dat Defensie bij uitstek een organisatie is waar het soms lastig kan zijn om zich aan de wet te houden. Zo'n situatie schets ik net, je hebt geluidsplafonds, die overschrijd je. Nou die zijn wettelijk vastgelegd, daar zit een regime aan vast. Het kan nodig zijn dat die overschreden worden door beleid en door ontwikkelingen in de wereld en dat is niet altijd met een schaarstje te knippen bij Defensie. Als de munitie ergens gedropt wordt en dat overschrijdt bijvoorbeeld in een stiltegebied de toegestane waarde van het geluid, dan gaat bij mij het belang van het oefenen en het leren precisie bombarderen boven het feit dat er een stilteplafond ingesteld is.

Odile de Man: Mijnheer Travaille, laatste keer.

Anjo Travaille: Dit is wel een schokkende constatering wat mij betreft, want SGP, een partij die zich voorstaat op rechtsstaat Nederland, zegt hiermee dat Defensie gewoon de wet kan overtreden. Maar dat kunnen wij toch helemaal niet accepteren? Misschien moet ik dan die interpretatie voor mezelf houden, maar bijzonder dat dat kan.

Odile de Man: Mijnheer Van den Dikkenberg.

Bertrick van den Dikkenberg: Voorzitter, ik heb aangegeven dat juist bij Defensie het heel lastig is om met een schaarstje te knippen waar de belangen liggen. Kijk, op het moment dat hier de provincie wordt binnengevallen, dan is het ook nodig om de wet te overtreden door laag te vliegen en om te kunnen onderscheppen, et cetera. Dan kunnen we niet van tevoren wachten op toestemming van de wetgever om dat te gaan doen. En dat maakt het dus bij Defensie met name heel lastig.

Odile de Man: Dit was een reeks reacties op interrupties. Was u klaar met uw betoog? Ja. Dan is er nog een interruptie of een bijdrage? Bijdrage van mijnheer Gilissen, VVD.

Dimitri Gilissen: Dank u wel voorzitter. Dank voor de conceptmotie, de VVD-fractie vroeg zich wel hardop af of de motie nou zeg maar het grote verschil gaat maken, omdat we ook al zien natuurlijk dat gedeputeerde Van Essen, maar ook anderen, in gesprek zijn met het ministerie van Defensie. Twee dingen dan in ieder geval. Wat de kansrijkheid voor het halen van de motie bij de VVD-fractie nog wel zou vergroten is, het punt dat we ook als provinciale staten denk ik onderschrijven, en dat kan niet vaak genoeg gebeuren, dat Defensie een groot belang is. Dat is volgens mij ook een toevoeging. Niemand weersprekt dat ook in deze commissie. Het tweede punt, dat is misschien toch meer een vraag, de indieners van de conceptmotie onder zeggen ook, er is geen onderbouwing. Volgens mij heeft Defensie heel duidelijk aangegeven waarom men denkt dat '...' niet kunnen vanwege storingen op de radarsystemen. Dus daar misschien ook een vraag over, ook aan de Partij van de Arbeid of aan de gedeputeerde, dat dat argument volgens mij door Defensie opgebracht is en volgens mij nog wel steeds staat, niet in ieder geval besproken.

Odile de Man: Helemaal goed, dank u wel. Een reactie van mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Dank voorzitter. Die eerste suggestie, die neem ik graag over. Wat het verschil gaat maken, niet voor niks was mijn eerste vraag na introductie van de motie aan het college, heeft u hier wat aan? Het komt wel voort uit een soort van emotionele behoefte om daar een standpunt over te maken, maar als het geen deuk in een pakje boter slaat, dan moeten we dat weer overwegen. Die tweede vraag, ik heb begrepen uit de stukken die ik gekregen heb van het college, dat die onderbouwing niet heel erg solide is en je zou ook nog kunnen redeneren, misschien moet je Defensie ook wel gunnen om te kunnen oefenen in een ingewikkeld, stedelijk, compact gebied waar radarverstoringen aan de orde van de dag zijn, et cetera.

Odile de Man: Mevrouw Ghijsels had ook een interruptie op hetzelfde onderwerp.

Dimf Ghijsels-Kerkhoff: Ja, over de motie in vraag.

Odile de Man: Nee, dan maak ik eerst even het debatje af tussen mijnheer Adriani en mijnheer Gilissen. Een moment alstublieft.

Dimitri Gilissen: Voorzitter, ik heb ook naar de reactie en de overwegingen van Defensie gekeken, niet alleen naar de stukken die het college ongestuurd heeft. Defensie hanteert een nullijn als het gaat over storing of beperkingen van oefenterrein. En daarmee zeggen ze eigenlijk, en ik kan misschien, als ik de data helm op zou zetten, misschien wel meedenken en ook denken van wat een goed voorstel van Adriani, dat je Defensie dat daadwerkelijk gunt, maar als hun insteek is, ze willen geen beperking op onze oefenterreinen en ze zeggen windmolens en radarsystemen, dat gaat niet samen, dan snap ik hem wel. Dus graag een reactie daarop.

Odile de Man: Mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Dat is denk ik precies de reden waarom we daarvoor gekozen hebben, om het college te vragen dit ook op met het kabinet te bespreken en niet met de staatssecretaris van Defensie. Omdat hier nou eenmaal meerdere belangen zijn en uiteindelijk gaat het om een belangenweging, en dat is natuurlijk ook exact de essentie van die A tot Z overeenkomst, dat we met elkaar weten, en ook Defensie heeft dat onderschreven, dat dit een ingewikkeld gebied is met heel veel ruimtelijke belangen op een hele kleine postzegel. En dat we met elkaar en aan elkaar beloofd hebben dat we elkaars belangen ook serieus nemen, en dat geldt dus voor ons voor de Defensie belangen, maar dat geldt evenzo voor Defensie voor de provinciale belangen, en die heb ik volgens mij gemist.

Odile de Man: Mevrouw Ghijsels.

Dimf Ghijsels-Kerkhoff: Dank u wel voorzitter. Ik vraag mij af of mijnheer Adriani teruggekeken heeft ditzelfde onderwerp en hetgeen wat besproken is bij B&E in deze context, want ik lees hier, de staatssecretaris heeft nu eenzijdig zonder transparante onderbouwing besloten dat er geen windmolens op de Vlasakkers geplaatst mogen worden. Daarbij is in ieder geval de suggestie aan de provincie gegeven dat zij willen meedenken en meewerken met een oplossing voor een alternatief qua energieopwekking. Ik lees dat helemaal niet terug, maar misschien heeft u die discussie gemist en daarin heeft overigens GS ook, gedeputeerde, een toezegging in gedaan, om dat verder uit te werken met de staatssecretaris.

Odile de Man: Mijnheer Adriani, met de oproep hou het kort.

Hans Adriani: Beetje flauw antwoord, voorzitter. Ik heb mee zitten kijken met B&E. De conceptmotie lag al klaar. Ik had niet zo scherp dat agenderingsmoties al met de technische vragen mee bij het agendering verzoek bijgevoegd moeten worden, dus juist vanwege de discussie van B&E heb ik haastje-repje de tekst van de motie, zoals ik hem toen had, aan deze agenda toegevoegd.

Odile de Man: Dank u wel. Mijnheer Limmen.

Wouter Limmen: Dank u wel voorzitter. Ik wil even hierop reageren. Een korte, andere invalshoek nemen en dat is namelijk, wij zitten op regionaal niveau te discussiëren over iets wat volgens ons een Europese aangelegenheid is. Als wij niet leren denken om in termen van een Europese krijgsmacht en leger en we steeds met dit soort zaken te maken krijgen. Ik ben nog van een lichter vijftienzeventig een en wij gingen trainen. Niet op de Leusderheide, maar op de Lüneburger Heide. Helm op, Uzi mee. Koude oorlog. Waar ik voor pleit, wij sluiten ons aan bij mijnheer Schaddelee. Wij vinden met mijnheer Adriani, het is onbehoorlijk bestuur als je gemaakte bestuursafspraken hebt gemaakt en die eenzijdig niet transparant opzegt. Daar zijn wij sterk op tegen. Dus wij vinden dat Defensie zich daar duidelijker zal moeten uiten over wat hun argumenten zijn en dat die transparant voor ook de bevolking is, anders begrijpen we er niets meer van en ontbreekt er een draagvlak. Dus wat dat betreft staan we heel erg achter de motie van mijnheer Adriani.

Odile de Man: Dank u wel. Zijn er nog andere partijen die in eerste termijn bijdrage hebben? Mijnheer Draisma.

Arjen Draisma: Het CDA staat ook achter de motie, de inhoud. Nog wel even de vraag aan Gedeputeerde Staten of ze de motie als steun zien of niet.

Odile de Man: Dan krijg ik nog een keer de kring rond. Nee, dan was dit in ieder geval alle vragen. Mijnheer Van Essen, kunt u gelijk antwoorden? Ja, gaat uw gang.

Huib van Essen: Dank voorzitter. Dank ook voor de vragen en reflecties. Misschien wel goed om eventjes te beginnen, er zijn natuurlijk een aantal trajecten die hier parallel lopen. Ene kant hebben we de OER A28, daar hebben we vorige week uitgebreid over gesproken, en ik heb toen ook aangegeven, en ik kan het vandaag herhalen, dat de manier waarop Defensie daarin geopereerd heeft ons en de betrokken gemeente koud op het dak valt. En dat we ook echt wel spanning zien in die werkwijze, handelwijze, in relatie tot wat we in de bestuursafspraken met Defensie hebben vastgelegd vorig jaar voor de zomer. Dus daarom begrijp ik ook goed dat het vandaag ook geagendeerd wordt. Dat is OER. Daarnaast hebben we natuurlijk het tot A tot Z traject gezamenlijk, op dit moment ook een onderzoek, nadrukkelijker onderzoek, waar we kijken naar lange termijn Defensie, maar ook gemeentes bij betrokken provincie, waarbij we echt kijken wat is nou de lange termijn. Perspectief waterschap trouwens ook voor dat hele gebied, van Amersfoort tot Zeist, waar defensieactiviteiten een belangrijk onderdeel van zijn, maar wat veel breder is, echt onderzoek. En ten derde, het spoor is natuurlijk gewoon het nationaal programma Ruimte voor Defensie, waar Defensie voor een aantal activiteiten locaties zoekt en gaat kiezen. En wat ook zal landen in, is de verwachting, in de

nota ruimte, die keuzes. Dat laatste, daar gaat deze memo over. Dat is ook de vraag van mijnheer Schaddelee, komt er bestuurlijk overleg over, koppel ons daar zo snel mogelijk over terug. Bestuurlijk overleg is uitgesteld, de datum daarvoor is nu twintig maart, op verzoek van het ministerie. Maar ik kan u zeker toezeggen dat zodra we dat overleg hebben gehad, en wat helderder is wat daaruit komt, we u daarover kunnen informeren. Wij kunnen nu niet informeren op het moment dat een Kamer niet geïnformeerd wordt, dus dat is natuurlijk even-

Als u dat ons vergeeft. Maar daar kunnen we dan u doen toekomen.

Odile de Man: Mijnheer Van Essen, een interruptie van mevrouw Ghijsels.

Dimf Ghijsels-Kerkhoff: In deze context en in het verlengde van waar we het hierover hebben, wij lazen ook in het AD dat er al over alternatieve locaties, Eemnes was op de korrel, et cetera. Dat is niet echt bevestigd, maar ik ben benieuwd of dat vanuit uw beeld wel of niet klopt, dat krantenartikel? En zo ja, is dat dan niet een beetje voorbarig?

Odile de Man: Ja, mevrouw Ghijsels, maar dit gaat over een ander onderwerp dan hier voorligt. Het onderwerp wat voorligt is de manier van handelen van Defensie, en niet zozeer wat dan de gevolgen zijn en wat de provincie daar dan mee doet. Dus ik geef hem aan u terug, maar u hoeft hem niet te beantwoorden.

Huib van Essen: Ik kan een halve zin beantwoorden. We hebben volgens mij daar vorige week een statenbrief over gestuurd. Dat ging over U16, daar staan volgens mij passages ook in over de regio Amersfoort. En zeker, dat zijn andere meest kansrijke gebieden en die zullen zeker ook betrokken worden bij de gesprekken in de regio. Vanzelfsprekend. We gaan niet in de ene regio een heel andere lijn voeren dan in een andere regio. Maar volgens mij is dat inderdaad een debat dat verder in een andere commissie thuishoort. De rol van de gemeente werd ook gevraagd, zijn die hier nu goed bij betrokken. Zeker, die zitten ook in het van A tot Z traject. De gemeentes van A tot Z zitten er ook in, Amersfoort tot Zeist. Ook in de afstemming, bijvoorbeeld over het nationaal programma Ruimte voor Defensie, ook daar zijn gemeentes op aangehaakt, omdat het natuurlijk ook potentieel activiteiten betreft op hun grondgebied. Ik moet wel zeggen, ik merk bij de gemeentes en ook bij ons college dat de handelswijze van Defensie rond OER A28 ons wel extra alert maakt, dat er voldoende rekening wordt gehouden met andere opgaven. Het is aan de ene kant bemoedigend dat bij een BO leefomgeving vanuit het kabinet ook wordt gezegd, belangrijk dat defensieactiviteiten dan ook integraal kijken, ook kijken naar andere gebiedsopgaven, dat samenhang wordt bekeken. Allemaal woorden naar ons hart. Wij zullen er ook scherp op zijn dat dat ook invulling krijgt, want dat is wel cruciaal. Dat kan dus ook betekenen als Defensie zegt, bepaalde actie activiteiten, waarvan wij nu ook in onze reacties hebben aangegeven dat wordt wel heel lastig, wij dagen het als die bijvoorbeeld een plek krijgen in onze provincie, dat dat kan betekenen dat we aan zullen geven dat heeft dan wel consequenties wellicht voor andere activiteiten van Defensie. Het kan zijn dat niet alles past, dus dat zullen we zeker aangeven. Het is natuurlijk wel zo dat, bijvoorbeeld als het gaat om natuurbescherming, die op de Defensiegronden wat anders is dan bijvoorbeeld in NNN, dat is in onze regelgeving al anders, ik begreep mede destijds ook al op verzoek van Defensie. En het is ook zo, als Defensie uiteindelijk zegt wij hebben toch dit gebied voor deze activiteiten op het oog, en ze kunnen het ook onderbouwen, dat er uiteindelijk wel hogere overheid is. Voor de ChristenUnie en SGP vermoed ik niet, maar ze hebben wel daar een soort doorzettingsmacht en dus wij zullen daarbij wel als goede overheden met elkaar ook-

Als wij iets niet passend vinden, dat ook duidelijk aangeven. Maar uiteindelijk is dat natuurlijk wel ook hoe de kaarten liggen. De motie zou ik graag nog een korte reactie op geven. Ik denk dat het een steun in de rug is als u ook uitspreekt dat u ook niet gecharmeerd bent van deze handelswijze. Dat er ook wel in die zin, onze oproep om daar het gesprek met Defensie over te blijven aangaan. Ik heb niet de illusie dat het misschien tot hele andere resultaten leidt, maar, dat vind ik zelf ook het belangrijkste, er zijn heel veel andere opgaven. Deze keer gaat het over energie, de volgende kan het gaan over natuur, kan het gaan over mobiliteit, kan het gaan over woningbouw. Wij zijn graag een goede gast hier voor belangrijke defensieactiviteiten waar het past, maar dat vraagt ook van deze gast dat ze ook een beetje rekening houden met andere activiteiten. Misschien moeten we nog even naar de precieze bewoordingen, maar daar kunnen we, denk ik, in aanloop naar de Statenvergadering nog naar kijken. Met zo'n strekking zouden wij denk ik juist wel ons gesteund voelen.

Odile de Man: Dank u wel. Er is een interruptie van mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Naar aanleiding van de opmerkingen over de gast. We zijn eigenlijk benieuwd, moet Defensie nou een vergunning aanvragen als zij versturende activiteiten hebben, of moeten ze daar een melding van doen?

Odile de Man: Mijnheer Van Essen.

Huib van Essen: Dat is een hele technische vraag. Ik kan dat wel even schriftelijk op terugkomen. Dat verschilt denk ik per type activiteiten en de locatie. Er zijn ook gemeenten die bepaalde vergunning aanvragen, natuurlijk krijgen voor bouwactiviteit. Dat is een vrij technisch karakter, laten we daar schriftelijk even wat dingen over teruggeven.

Odile de Man: Mijnheer Limmen, is het een interruptie? Ik vind dat u te lang twijfelt over het antwoord, dat doet mij vermoeden-

Wouter Limmen: Mag ik een vraag stellen?

Odile de Man: Heel kort. Maar we gaan-

Wouter Limmen: Ik maakte net de opmerking over de Lüneburger Heide, dat is grensoverschrijdend te denken. Dus is Defensie in voor samenwerking en afstemming in België en Duitsland?

Odile de Man: Het voelt een beetje als buiten het onderwerp. Dus ook deze, ik leg hem bij u terug, maar u hoeft geen antwoord te geven.

Huib van Essen: Niet dat ik weet.

Odile de Man: Dan is dit het einde van de eerste termijn, dan is er nu de mogelijkheid om in de tweede termijn met elkaar in gesprek te gaan. Is daar behoefte aan? Kan ik daar iemand het woord voor geven? Mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Wat mij betreft gebruik ik die voor een inventarisatie rondje, of er steun is om onze motie mee in te dienen, waarvan ik dat van Volt en de Partij voor de Dieren en D66 al weet.

Odile de Man: Dank u wel, heel goed voorstel. Mijnheer Schaddelee.

Arne Schaddelee: Dank voorzitter. Daar wilde ik precies even op reageren, want ik word wel enthousiast van de motie zoals die nu voorligt. Met twee opmerkingen. Ik zou denk ik charmanter vinden als hij nog iets breder is dan alleen maar over de RES. Hij zoomt nu wel heel erg in over dat akkefietje, de Bokkensprong, rond de RES, maar volgens mij gaat het breder over de samenwerking. En dat zou misschien, en dat is mijn tweede opmerking, ook wel een haakje kunnen zijn naar, misschien is het ook goed als we in die motie iets zeggen over de impact die dit soort bokkensprongen hebben op de samenwerking. En dan hoeven we helemaal niet te dreigen dat we anders helemaal niet met ze willen samenwerken, maar dat ze wel even weten, in zo'n samenwerkingsovereenkomst heeft iedereen zijn eigen belang. Op het moment dat een iemand alleen maar zijn eigen belangen eruit gaat zitten shoppen, dan wordt het voor de andere minder leuk om samen te werken. Dank voorzitter.

Odile de Man: Dank u wel. Fractie van volt, zou u iets zachter kunnen overleggen? Of op de gang, dat mag ook natuurlijk. Is er nog een ander?

Wouter Limmen: Voorzitter dank u wel. Wij willen in de fractie er nog even overleggen, maar wij zullen overwegen of we deze motie kunnen ondersteunen.

Odile de Man: Dank u wel. Zijn er nog andere partijen? VVD, mijnheer Gilissen.

Dimitri Gilissen: Voorzitter, mijnheer Adriani heeft al toezegging gedaan, in ieder het belang van Defensie en ook het feit dat Defensie gewoon welkom is in onze provincie ook gewoon voorop te stellen, of in ieder geval op te noemen in de motie. Ik ben op zich ook wel enthousiast over de strekking van de motie. Ik zal hem ook met dat advies voorleggen aan mijn fractiegenoten die '...' zijn. Ik merk wel, even reactie op de-

Odile de Man: Mijnheer Gilissen, punt. U bent over uw spreektijd heen, ik gaf u even de mogelijkheid. Dit kunt u-

Dimitri Gilissen: Maar dit was een interruptie voorzitter. Nee.

Odile de Man: Ik vind het een charmante oplossing, maar ik ga daar niet in mee. Mevrouw De Jong.

Marijke de Jong: GroenLinks steunt de motie, in die zin dat het ook een steun moet zijn in de rug van GS. Dus misschien moet er nog her en der wat fijn geslepen worden. Ik voel ook nog wel wat voor die suggestie van mijnheer Schaddelee, dat het duidelijk moet worden dat die RES misschien de aanleiding is, maar dat het om een breder pakket gaat. Ik vind het ook belangrijk, omdat het benadrukt dat we met de staatssecretaris moeten spreken, want ik heb bij geruchten vernomen dat die afwijzing ook heel erg het gevolg is van gemor op de werkvloer bij Defensie. En dat mag

allemaal, dat mensen van de werkvloer proberen allerlei besluitvorming te forceren of te beïnvloeden, maar het lijkt me goed om op politiek niveau hierover met elkaar te spreken.

Odile de Man: Dank u wel. Mijnheer Draisma.

Arjen Draisma: Voorzitter, ik denk '...' moet terug naar de tijd dat Michiel de Ruyter twee jaar over moest doen bij de elf provinciën om zijn vloot bijeen te krijgen. En dat we toch die Engelsen bij Medway daarmee hebben verslagen. Maar als het een steun is in de rug van GS, dan zijn wij voor de motie.

Odile de Man: Mevrouw Ghijsels, u heeft ook geen spreektijd meer, dus een simpele ja of nee.

Dimf Ghijsels-Kerkhoff: Wij zijn best positief, we gaan het overleggen met de fractie. We hebben wel moeite met de formulering van de vierde bullet, dus dan moeten we even kijken of we daar iets op kunnen vinden.

Odile de Man: Dank u wel. Andere partijen nog? Nee? Mijnheer Schipper.

Tim Schipper: Voorzitter, wij moeten in de fractie het er nog even over hebben. Ik ken op zich weinig moties die echt het verschil hebben gemaakt, ik loop wel even mee, maar we gaan het er in de fractie over hebben en laten het weten aan mijnheer Adriani.

Odile de Man: Dank u wel. Mevrouw Hoek.

Mieke Hoek: Heel kort, ik wil er nog even over nadenken. Ik kan niet over mijn fractie spreken, maar het gaat om mijzelf en ik kan altijd nog voor stemmen.

Odile de Man: Dank u wel. U laat mijnheer Adriani nog een beetje in spanning. Dan sluit ik hiermee dit onderwerp af en dan kijken we de agenderingsmotie tegemoet in de Statenvergadering.

12. Ontvangen bericht Uitbreiding stedelijk gebied gemeente Soest buiten rode contour

Odile de Man: Gaan we verder naar agendapunt twaalf dan nu, ontvangen bericht uitbreiding stedelijk gebied gemeente Soest buiten de rode contour. We hebben nog twintig minuten, ik gok dat we dat wel redden. Dit bericht is geagendeerd door de fracties van Volt, de Partij voor de Dieren en 50PLUS. Ik wil het debat echt toespitsen op onze provinciale taak en daarbij geef ik het woord aan de indieners. Als eerste is dat de fractie van Volt.

Anneloes Blekxtoon: Dank voorzitter. Wij vinden het belangrijk dat we alle kansen binnen de contouren goed in kaart brengen en optimaal benutten, dus ook leegstand, democratische ontwikkelingen en het effect van de capaciteit op het aanbod. Buiten de contouren ontwikkelen willen we eigenlijk alleen overwegen als alle kansen binnen de contouren zijn uitgeput en nog steeds heel goed kijken naar de noodzaak in dat gebied en de impact. In dit geval zijn wij benieuwd, wat zijn de kansen, in hoeverre worden die benut? En wat is dan de noodzaak van de twee voorgestelde ontwikkelingen? Wat zijn de overwegingen van GS in het kader van het provinciaal beleid? We willen graag een toezegging vragen geen onomkeerbare stappen te zetten voordat die kansen en benutting binnen kantoren in kaart zijn gebracht, alsmede de impact ook op de andere ontwikkelingsproject gebieden in dit gebied.

Odile de Man: Dank u wel. Partij voor de Dieren, mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Dank u voorzitter. Wij sluiten ons aan bij de inbreng van Volt met een toevoeging, dat dit helaas niet alleen voor de plekken in Soest geldt die beschreven zijn in de brief, maar dat geldt ook voor het Soester Hoogveen aan de zuidkant van de gemeente. Sorry, aan de zuidkant van Soest, waar het laatste stukje hoogveen op de tocht staat.

Odile de Man: Dan is de laatste indiener van dit agenderingsvoorstel 50PLUS, maar die hebben geen spreektijd meer. Ik zie mijnheer Hossain, is het een interruptie? Op mijnheer Travaille, gaat uw gang.

Ronnie Hossain: Dank u wel mevrouw de voorzitter. Vindt mijnheer Travaille niet met ons dat de grote woningcrisis juist vraagt om een grondhouding van ja mits, in plaats van de nee tenzij die nu van de Partij van de Dieren een beetje lijkt door te klinken?

Odile de Man: Mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Jeetje, dit lijkt bijna een fundamentele discussie over de nieuwe omgevingswet. Wij waren daar overigens ook niet zo heel blij mee. We denken dat wij als provincie een hele belangrijke maatschappelijke taak

hebben om al die belangen goed af te wegen, waarbij woningbouw hartstikke belangrijk is, waarbij evengoed natuur en cultuur en recreatie ook belangrijk zijn. Dus niet alles aan de kant voor de woningbouw.

Odile de Man: Mijnheer Hossain.

Ronnie Hossain: Maar dat wordt ook erkend natuurlijk in de technische vragen, maar vindt mijnheer Travaille dan niet, als we het dan concreet hierover gaan hebben, juist dat dit een ontzettend logisch plekje is voor een prachtige groene wijk, omdat het zo dichtbij het centrum en de faciliteiten van Soest ligt. Dus waarom slaat u dan hier zo op aan, terwijl het proces gewoon wordt erkend, dat het doorlopen gaat worden?

Odile de Man: Mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Dan refereer ik even aan de vragen van Volt die ingebracht zijn, onder andere over de benutting van de mogelijkheden die daar gewoon nog binnen de rode contour zijn. Daar gaat onze voorkeur naar uit en wij twijfelen even of dat op dit moment helemaal goed gaat.

Odile de Man: Dank u wel. Zijn er nog andere partijen die het woord willen? Mijnheer Daniels, gaat uw gang.

Reindert Daniels: Gezien de woningbouwopgave en de vraag ook om proactief daaraan bij te dragen, gaat GS hierbij ook Soest benaderen om ze inzicht te geven in de merites waarop een dergelijke aanvraag, wanneer ze dat indienen, beoordeeld gaat worden?

Odile de Man: Dank u wel. Mevrouw De Widt.

Marianne de Widt: Dank u wel. Ik was benieuwd of GS kan duiden wat de status van dit voornemen van Soest eigenlijk is.

Odile de Man: Mijnheer Van den Dikkenberg.

Bertrick van den Dikkenberg: Voorzitter, wij snappen best wel de zoektocht van Soest naar meer ruimte om te bouwen, maar is het dan niet handiger om zich op andere locaties te richten als het gaat om verkeerslast die het oplevert? Precies de huidige locatie, maar kunnen we niet beter tussen de sporen gaan bouwen of wat dan ook? Zodat er wel ruimte is om te bouwen, maar dat we daarin Soest tegemoet kunnen komen, wel op een andere locatie dan dat nu voorgesteld wordt. Dank u wel.

Odile de Man: Dat klonk als een vraag aan de gemeente Soest, maar nee. Mijnheer Adriani.

Hans Adriani: Dank voorzitter. Mijn vraag aan het college zou zijn, kunnen we in het PPWW van volgende maand deze locatie terugverwachten en is dat dan niet een logisch moment om hem inhoudelijk uit te diepen?

Odile de Man: Dank u wel. Nog andere fracties? Mevrouw De Jong.

Marijke de Jong: Ik aarzel ook een beetje van hoe prematuur het is, maar ik ga ervan uit dat de provincie onderzoekt wat de woningbehoefte in Soest is, of er andere mogelijkheden zijn binnen de rode contour en uiteindelijk een onderzoek doet naar die natuur- en waterhuishouding. Ik wil naar aanleiding van dit punt nog wat zeggen, dat hier weer iets boven komt wat ik een beetje in relatie breng, misschien vind je dat zelf geen goed idee, met wat mijnheer Adriani eerder in deze vergadering heeft ingebracht, en dat is toch onze zoektocht naar bouwlocaties en hoe we daarover overleggen met de gemeente. Want ik heb bij Oude Tempel meerdere malen gevraagd, zijn er andere plekken? Daar speelt natuurlijk een financiële kwestie, maar ook tweehonderd woningen, heb ik meerdere malen gevraagd, is er een andere locatie in Soest? Nee, onmogelijk. Nou komt hier opeens weer een locatie aan de rand van de rode contour. De bewoners dragen allerlei mogelijkheden aan. Dus met andere woorden, naar aanleiding van dit wil ik toch nog eens ondersteunen dat wij het onderwerp zoeken naar locaties in samenwerking met gemeenten, maar wel wat mij betreft met wat meer activiteit van de provincie, al mijn aandacht heeft en dat ik er hopelijk met mijnheer Adriani op terugkom.

Odile de Man: Dat is goed, u heeft wel een interruptie van mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Hoewel ik het grootste deel van de woorden van mevrouw De Jong deel, wil ik toch er even aan herinneren dat we nota bene een motie hadden aangenomen waarbij de gedeputeerde op zoek moest naar nieuwe locaties, terwijl GroenLinks mede ervoor gezorgd heeft dat die motie weer als afgedaan beschouwd is. Dus ik hecht ook heel erg aan het belang van alternatieve Oude Tempel, maar wel rolvast blijven.

Odile de Man: Was dat een oproep naar mij, dat voelt toch een beetje zo. Verder geen partijen meer het woord in de eerste termijn? Nee, dan geef ik u het woord mijnheer Van Essen.

Huib van Essen: Voorzitter, volgens mij bent u als voorzitter zeer rolvast vandaag, dus niet aan mij om daar oordeel over te hebben, maar ik kon het niet laten lopen. Even over deze casus. Ik denk dat hij vandaag inhoudelijk hier op tafel komt, erg vroeg is. Waarom deze locatie? Wij hebben natuurlijk een systematiek met het provinciaal programma Wonen en Werken. Dat is bij alle gemeentes bekend en we werken met ambtelijke snelkooksessies, waar gemeentes locaties kunnen aandragen, dan worden die, over alle aspecten die u vandaag noemde en nog heel veel meer, tegen het licht gehouden en wordt daar op een gegeven moment ook een advies over gegeven, waar wordt gekeken naar de behoefte in een regio en ook in een gemeente. Hoeveel plannen zijn er al binnen het bestaande stedelijk gebied en is dit een locatie die zich leent om toe te voegen aan het programma? Voor deze locatie moeten al die stappen nog doorlopen worden. Er is nog geen ambtelijke snelkooksessie over geweest, hij is daar ook nog niet voor aangedragen. Dus ik ga ook vandaag op geen enkele wijze een oordeel geven over deze locatie, dat zou ik echt prematuur vinden en dat ga ik pas doen op het moment dat onze medewerkers daar op een goede manier naar hebben kunnen kijken. Dat is nog niet het geval. De gemeente Soest heeft hier wel al bestuurlijk overleg over aangevraagd, daar gaat, ik geloof dat het collega Van Mulenkorn is, wel binnenkort ook met de gemeente Soest over om de tafel. Maar ook daar zal de hoofdlijn zijn, draagt dit nou aan voor een volgende snelkooksessie, zodat hij afgewogen kan worden en dan kunnen we op basis daarvan onderbouwd kijken of dit een locatie is die zich leent om toe te voegen aan het programma Wonen en Werken voor de regio Amersfoort. Waarbij het zeker zo is dat, ook in die regio richting 2040, en dat kunt u ook zien in het ontwerpprogramma, er best nog wel behoefte is aan extra locaties. Daarvoor hebben we natuurlijk ook die verstedelijkingsstrategie, dus we kijken ook echt wat is daar ook binnen onze beleidslijn van het basisprincipe voor verstedelijking mogelijk? Maar goed, dan kan het ook noodzakelijk zijn om naar extra buitenstedelijke locaties te kijken. Dus dat zal het antwoord zijn richting Soest en ook richting u vandaag. Mijnheer Adriani vraagt, zit het nou volgende maand in het PPWW? Het antwoord is dus nee, het zou best kunnen zijn dat het in een volgend PPWW aan de orde komt en daarom is het ook fijn dat we dat PPWW met een frequentie van eens in het anderhalf jaar doorlopen.

Arne Schaddelee: Voorzitter, mag ik een punt van orde maken?

Odile de Man: Natuurlijk, dat gaat voor.

Arne Schaddelee: Ik snap dat het heel vervelend is, maar ik heb nu keer of vier, vijf, gedeputeerde horen zeggen dat het heel prematuur is. Iedereen die de stukken leest, weet dat het heel prematuur is. We kunnen ook nu gewoon achter dit agendapunt een punt zetten, want we komen er op een later moment nog op terug, zodat we de andere twee agendapunten, waarbij ik denk punt veertien ook heel prematuur is, nog een klein beetje de aandacht kunnen geven die het verdient. Want anders gaan we heel diep in op een casus die zo prematuur is, dat er zelfs ambtelijk nog niet over is gesproken.

Odile de Man: Nou, dat is een heel mooi voorstel. Ik leg dat in de groep. Zijn er mensen die zeggen ja, daar kan ik mee doorgaan? Dit gaat even voor. Ja, daar kunt u-

Eens? Ja, eens. Nou mijnheer Schaddelee, dank u wel, wat fijn. Dan hebben we hierbij het onderwerp afgerond.

13. Memorandum Informeren stand van zaken ontwikkeling Marechausseeterrein Paleis Soestdijk

Odile de Man: Dan gaan we door naar het volgende onderwerp, dat is agendapunt dertien, memorandum Informeren stand van zaken ontwikkeling Marechausseeterrein Paleis Soestdijk, wat in Baarn ligt, al vermoedt dat de naam anders. Opgewaardeerd door Partij voor de Dieren, GroenLinks, Volt en SP. Dan geef ik als eerste het woord aan Partij voor de Dieren.

Anjo Travaille: Dank u wel voorzitter. Het gaat hier om honderdvijfenzeventig statushouders die een woning nodig hebben, ook begeleiders van statushouders die naar de locatie komen. Dan nog een onbekend aantal woningzoekenden, er moeten nieuwe gebouwen bij komen, nieuwe wegen en parkeerplaatsen en nieuwe infrastructuur, en dat in of nabij NNN-gebied, dat het Marechausseeterrein nog steeds is. Wat begon met de tijdelijke huisvesting van vijftig mensen die asiel nodig hebben, loopt nu uit op een permanente aanleg van een hele wijk. In de uitspraak van de Raad van State is woningbouw in dit gebied expliciet verboden, omdat het strijdig is met de omgevingsverordening van de provincie Utrecht. De bewoners en de stichting Behoud het Borrebos zullen in deze situatie ook opnieuw rechtszaken gaan voeren en die zullen ze ook opnieuw winnen. De MeyerBergman Groep verdient miljoenen aan de huisvesting van asielzoekers, dat is hun businessmodel. Ze hebben met het COA al afgesproken dat ze de grond en gebouwen aan het COA gaan verkopen. Dat is op zich helemaal niet illegaal, maar

waarom moeten wij als provincie Utrecht, net als gemeente Baarn, deze ontwikkelaars, die het landgoed voor een habbekrats mochten kopen op voorwaarde dat ze zouden investeren in natuurbehoud, op alle mogelijke manieren helpen met de vernietiging van maatschappelijke belangen, zoals natuur, cultuur en recreatie? Dat zijn toch bij uitstek de waarden waar wij als provincie Utrecht voor staan en die wij zouden moeten beschermen? Deze ontwikkeling is tegen de provinciale omgevingsverordening, gaat ten koste van natuur, recreatie en cultuur en gaat afgeschoten worden door de rechter. Dus waarom wil de provincie dit zo graag? Dank u wel.

Odile de Man: Dank u wel. GroenLinks?

Marijke de Jong: GroenLinks maakt zich ook zorgen over deze ontwikkeling. En ik wil om te beginnen nog eens zeggen dat wij natuurlijk de huisvesting van asielzoekers en statushouders van groot belang vinden, maar daar gaat het hier eigenlijk niet direct om. GS zegt dit kan hier, want rood voor rood is volgens de regel. Dat is ook in de vorige periode heel erg aan de orde geweest, vorige plan is als belangrijkste reden afgeblazen omdat het buiten rood voor rood ging. Maar het gaat niet alleen om het ruimtebeslag. Ik heb gisteravond nog eens even gekeken naar de uitspraak van de Raad van State en daar wordt heel duidelijk in gezegd, het gaat niet alleen om het ruimtebeslag, maar ook om de verkeersbewegingen, de impact op het NNN op bosgroei plaatsen. Waar ik me zorgen over maak, is dat de gemeente Baarn, en misschien in haar kielzog, de provincie weer aansturen op iets wat door de Raad van State wordt vernietigd. Maar stel dat het toch gaat gebeuren, hoe gaat de gemeente Baarn nou de omvang van dat gebeuren in de hand houden? Dat zie ik helemaal niet. Er wordt ook gesproken over honderdvijftig, honderdvijfenzeventig, en de boel wordt verkocht tussen de projectontwikkelaar en de gemeente Baarn. Gaat de gemeente Baarn daar dan een overeenkomst over afsluiten? Ik maak me verschrikkelijk zorgen dat het COA daar helemaal aan het stuur komt zitten en dat we daar een gigantische ontwikkeling krijgen, die we echt met elkaar niet willen.

Odile de Man: Dank u wel. U heeft nog acht seconden spreektijd. U heeft een interruptie van mijnheer Hossain.

Ronnie Hossain: Dank u wel mevrouw de voorzitter. Bebouwing op zich niet zo gek als er al bebouwing is, maar ik hoor een hele hoop vragen aan de gemeente Baarn. Dus mijn vraag is of mevrouw De Jong dan niet met ons vindt dat we dit lokaal moeten overlaten aan de gemeente Baarn, in eerste instantie?

Odile de Man: Mevrouw De Jong.

Marijke de Jong: Nou het punt is natuurlijk dat als de gemeente Baarn die zaken niet regelt, de provincie daar wel in mee wordt gesleept. Dat is helaas in de vorige periode namelijk ook gebeurd.

Odile de Man: Dank u wel. Mijnheer Travaille, een interruptie.

Anjo Travaille: Een interruptie naar aanleiding van de inbreng van mijnheer Hossain. Kijk, het is niet zo dat dezelfde gebouwen worden gebruikt voor dezelfde functies. Er komen nieuwe gebouwen, er worden uitbreidingen geplaatst, er komen wegen naartoe.

Odile de Man: Mijnheer Travaille, het is tijd ook. Dit is een mededeling en geen vraag. Ik geef het woord aan Volt, die is mede agenderend.

Anneloes Blekxtoon: Dank voorzitter. Volt is natuurlijk blij met plannen voor sociale huurwoningen en opvang van asielzoekers, zo ook wellicht op dit Marechaussee-terrein bij Paleis Soestdijk. Echter, wij hechten grote waarde aan dat dit juridisch correct wordt uitgevoerd, zowel door de gemeente Baarn, als provincie Utrecht. De antwoorden op onze technische vragen laten zien dat beide bestuurslagen vol van vertrouwen zijn dat dit goed zal gaan. Toch rijst bij ons de vraag of de gedeputeerde er dan echt van overtuigd is dat dit niet toch alsnog weer bij de Raad van State terecht dreigt te komen? Dat zou zorgelijk zijn en juist die plannen weer vertragen. Hoe ziet de gedeputeerde dit zelf? Wat wij in ieder geval zullen doen, is het proces rondom de BOPA nauwgezet volgen en we zijn benieuwd naar de antwoorden.

Odile de Man: Dank u wel. Dan de SP.

Tim Schipper: Voorzitter, ik heb hoegenaamd niets toe te voegen aan de woorden van mijnheer Travaille.

Odile de Man: Zijn er nog andere partijen die een bijdrage willen leveren in de eerste termijn over dit onderwerp? Of een vraag willen stellen? Nee? Ja, mijnheer Daniels.

Reindert Daniels: De vraag is hoeverre dit samengaat met natuur en dit unieke erfgoed. De omwonenden en belangenverenigingen hebben vele bezwaren en ik heb vraagtekens bij deze ontwikkeling. Het kan niet zo zijn dat het

behoud van ons erfgoed alleen maar op een dergelijke manier gefinancierd kan worden, dus hier moet gewoon verder gekeken worden naar andere oplossingen. Dit doorzetten zal op veel weerstand stuiten. Dank u wel.

Odile de Man: Dank u wel. Mijnheer Van Essen.

Huib van Essen: Dank voorzitter. Laat ik beginnen dat wij natuurlijk ook nog steeds een kater hebben van het Raad van State oordeel op het vernietigen van het bestemmingsplan voor Soestdijk. Dat hebben we natuurlijk ook, en dat geldt ook voor de gemeente Baarn, echt bij nieuwe planontwikkeling in dit gebied, nog meer dan ander onze verantwoordelijkheid voelen om te zorgen dat het ook gewoon binnen wet en regelgeving past. Dat is evident. Het is denk ik wel goed om te vermelden dat het plan waar nu naar gekeken wordt echt wel wezenlijk anders is en kleiner is dan het plan wat destijds door de Raad van State is afgeschoten. Dat was namelijk een plan wat ook echt buiten bestaande, verharde en bebouwd gebied ging. En de verwachting is, er zit natuurlijk opvang in de huidige bebouwing en dat is ook wat er op dit moment voorligt. En het is zo dat de '...' heeft aangegeven dat we deels ook die bebouwing willen gaan vervangen, maar het plan daarvoor moet nog worden uitgewerkt. Dus het is niet zo dat daar nou een heel plan voor klaarligt. Het is wel dat de intentie er is om dat te gaan doen. En wij zullen dat toetsen-

Odile de Man: Mijnheer Van Essen, uw spreektijd is om. Ik geef u natuurlijk de gelegenheid om het af te ronden, maar het mag met wat kortere zinnen.

Huib van Essen: Wij zullen het plan dus ook toetsen aan onze wet en regelgeving en onze verordening, en inderdaad met nadrukkelijke inzet dat het ook gewoon past binnen de rode functie zoals die daar is, dus binnen het verhard en bebouwd gebied. Dat is onze inzet. Dus het is in die zin echt een wezenlijk ander plan dan wat er vorige keer lag. Hoe gaat Baarn die omvang in de hand houden, hoor ik van een aantal kanten. Dat zal gewoon ook hier weer een ruimtelijke procedure voor doorlopen moeten worden. En ik hoorde vanuit Volt de vraag, landt dat weer bij de Raad van State? De kans dat het daar terechtkomt is natuurlijk best groot gezien de gevoeligheid van het onderwerp, waar natuurlijk ons alles aan gelegen is, is dat het dan de eindstreep haalt. En op die manier zullen we daar ook naar kijken. Waarbij inderdaad, en dat is terecht, het gaat aan de ene kant om het ruimtebeslag zelf, maar ook de indirecte uitstraling op het gebied, is natuurlijk een aspect wat daarbij thuishoort en wat we ook daarbij zullen betrekke. We zullen heel goed kijken naar onze regelgeving, maar ook naar de uitspraak van de Raad van State, om te zorgen dat een nieuw plan, zodra het er ligt, nogmaals dat ligt er nog niet, ook past binnen wet en regelgeving.

Odile de Man: Mijnheer Van Essen, u heeft een interruptie van mevrouw Blekxtoon. Nou, mijnheer Travaille dan.

Anjo Travaille: Dank u. De gedeputeerde geeft aan dat het kleinschaliger is en dat is ook waar de Raad van State uitspraak over ging. Het ging om kleinschaligheid, waarbij de Raad van State als voorbeeld gaf het ombouwen van een koetshuis naar een kantoorruimte. We hebben het hier over het huisvesten van honderdvijfenzeventig mensen die asielaanvraag hebben gedaan, plus nog een x-aantal nieuwe woningzoekenden, dus dat heeft niets met kleinschaligheid te maken zoals de Raad van State dat beoogde.

Odile de Man: Mijnheer Van Essen.

Huib van Essen: Voorzitter, er lopen denk ik twee dingen door elkaar. Ik zei het is kleinschaliger, ik heb niet gezegd dat het kleinschalig is, maar kleinschaliger dat het oude plan. Het oude plan, dat bestond uit twee delen. Een deel ook rood voor rood en een deel uitbreiding. Over die uitbreiding gaat het om een artikel in onze verordening wat zegt dat beperkte uitbreiding mogelijk is om een landgoed in start te houden. En daar ging de discussie met de Raad van State over, het oordeel. Als je niet meer uitbreidt in het NNN, dan heb je enkel rood voor rood en dan is het kleinschalige, als criterium in onze verordening, niet van toepassing.

Odile de Man: Mijnheer Hossain.

Ronnie Hossain: Dank voorzitter. Gedeputeerde noemt ook het belang van de rol van de omwonenden. Worden wij nog verder geïnformeerd over hoe de bewoners worden gehoord qua inspraak en of de MeyerBergman Groep ook die verduurzaming en exploitatie van het paleis blijft garanderen, zodat we daar een vinger aan de pols kunnen houden?

Odile de Man: Dank u wel. Ik vind wel ingewikkeld. U heeft geen spreektijd dus u heeft geen bijdrage, maar wel een interruptie en dat zou leiden naar iets wat niet beantwoord is, maar u heeft nooit een vraag gesteld. Dus ik vind hem wel ingewikkeld, maar gaat uw gang.

Huib van Essen: Uiteraard zullen wij u goed op de hoogte houden. De gemeente is wel in de lead, dat was zo en dat is nog steeds zo, en ook de gemeente is zich heel goed bewust dat het nu tot een plan moet komen wat gewoon ook Raad van State-proof is en waarbij de omgeving goed wordt meegenomen, want dat was ook de vraag.

Odile de Man: Mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Tot slot, wat ik lastig vind, we komen weer uit in een juridische toetsing van deze hele situatie. Dat gaat uiteindelijk uitlopen naar de Raad van State, maar is dit nou waar wij als provincie Utrecht onze tijd aan willen besteden, aan plannen die ons als provincie eigenlijk niet verder helpen op essentiële onderdelen van natuur, voor recreatie, voor cultuur van deze omgeving, helpt dit ons nou echt?

Odile de Man: Mijnheer Van Essen.

Huib van Essen: Volgens mij is het cruciaal dat er gewoon een duurzaam toekomstperspectief voor Paleis Soestdijk komt. En dat is op dit moment niet. Het is toch een belangrijk stuk erfgoed en dat dat ook behouden blijft en dat vraagt planuitwerking. U zegt van behoud van cultuurhistorie, dat zit hem natuurlijk in het landgoed als geheel, maar natuurlijk ook in het paleis zelf, en dat vraagt ook een plan waarin dat geheel mogelijk wordt gemaakt. Dat is er nu nog niet en dat moet er wel komen.

Odile de Man: Mevrouw Blekxtoon.

Anneloes Blekxtoon: In opvolging van die vraag, ik had gevraagd hoe ziet u dat? Hoe ziet gedeputeerde het als er dan nu toch weer vertraging gaat oplopen? Dan maak je dus plannen voor opvang van asielzoekers voor woningen die we heel hard nodig hebben en die gaan dan waarschijnlijk toch weer via de Raad van State. Dat vertraagt dan toch ook weer? Dus hoe haalbaar is het dan?

Odile de Man: Mijnheer Van Essen.

Huib van Essen: Uiteindelijk is dat natuurlijk een afweging die ook aan de eigenaren, aan MeyerBergman Erfgoed Groep, om dat te beoordelen. Het is hun eigendom. Zij zeggen, ik snap dat ook, de stemmen zoeken ook goed contact met onze overheden, dit is de manier waarop wij denken dat het landgoed goed behouden kan blijven, ook voor volgende generaties doorgegeven kan worden, op een manier die ook haalbaar is. Dat is denk ik ons gezamenlijke belang, waar wij beide heel kritisch op zijn, dat dat ook andere provinciale belangen, niet alleen het erfgoed maar zeker ook de natuurwaarde, op een goede manier geborgd wordt.

Odile de Man: Dank u wel. Dan is dit het einde van de eerste termijn, gaan we over naar de tweede termijn. Zijn er nog fracties die met elkaar in gesprek willen over dit onderwerp? Dit gebeurt wel vaker deze vergadering. Dat is dat er in de tweede termijn eigenlijk ook geen navolging wordt gegeven aan het agenderingsverzoek, dus daar moeten we het ook wel over hebben, over onze vergaderorde en hoe gaan we hier nu mee om? Want eigenlijk zou het toch de bedoeling zijn dat je dan, naar aanleiding van iets wat je bespreekt met elkaar, denkt, daar gaan we bepaalde actie op ondernemen. Dat zie ik niet gebeuren, dus dat neem ik even mee terug naar het presidium. Ja, mijnheer Travaille.

Anjo Travaille: Wat dat betreft denk ik een punt van orde. Deze situatie is ook, zoals de gedeputeerde aangeeft, hier moet de provincie uiteindelijk nog een keuze in maken. Dus pas op dat moment denk ik dat wij als staten ook weer een belangrijke inbreuk kunnen brengen in een Statenvergadering of in een commissie.

Odile de Man: Klopt, maar dan had u ook de keuze kunnen maken om het niet te agenderen en technische vragen kunnen stellen, daar doe ik eigenlijk op. Mijnheer Van den Dikkenberg, is het een punt van orde?

Bertrick van den Dikkenberg: Ja. Een vraag op uw betoog, want er staat in de agendering dat partijen een toelichting willen van GS. Die is niet gegeven, dus volgens mij houden ze zich keurig aan de agendering want ze willen niet met mekaar in gesprek.

Odile de Man: Maar dat is wel het doel van een agenderingsvoorstel. En daarom zei ik helemaal aan de start van deze vergadering dat we ook naar de manier waarop agenderingsvoorstellen worden ingebracht eens even moeten kijken hoe dat werkt. Want we zitten nu vijf minuten over tijd, we hebben eigenlijk twee onderwerpen niet besproken, die schuiven weer door. Dat kan. Dat is een keuze, maar het zou ook iets efficiënter kunnen. Hartelijk bedankt. Ja, mijnheer Daniels.

Reindert Daniels: Reden dat er dan nu even niet in discussie wordt gegaan is natuurlijk ook dat het inderdaad al tijd is dat men denkt nou, het is wel goed zo. Dat wisten we van tevoren natuurlijk niet, dat het zo zou uitkomen.

Odile de Man: Ja, mijnheer Schaddelee, u wilde nog iets zeggen over het laatste agendapunt?

Arne Schaddelee: Ja, dank voorzitter. Omwille van de tijd, laatste agendapunt is Rijnenburg. Dat is nogal een politiek onderwerp waar we behoorlijk over kunnen uitpakken, maar dat kunnen we nu niet meer doen. Mijn voorstel is namelijk, en dat heb ik met de andere indieners van het agenderingsverzoek afgestemd, om aan GS in het presidium te vragen om in een moment te komen waarop we het politieke debat kunnen voeren over Rijnenburg. We hebben twaalf februari een info sessie, we hebben de eerste week van juni het BOL, bestuurlijk overleg leeromgeving, begreep ik. Dus ergens tussen die twee momenten zouden wij graag een moment willen om het politieke debat te voeren over de nieuwe ontwikkelingen in de polder Rijnenburg zoals die nu voorliggen. En de twee, drie vragen die in het agenderingsverzoek verstopt zaten, kunnen dan in de tussentijd misschien schriftelijk worden beantwoord.

Odile de Man: Die toezegging van die schriftelijke beantwoording, kijk ik even naar mijnheer Van Essen.

Huib van Essen: Ja natuurlijk, dat kunnen we doen. We kunnen agenderingen schriftelijk beantwoorden.

Odile de Man: En ik zeg toe dat ik het meeneem naar het presidium, uw verzoek. Dank u wel. Mevrouw Blekxtoon.

Anneloes Blekxtoon: Ik sluit me daarbij aan, want in het presidium is nu besloten om dit niet als een groot dossier te gaan beschouwen, maar toch in verschillende commissies te gaan bespreken. Het is heel belangrijk dat we met elkaar over het gehele onderwerp in gesprek gaan, dus fijn als daar ruimte voor kan worden gevonden.

Odile de Man: Het besluit van het presidium was iets anders, mevrouw Blekxtoon. Het was namelijk zo dat er stukken uit andere agenda's, agendacommissies, niet hier behandeld zouden worden, dat is iets anders dan dat het niet integraal behandeld zou kunnen worden. Dus dit voorstel van mijnheer Schaddelee past wel in die lijn. Mijnheer Adriani.

Hans Adriani: En dan ter aanvulling daarop, en dan zou het dus heel fijn zijn als alle leden van het college die een belang hebben in de ontwikkeling van Rijnenburg, daaraan kunnen deelnemen.

14. Sluiting

Odile de Man: Die snap ik en die neem ik mee en dan sluit ik hierbij de vergadering. Dank u wel.